

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา)
ปริญญา

..... วิจัยและประเมินผลการศึกษา การศึกษา
สาขา ภาควิชา

เรื่อง การปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร

Appropriate Behavior according to Thai Culture of Students in Bilingual Schools
under the Jurisdiction of the Basic Education Commission

นามผู้วิจัย นางสาวพัชราภรณ์ พิลาสมบัติ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์พรทิพย์ ไชยโส, ค.ศ.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรีชา บุญณศิริ, ศษ.ค.)

หัวหน้าภาควิชา
(อาจารย์สุภารัตน์ สารสว่าง, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์กัญญา ชีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ๑๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร

Appropriate Behavior According to Thai Culture of Students
in Bilingual Schools under the Jurisdiction
of the Basic Education Commission

โดย

นางสาวพัชราภรณ์ พิลาสมบัติ

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา)

พ.ศ. 2551

Patcharaporn Pilasombat 2008: Appropriate Behavior according to Thai Culture of Students in Bilingual Schools under the Jurisdiction of the Basic Education Commission. Master of Education (Educational Research and Evaluation), Major Field: Educational Research and Evaluation, Department of Education. Thesis Advisor: Associate Professor Porntip Chaiso, Ph.D. 157 pages.

The objectives of this research were to study awareness of appropriate Thai behavior of students in bilingual schools which examined from students' and teachers' opinions in bilingual schools. Moreover, we also studied the opinion of school directors and teachers about the creation activities for promoting the students to follow appropriate Thai culture behaviors. The information was obtained from 9 bilingual schools under the Jurisdiction of the Basic Education Commission. It was collected by students and teachers with Stratified Random Sampling. The samples consisted of 1161 students, 218 teachers and 9 school directors. The information was collected by interviewing the school directors, using questionnaires for students and also teachers who were involved in English program. The data were analyzed by using frequencies, percentages, content analysis and independent t-test.

The results showed that awareness of appropriate Thai behavior of the majority of students in bilingual schools were moderate except the respect of the nation, religion and king, it was in high level. Moreover, the students' and teachers' opinions were similar. In term of the creation the activity of appropriate Thai behavior for students, all the school directors were agreed with the project which should allow all academic staffs to get involve. The ideas of activities or projects have to support the students to be proud of and love in their own culture. Thus, activities and projects were arranged in their dairy life to get them familiar with and practice in their routine. In particular, the teachers have to demonstrate the right behavior in Thai culture to students. The teachers should integrate the proper Thai culture in the suitable lessons in the subject area to promote Thai culture behaviors. The resulting activities have to be demonstrated in the classrooms.

Patcharaporn Pilasombat
Student's signature

Porntip Chaiso
Thesis Advisor's signature

26 / 05 / 08

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ ไชยโส ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรียา บุญญศิริ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์ ประธานในการสอบ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุพัตต์ พิบูลย์ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษา ตลอดจนให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์และ ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ด้วยดี ตลอดมา ขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเหลือ ใจมโน รองศาสตราจารย์สมจิตร วัฒนกุลิ่ง อาจารย์พวงทิพย์ เกิดทรัพย์ อาจารย์ชูลี ศรียะพันธ์ และ อาจารย์ธิดาพร อดทน ที่ได้กรุณาตรวจสอบ ความถูกต้อง สมบูรณ์ ของเครื่องมือ ตลอดจนให้คำแนะนำในการปรับปรุง แก้ไขเครื่องมือ จนสมบูรณ์ ขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อวัชรินทร์ พิลาสมบัติ คุณแม่ทองเปลว พิลาสมบัติ พี่สาว และพี่ชาย ที่ได้ให้การสนับสนุนในการเรียนและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ ท้ายที่สุด ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ นิสิตสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา รวมถึงผู้ที่มีได้เอ่ยนามมา ณ ที่นี้ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งมา ณ โอกาสนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตา แต่บิดามารดา บุรพจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

พัชราภรณ์ พิลาสมบัติ

พฤษภาคม 2551

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ความเป็นมาโครงการโรงเรียนสองภาษา	8
การปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย	13
แนวทางของสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	52
วิธีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	53
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	57
การวิเคราะห์ข้อมูล	58
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	61
ผลการวิจัย	61
ข้อวิจารณ์	95

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรูปและข้อเสนอแนะ	119
สรุป	119
ข้อเสนอแนะ	124
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	126
ภาคผนวก	132
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	133
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	135
ประวัติการศึกษา และการทำงาน	157

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่สุ่มด้วยวิธีแบบแบ่งชั้นภูมิ	46
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูที่สุ่มด้วยวิธีแบบแบ่งชั้นภูมิ	47
3	ความถี่ของลักษณะทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนที่ตอบแบบสัมภาษณ์	47
4	ความถี่และร้อยละของลักษณะทั่วไปของครูที่ตอบแบบสอบถาม	48
5	ความถี่และร้อยละของลักษณะทั่วไปของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม	51
6	แสดงคุณภาพความเที่ยงของแบบสอบถามของนักเรียนและแบบสอบถามของครู	57
7	กรอบแนวคิดในการวิจัย	59
8	ความถี่และร้อยละของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	62
9	ความถี่และร้อยละของนักเรียนในการเข้าร่วมโครงการที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	63
10	ความถี่และร้อยละของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่างๆที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	ความถี่และร้อยละของนักเรียนที่แสดงความสนใจในกิจกรรมอื่นๆ ที่ต้องการให้ทางโรงเรียนจัดขึ้น	65
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความตระหนัก ในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยเป็นรายด้าน ตามความคิดเห็น ของนักเรียนและครู	66
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความตระหนัก ในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ด้านยึดมั่นและ เคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตามความคิดเห็นของ นักเรียนและครู	67
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความตระหนัก ในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ด้านการใช้ ภาษาไทยให้ถูกต้อง ชัดเจนตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู	69
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความตระหนัก ในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ด้านการมี จิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทยตามความคิดเห็นของนักเรียน และครู	70
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความตระหนัก ในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน การมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทยตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความตระหนัก ในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ด้านการมี จิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู	73
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความตระหนัก ในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ด้านการปฏิบัติตน ตามแบบมรรยาทไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู	74
19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความตระหนัก ในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ด้านการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู	77

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กระบวนการเกิดความตระหนัก	25

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย เป็นแบบแผนของการกระทำที่สืบทอดกันมาอย่างงดงามจากการสั่งสมสิ่งต่างๆมาเป็นเวลาช้านานของบรรพบุรุษไทย เพื่อเป็นแนวทางให้คนไทยรุ่นหลังได้ยึดถือประพฤติปฏิบัติอย่างถูกต้องสอดคล้องกับลักษณะเด่น อันเป็นเอกลักษณ์ของหมู่คณะและประเทศชาติ ดังเช่น กระทรวงวัฒนธรรม (2550) ได้เสนอการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยออกเป็น 3 ประเภทได้แก่ การปฏิบัติตนได้ถูกต้องและเหมาะสมตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ การให้ความเคารพสักการะต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ การปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนี้ ธีรพงศ์ เล็งประชา (2644: 61-65); บรรเทิง พาพิจิตร (2549: 2-7) และ อรรถพล อนันตวรสกุล (2546: 20-37) ได้กล่าวถึงลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรมไทย มีลักษณะเด่นปรากฏหลายอย่างที่ควรปฏิบัติได้แก่ การเคารพและยึดมั่นต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การใช้ภาษาไทยถูกต้องชัดเจน การมีจิตสำนึกอนุรักษศิลปกรรมไทย การปฏิบัติตนตามประเพณีไทย การมีจิตสำนึกอนุรักษกีฬาไทย การปฏิบัติตามมรรยาทไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย และยังปรากฏในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) ยังกำหนดการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย โดยมุ่งเน้นให้คนไทยได้ฟื้นฟู สืบสานและธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย มรดกทางศิลปะ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย ภาษาไทย อันจะโน้มนำให้การพัฒนาอย่างยั่งยืนแก่ประเทศไทย และประชาชนชาวไทยเป็นสังคมที่มีคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน ซึ่ง เสาวภา ไพทยวัฒน์ (2538: 14) กล่าวถึงวัฒนธรรมที่ควรยึดถือปฏิบัติ จะนำไปสู่ความมั่นคงและความคงอยู่ของชาติ เป็นรากฐานของการสร้างสรรค์แสดงถึงศักดิ์ศรีและความภูมิใจร่วมกันของคนไทย และเป็นปัจจัยให้คนไทยในชาติได้ประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ดีงามเพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคมและพัฒนาชาติ ดังนั้น วัฒนธรรมจะดำรงอยู่ได้ก็ด้วยมีประเพณีสืบทอดกันมา คนรุ่นหลังจะต้องศึกษาให้เข้าใจ เห็นคุณค่าและวิธีปฏิบัติของประเพณีนั้นๆ มีการถ่ายทอดและเผยแพร่ จนสามารถซึมซับวิถีชีวิตไทยได้ตั้งแต่ความเป็นมาในอดีต การดำรงอยู่ในปัจจุบัน และแนวโน้มความเป็นไปในอนาคต

โรงเรียนเป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการสร้างเสริมและถ่ายทอดวัฒนธรรม ใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะปลูกฝังทัศนคติและจิตสำนึกพร้อมการชี้นำบทบาทและหน้าที่ของนักเรียนทุกคนให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้ โดยมีระเบียบในการยึดถือปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย และสามารถปฏิบัติตามแบบอย่างของวัฒนธรรมไทยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม บทบาทของโรงเรียนนอกจากจะให้ความรู้แก่นักเรียนแล้ว ในหลักสูตรของสถานศึกษาทุกระดับจำเป็นต้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้รู้จักวัฒนธรรมไทย การดำรงชีวิตอย่างไทย ภูมิปัญญาไทย เพื่อถือปฏิบัติในฐานะผู้อนุรักษ์ และการรู้จักเลือกสรรวัฒนธรรมไทยให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ เพื่อสร้างความเป็นเอกลักษณ์ในการอยู่ร่วมกันของสังคมไทยอย่างมีระเบียบแบบแผนและเป็นผลดีแก่การรักษาความมั่นคงของชาติ (เสาวภา ไพทยวัฒน์, 2538: 228) ดังปรากฏในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ที่มุ่งเน้นให้สถานศึกษาทำหน้าที่อบรม ให้ความรู้ ฟื้นฟู พัฒนา อนุรักษ์ และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมไทย เป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจในคุณค่าของวัฒนธรรมอันงดงาม นำไปสู่การประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องแก่ผู้เรียนต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

โรงเรียนโครงการสองภาษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการทุกประการ เพียงแต่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะทางภาษาของผู้เรียน ผสมผสานกับความเป็นสากลที่มีศักยภาพและความพร้อมในทุกด้าน ในการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษนั้น ต้องคงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ วัฒนธรรมไทย ภาษาไทย ศิลปกรรมไทย กีฬาไทย มรรยาทไทย ขนบธรรมเนียม ประเพณีไทย และภูมิปัญญาไทย เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับการศึกษาสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ และในอนาคตนักเรียนเหล่านี้สามารถเป็นบุคลากรที่สำคัญส่วนหนึ่งของประเทศชาติได้ ในการขับเคลื่อนตนเองสู่มาตรฐานสากล ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างสมบูรณ์ (สำนักงานพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2546)

สำหรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนสองภาษา สามารถทำได้ 2 แบบ คือ English Program (EP) และ Mini English Program (MEP) ซึ่งการจัดการเรียนการสอนทั้ง 2 แบบนี้ มีความแตกต่างกัน คือ English Program จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษได้ทุกวิชา ยกเว้นภาษาไทยและสังคมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย กฎหมายไทย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย จะมีการสอนเป็นภาษาไทยและสอนโดยครูที่เป็นคนไทย ส่วน Mini English Program สอนภาษาอังกฤษได้ไม่เกินร้อยละ 50 ของชั่วโมงสอนทั้งหมดต่อสัปดาห์ (สำนักงานพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2546)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสองภาษาที่ผ่านมามีจำนวนทั้งหมด 8 เรื่อง ดังนี้ คือ เสาวภา จันทร์สงค์ (2547) ศึกษาการดำเนินการจัดทำหลักสูตร English Program พรินรศ นนทภักดิ์ (2547) ศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนสองภาษา พุทธรักษ์ จินดาโชติ (2546) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการศึกษา เสาวลักษณ์ ทองสว่างแจ้ง (2548) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อโรงเรียนสองภาษาของผู้ปกครอง อารีวรรณ เอี่ยมสะอาด (2545) ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอน อุทุมพร ชื่นวิญญา (2545) ศึกษาการประเมินโครงการหลักสูตร ภาควิชาภาษาอังกฤษ เศรษฐภรณ์ หน่อคำ (2548) ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ สุริยรัตน์ พรหมเพชร (2548) ศึกษาปัญหาในการดำเนินงานโรงเรียนสองภาษา และวรุช วงษ์ประภารัตน์ (2548) ศึกษาสภาพและอุปสรรคในการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ แต่ยังไม่พบว่าม้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยในระบบการศึกษานี้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความตระหนักในการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา เนื่องจากโรงเรียนสองภาษาเป็น สถานศึกษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอน อย่างไรก็ตามโรงเรียนเหล่านี้ยังมีจุดเน้น ที่การดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ จึงสามารถแยกประเด็นปัญหาหรือคำถามที่ควรศึกษา ออกเป็น 2 ประเด็น คือ นักเรียนของโรงเรียนสองภาษามีความตระหนักในการปฏิบัติตามแบบ วัฒนธรรมไทยอย่างไร และครูผู้บริหารและครูที่เป็นผู้จัดการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทาง ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยอย่างไร ผลการศึกษา ครั้งนี้เพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับทราบใน ด้านการดำเนินการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนสองภาษา และทราบเกี่ยวกับการปฏิบัติตามของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา เพื่อนำไปสู่แนวทางใน การปรับปรุงนโยบาย คุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการส่งเสริมและธำรงรักษา วัฒนธรรมไทย การบูรณาการเรียนการสอนของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษาต่อไป และได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนที่ต้องการจัดการศึกษาโครงการหลักสูตรภาษาอังกฤษ แต่ยังคงธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย รวมทั้งเป็นข้อมูลในการวางแผนการกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมไทย สำหรับนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร

โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนและครูในโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงเรียนที่ต้องการจัดการศึกษาโครงการหลักสูตรภาษาอังกฤษได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมไทยสำหรับนักเรียนต่อไป
2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ได้รับทราบเกี่ยวกับการจัดการสอนที่ดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนสองภาษา รวมไปถึงการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน นำไปสู่แนวทางในการปรับปรุงนโยบายคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย การบูรณาการเรียนการสอนของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษาต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนจำนวนทั้งหมด 2802 คน ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนทั้งหมด 13 คน และครูผู้สอนจำนวนทั้งหมด 243 คน ในโรงเรียนสองภาษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งหมด 9 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา

2. ตัวแปรที่ศึกษาคั้งนี้ คือ

2.1 ความตระหนักในการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย

2.2 แนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย

3. การปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย ประกอบด้วยวัฒนธรรมไทยทั้ง 7 ด้าน ดังนี้

3.1 ยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หมายถึง ความจงรักภักดีต่อชาติ เคารพสักการะต่อพระมหากษัตริย์ ไม่ว่าจะต่อหน้าหรือลับหลัง ประพฤติและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนาที่ตนนับถือ และการร่วมกิจกรรมที่สำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

3.2 การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน หมายถึง ทักษะในการใช้ภาษาไทยทั้ง การพูด การอ่าน การเขียน ถูกต้องชัดเจนตามหลักภาษา เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของบุคคล หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาอังกฤษผสมกับภาษาไทย ออกเสียงสระ พยัญชนะให้ถูกต้อง และแบ่งวรรคตอนให้ถูกต้องชัดเจน

3.3 การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย หมายถึง การให้ความสำคัญ ชื่นชม ภาควงุมิใจและธำรงรักษาเกี่ยวกับงานศิลปหัตถกรรม จิตรกรรม สถาปัตยกรรมและประติมากรรมที่คนไทยได้ประดิษฐ์ขึ้น

3.4 การมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทย หมายถึง การเห็นความสำคัญ เผยแพร่ อนุรักษ์ และเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมหรือพิธีการในวันสำคัญต่างๆ ของประเพณีไทย

3.5 การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย หมายถึง การเห็นความสำคัญ ส่งเสริม และธำรงรักษาเกี่ยวกับกีฬาไทย เช่น มวยไทย กระบี่กระบอง รำดาบ ตะกร้อ ว่า การแข่งเรือ เป็นต้น

3.6 การปฏิบัติตามแบบมรรยาทไทย หมายถึง กิริยาสุภาพเรียบร้อย การแสดงอริยาบทต่างๆ ที่มีความสุภาพอ่อนน้อมได้แก่ การเดิน การยืน การนั่ง การกราบ การไหว้ การรับของจากผู้ใหญ่ การทำความเคารพ การรับประทานอาหาร การพูดจาและน้ำเสียง มรรยาทในการฟัง ละเมียดละไม ทั้งกิริยา วาจา และรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคม ได้ดี

3.7 การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย หมายถึง แนวทางปฏิบัติเพื่อให้รู้ถึงวิถีชีวิตและคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น มีคุณค่าและประโยชน์ในการนำไปใช้งาน เช่น การเย็บปักถักร้อย การจักสาน การทำขนมไทย เสื้อผ้าไทย ยาแผนไทยและการนวดแผนไทย เป็นต้น

นิยามศัพท์

ความตระหนักในการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย หมายถึง การแสดงออกของผู้เรียน จากการเห็นความสำคัญและนำมาประพฤติปฏิบัติจากระดับมากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุด 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ความรู้สึกเต็มใจ ซึ่งเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและมีการปฏิบัติได้ถูกต้องในทุกโอกาส

มาก หมายถึง ความรู้สึกเต็มใจ ซึ่งเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและมีการปฏิบัติได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่

ปานกลาง หมายถึง ความรู้สึกเต็มใจ ซึ่งเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยปฏิบัติในบางครั้งและปฏิบัติได้ถูกต้องในบางโอกาส

น้อย หมายถึง ความรู้สึกไม่เต็มใจในการปฏิบัติ แต่เห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ควรปฏิบัติ
อยู่ในระดับน้อย โดยมีการปฏิบัติบ่อยครั้งและปฏิบัติถูกต้องในบางโอกาส

น้อยที่สุด หมายถึง ความรู้สึกไม่เต็มใจในการปฏิบัติอย่างยิ่ง หรือไม่ปฏิบัติเลย

แนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมต่อการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย หมายถึง
ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูที่แสดงออกถึงแนวทางของสถาบันที่จัดขึ้น เพื่อส่งเสริม
ให้นักเรียนปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย ดังนี้ ยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา
พระมหากษัตริย์ จัดการส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาไทยถูกต้องชัดเจน การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์
ศิลปกรรมไทย การมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทย การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย
กิจกรรมส่งเสริมการปฏิบัติตามแบบมรรยาทไทยจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย
โดยกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นแต่ละกิจกรรมผู้เรียนจะต้องได้เข้าร่วมและลงมือปฏิบัติจริง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยเสนอตามลำดับดังนี้

1. ความเป็นมาโครงการโรงเรียนสองภาษา
2. การปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย
3. แนวทางของสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาโครงการโรงเรียนสองภาษา

ในปัจจุบันสังคมโลกได้ก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 เป็น “สังคมแห่งการเรียนรู้” ซึ่งคนในสังคมจำเป็นต้องเรียนรู้ตลอดเวลา การปฏิรูปการศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อเตรียมคนในชาติให้มีความสามารถในการปรับตัวก้าวให้ทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และมีความสามารถในการแข่งขัน ภาษาจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นยิ่งในสังคมของการเรียนรู้ เพราะจะใช้สื่อกลางของการค้นคว้า ศึกษาหาความรู้ ทั้งเป็นสื่อกลางของการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน รวมถึงเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อสังคมปัจจุบันและอนาคตเป็นอันมาก ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่มีผู้นิยมใช้เป็นอันมาก การที่นักเรียนมีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี นับว่าเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องเร่งรัดพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเด็กไทย ซึ่งการเข้าเรียนในโรงเรียนนานาชาติต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงมากเกินที่ประชาชนทั่วไปจะเข้าเรียนได้ กรมสามัญศึกษาได้เห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงจึงได้จัดโครงการการเรียนการสอนภาคภาษาอังกฤษ (English Program) ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการขึ้นในโรงเรียน

มัธยมศึกษา นอกจากจะสนองต่อความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมแล้ว ยังเป็นการเติมเต็มให้กับนักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพด้านความรู้ความสามารถและทักษะทางภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2549)

วัตถุประสงค์และนโยบายในการจัดการเรียนการสอน

โครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน เป็นหนึ่งในนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่จะเร่งพัฒนาให้คนไทยมีทักษะด้านภาษาอังกฤษด้วยการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งโรงเรียนที่เปิดสอนในโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งปีการศึกษา 2538 เป็นต้นมา โรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนจึงเป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการทุกประการ หากแต่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาในการสอน โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม และประกอบอาชีพในอนาคต
2. เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาตามศักยภาพแห่งตน และใช้ภาษาอังกฤษได้ในระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย
3. เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการศึกษา

เป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษมีดังนี้ (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2547)

1. การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2544 ผู้เรียนจบการศึกษาตามเงื่อนไขที่หลักสูตรกำหนด

2. จัดโครงการ (Program) การเรียนภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนวิชาต่างๆ โดยใช้ภาษาอังกฤษ เป็นสื่อ ยกเว้น วิชาภาษาไทย และในวิชาสังคมศึกษาเฉพาะสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และการดำเนินชีวิตต้องสอนด้วยครูที่เป็นคนไทย

3. จัดเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสามารถปรับวิธีคิด วิธีทำงาน ได้เหมาะสมกับสถานการณ์

ดังนั้น เพื่อให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษ และเรียกชื่อภาษาอังกฤษว่า English Program: EP ได้อย่างมีคุณภาพมีความเท่าเทียม และเป็นธรรม กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบาย ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544)

1. การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ถือเป็นทางเลือกหนึ่งของการจัดการศึกษา โดยให้สถานศึกษาจัดเป็นบางวิชาเท่านั้น

2. ในกรณีที่สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษมีการเก็บค่าใช้จ่ายเพิ่ม จากผู้ปกครอง สถานศึกษาต้องจัดเงินส่วนหนึ่งเป็นกองทุนสำหรับนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ ความสามารถให้ได้เรียนตามต้องการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกระทรวงศึกษาธิการกำหนด

3. การบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษต้องเอื้อประโยชน์ไปยัง ระบบการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยในเรื่องการใช้สื่ออุปกรณ์ การใช้ห้องปฏิบัติการ ภาษาอังกฤษ ห้องปฏิบัติการวิชาอื่นๆ และบุคลากรในสถานศึกษา

4. การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ต้องคงไว้ซึ่งความมั่นคงของสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ วัฒนธรรมไทย ภาษาไทย ศิลปกรรมไทย ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย กีฬาไทย มรรยาทไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย

5. การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษต้องมีการกำกับ ติดตามและประเมินผล อย่างเป็นระบบเป็นระยะๆ เพื่อการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

6. การเก็บค่าธรรมเนียมจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษตามหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการให้หน่วยงานต้นสังกัดเป็นผู้กำหนดและตรวจสอบค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม

7. การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ ที่กระทรวงศึกษาธิการและเป็นไปตามข้อกำหนดในหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ

การจัดหลักสูตรสถานศึกษา

1. ในการจัดหลักสูตรของสถานศึกษา ควรส่งเสริมพัฒนาด้านวัฒนธรรม จริยธรรม จิตวิญญาณ และสังคม โดยเฉพาะพัฒนาหลักการในการจำแนกระหว่างถูกและผิด เข้าใจในศรัทธา ในความเชื่อของตน ความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ สามารถช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นธรรมขึ้น

2. หลักสูตรของสถานศึกษาได้ปรากฏลักษณะเด่นของวัฒนธรรมไทยที่ผู้เรียนพึงประพฤติปฏิบัติ สามารถสรุปวัฒนธรรมได้ 7 ด้าน อันได้แก่ การยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การใช้ภาษาไทยถูกต้องชัดเจน การสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย การมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทย สำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย การปฏิบัติตามแบบมรรยาทไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย

3. หลักสูตรของสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญและตระหนักต่อการอนุรักษ์ ชำรงและสืบสานวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียน โดยสอดแทรกไว้ในการจัดการเรียนรู้และการส่งเสริมการเรียนรู้ การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ประพฤติปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม ดังนี้

3.1 การจัดการเรียนรู้และการส่งเสริมการเรียนรู้ สามารถเชื่อมโยงเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และการส่งเสริมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย ความเป็นไทยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้เป็นไปในแนวเดียวกันและส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน

3.2 การบริหารหลักสูตร โดยการจัดโครงการประจำของโรงเรียน ซึ่งเป็นการจัดวันส่งเสริมเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย การเข้าค่ายเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เป็นต้น

3.3 รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระในทุกช่วงชั้น โดยการสอดแทรกเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ให้แก่ผู้เรียนให้เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ และระดับการพัฒนาการของผู้เรียน

3.4 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความแตกต่างของผู้เรียน และต้องนำไปประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมโดยถือว่าเป็นเกณฑ์ประเมินผลการผ่านช่วงชั้นเรียน

การจัดทรัพยากรและกิจกรรมของสถานศึกษา

1. สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษต้องบริหารจัดการบุคลากร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการ และสถานที่ต่างๆ ให้ครูและนักเรียนทุกคนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันและอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะสถานศึกษาของรัฐต้องใช้งบประมาณของรัฐ ต้องดูแลให้เกิดความเป็นธรรมอย่างแท้จริง

2. สถานศึกษาที่จัดโครงการ โรงเรียนสองภาษา จะต้องจัดให้นักเรียนภาคปกติและนักเรียนในโครงการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมของโรงเรียน/ชุมชน โดยเฉพาะกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นไทย ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

จากการที่ได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมาของโครงการ โรงเรียนสองภาษา สามารถสรุปได้ว่าโรงเรียนสองภาษา เป็นโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการทุกประการ หากแต่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน เพื่อเร่งพัฒนาให้คนไทยมีทักษะด้านภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ยังมีจุดเน้นในเรื่องของการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ความตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยทั้ง 7 ด้าน อันได้แก่ การยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การใช้ภาษาไทยถูกต้องชัดเจน การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย การมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทย การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย การปฏิบัติตามแบบมรรยาทไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย

การปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย

การปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย

บุคคลจะเป็นพลเมืองดีของสังคมนั้น ต้องตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ที่ตนจะต้องปฏิบัติและมุ่งมั่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ด้วยความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณี หลักธรรม และรัฐธรรมนูญที่กำหนดไว้รวมทั้งบทบาททางสังคมที่ตนดำรงอยู่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และได้ประสิทธิผลทั้งในส่วนตัวคนและสังคม เมื่อสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ย่อมเกิดความภาคภูมิใจและเกิดผลดีทั้งต่อตนเองและสังคม ด้วยการเป็นพลเมืองดีที่เคารพกฎหมาย เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น มีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชน และสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นหลักในการดำเนินชีวิตอย่างผาสุก

ณรงค์ เลี้ยงประชา (2544: 61-65); อรรถพล อนันตวรสกุล (2546: 20-37);
 ชัยเขวลักษณ์ กระสินนันท์ (2546: 90-94) และ บรรเทิง พาพิจิตร (2549: 2-7) ได้กล่าวว่า
 วัฒนธรรมไทยมีลักษณะเด่นให้ปรากฏหลายอย่าง สรุปได้ดังนี้

1. การมีพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ สังคมไทยรับเอาพุทธศาสนาเป็นที่นับถือของชาวไทย ชาวไทยประมาณร้อยละ 95 ที่นับถือพุทธศาสนา
2. การมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข คนไทยมีความเคารพและยึดมั่นในพระมหากษัตริย์ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นศูนย์รวมของประชาชน
3. อักษรไทยและภาษาไทย ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกราชและเอกลักษณ์ของไทย
4. ประเพณีไทย ประเพณีไทยเป็นวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมา จนเกิดเป็นระเบียบแบบแผนที่สังคมนั้นๆ ยอมรับ และถือปฏิบัติเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต
5. วัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินชีวิตหรือภูมิปัญญาไทย ได้แก่ ปัจจัย 4 คือ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย อาหาร และยารักษาโรค

6. ศิลปกรรมของคนไทย เป็นผลงานที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของศิลปิน สะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญา ความคิด ความเชื่อ ความมั่งคั่งในศิลปะแขนงต่างๆ

7. จรรยาบรรณและจิตใจของคนไทย คนไทยมีลักษณะสุภาพอ่อนน้อมและรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดี มีการแสดงความเคารพที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมของสังคมอื่น เช่น มรรยาทการยืน มรรยาทการนั่ง มรรยาทในการเดิน มรรยาทในการแสดงความเคารพ มรรยาทในการรับของจากผู้ใหญ่ มรรยาทในการรับประทานอาหาร มรรยาทการพูด มรรยาทในการฟัง

8. การพักผ่อนหย่อนใจของคนไทย ซึ่งมีการดำเนินชีวิตอย่างสบายๆ มีการพักผ่อนควบคู่กันไปกับการทำงาน

9. การการเล่นกีฬาไทย เป็นกิจกรรมต่างๆ เพื่อความสนุกไม่มีแบบแผนแน่นอน ไม่ได้มุ่งเน้นที่แพ้หรือชนะ

คณัย ไชโยธา (2546: 110-111) ได้กล่าวว่า วัฒนธรรมไทยที่มีการปฏิบัติในปัจจุบันและเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย สรุปได้ดังนี้

1. การทำบุญและการประกอบการกุศล เป็นการทำบุญตามประเพณีในวันสำคัญทางศาสนา และการประกอบการกุศลแก่ส่วนรวมหรือสาธารณกุศล

2. พิธีกรรม การปฏิบัติวัฒนธรรมโดยทั่วไปของสังคมไทย

3. ความสนุกสนาน คนไทยมีค่านิยมเรื่องความสนุกสนาน เพราะฉะนั้นการปฏิบัติตามวัฒนธรรมต่างๆ ของไทยจึงมีพื้นฐานอยู่บนความสนุกสนาน

นุชา มุกดาลอย (2550) ได้กล่าวว่าการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นแบบแผนของการกระทำที่งดงามหรือผลการกระทำที่พัฒนาจากสภาพเดิมตามธรรมชาติให้ดียิ่งขึ้นจนเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม สรุปได้ดังนี้

1. กิริยามรรยาท
2. การพูดภาษาไทย
3. การรับประทานอาหาร
4. การไหว้ การกราบ
5. การทำบุญตักบาตร
6. การแต่งกายแบบไทย

นอกจากนี้ กระทรวงวัฒนธรรม (2550) ได้ระบุการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย แบ่งได้ 3 ประเภท ได้แก่ ด้านศาสนา ด้านพระมหากษัตริย์ ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม

จากที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่า การปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยเป็นแบบแผนของการกระทำที่สืบทอดกันมาอย่างคงจางจากการสั่งสมมาเป็นเวลาช้านานของบรรพบุรุษไทย เพื่อเป็นแนวทางให้คนไทยรุ่นหลัง ได้ยึดถือประพฤติปฏิบัติอย่างถูกต้องสอดคล้องกับลักษณะเด่นอันเป็นเอกลักษณ์ของหมู่คณะและประเทศชาติ จำแนกได้ 7 ด้าน อันได้แก่ ยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การใช้ภาษาไทยถูกต้องชัดเจน การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย การมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทย การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย การปฏิบัติตามแบบมรรยาทไทย และการการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่คนไทยควรยึดถือปฏิบัติ เพื่อให้วัฒนธรรมไทยได้คงอยู่สืบไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

ยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

กระทรวงวัฒนธรรม (2550) ได้ระบุการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย ในด้านการยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ดังนี้

1. ชาติ

1.1 คนไทยแสดงความเคารพด้วยการยืนตรง เมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติและพูดถึงชาติในลักษณะที่ขกย่อ

1.2 การแสดงธงชาติไทยไว้ที่สิ่งบรรจุ หีบห่อ หรือสินค้าใดๆ ที่มีได้มีลักษณะเป็นการเหยียดหยามให้ทำได้โดยสมควร

2. ศาสนา

2.1 การไปวัดในพระพุทธศาสนาควรแต่งกายสุภาพเรียบร้อย อนุญาตให้สวมรองเท้าเดินรอบอุโบสถ/โบสถ์ แต่ถอดรองเท้าเข้าอุโบสถ/โบสถ์ และบริเวณที่มีป้ายบอกแสดงไว้ในกรณีที่ศาสนาอื่นให้ปฏิบัติตามศาสนานั้นๆ

2.2 กฎข้อห้ามของสงฆ์มิให้สัมผัสกับสตรี ดังนั้น สตรีไม่ควรอยู่แนบชิดพระสงฆ์ หรือมีการสัมผัสใดๆ หากต้องรับสิ่งใดจากพระสงฆ์ ควรขอให้พระสงฆ์วางของสิ่งนั้นก่อนแล้วค่อยหยิบของสิ่งนั้น และเมื่อต้องการถวายสิ่งของแก่พระสงฆ์ ให้วางบนผ้าที่พระสงฆ์วางแผ้วไว้ให้

2.3 การปิ่นปาย นั่ง หรือฟังพระพุทธรูปไม่ว่าจะองค์ใหญ่หรือองค์เล็ก ชำรุดหรือไม่ องค์จริงหรือองค์จำลอง ถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่แสดงความเคารพถึงความไม่เคารพวัตถุทางศาสนา หากต้องการถ่ายรูปกับพระพุทธรูปองค์ใดๆ ควรอยู่ในกิริยาที่สงบและให้ความเคารพต่อพระพุทธรูป

2.4 การวางพระพุทธรูปควรวางไว้ที่เหมาะสม โดยปกติชาวไทยนิยมตั้งพระพุทธรูปไว้บนที่สูง การตั้งหรือวางพระพุทธรูปไว้กับพื้นห้อง เชนบันได ใต้โต๊ะ ใต้เตียง ใต้เก้าอี้ ในห้องน้ำ หรือพื้นสนามเป็นสิ่งที่ไม่ควร เพราะถือว่าเป็นการไม่ให้ความเคารพ

2.5 การจำหน่ายพระพุทธรูปมีเจตนาเพื่อให้คนนำไปสักการบูชา มิใช่เพื่อวัตถุประสงค์อื่นใดเพราะพระพุทธรูปถือเป็นตัวแทนพระพุทธรเจ้า นอกจากนี้การใช้พระพุทธรูปเป็นเครื่องหมายการค้า เช่น ขนม เครื่องดื่ม เครื่องสำอางของเมา เครื่องเล่น หรือมีภาพพระพุทธรูปไปประทับ ปรากฏอยู่กับวัตถุของใช้สอยทั่วไปในชีวิตประจำวันของบุคคล เช่น รองเท้า ถุงเท้า ชุดว่ายน้ำ ชุดชั้นใน เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ

3. พระมหากษัตริย์

3.1 สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นที่เคารพสักการะ การละเมิดใดๆ ไม่ว่าจะต่อหน้าหรือลับหลังถือเป็นความผิดตามรัฐธรรมนูญ

3.2 การแสดงความเคารพต่อสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่พึงปฏิบัติ

3.3 การยื่นถวายความเคารพระหว่างเพลงบรรเลงสรรเสริญพระบารมีเป็นสิ่งที่พึงปฏิบัติเมื่อเข้าไปในเขตพระราชฐานควรแต่งกายสุภาพเรียบร้อย ห้ามมิให้ใส่เสื้อไม่มีแขน กางเกงขาสั้น หรือรองเท้าแตะ

กฤษฎา วงษาสันต์ (2542) ได้เสนอการปฏิบัติตนทางพิธีทางศาสนาสามารถสรุปได้ดังนี้

1. พิธีตักบาตร คือ การเอาข้าวและกับใส่ลงไปในบาตรของพระภิกษุสามเณร จะตักบาตรเป็นประจำทุกวันหรือเฉพาะวันพระหรือวันเกิดของตนก็แล้วแต่ศรัทธา และกำลังทรัพย์ของตน การทำบุญตักบาตรเป็นหน้าที่ของพุทธศาสนิกชนอย่างหนึ่ง เป็นการช่วยสืบต่ออายุพระพุทธศาสนา

2. พิธีสวดมนต์ไหว้พระ การสวดมนต์ไหว้พระเป็นการทำใจให้สงบ ระลึกถึงพระคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ และแผ่เมตตาต่อสัตว์โลกทั้งปวง ชาวพุทธจึงมีที่บูชาประจำบ้าน ซึ่งมีพระพุทธรูป กระจ่างรูป เชิงเทียน 1 คู่ แจกันดอกไม้สด 1 คู่

3. พิธีถวายสังฆทาน คือการถวายของแด่พระสงฆ์ มิได้เจาะจงพระพุทธรูปองค์ใด โดยเฉพาะ

ดังนั้น ยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หมายถึง มีความจงรักภักดีต่อชาติ เคารพสักการะต่อพระมหากษัตริย์ ไม่ว่าจะต่อหน้าหรือลับหลัง ประพฤติและปฏิบัติตนตามคำสั่งสอนของศาสนาที่ตนนับถือ และการร่วมกิจกรรมที่สำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2531) ได้กล่าวว่า ภาษาไทยมีทั้งภาษาพูด อ่าน เขียน ภาษาพูดใช้สื่อด้วยการเปล่งเสียงหรือพูดกัน ส่วนภาษาเขียนใช้ตัวอักษรเป็นสื่อกลาง ใช้หลักไวยากรณ์เป็นหลักในการเขียนภาษาไทยมีลักษณะเฉพาะตัวเป็นภาษาที่มีระดับเสียง โดยการใช้วรรณยุกต์กำกับ คือ มีเสียงวรรณยุกต์ 5 เสียง มีรูปวรรณยุกต์ 4 รูป คือ ไม้เอก ไม้โท ไม้ตรี ไม้จัตวา กำกับบนอักษร ปัจจุบันมีอักษรใช้ 44 ตัว แบ่งออกเป็นอักษรสูง 11 ตัว อักษรกลาง 9 ตัว และอักษรต่ำ 24 ตัว มีสระ 32 เสียง ประกอบด้วยการนำเอาอักษรมาผสมกับสระ

ทิพย์สุดา นัยทรัพย์ (2535) ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับวัฒนธรรมในการใช้ภาษาไทย 3 ประการสรุปได้ดังนี้

1. ภาษาไทยมีระเบียบในการใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับฐานะของบุคคลนับตั้งแต่เครือญาติ ในครอบครัว ไปจนถึงบุคคลในสังคมในระดับชาติและบุคคลที่เราเจตพูน คือ พระมหากษัตริย์ เรามีคำราชาศัพท์ซึ่งรวมไปถึงถ้อยคำที่ใช้กับพระสงฆ์ ข้าราชการสุภาพชนด้วย
2. ภาษาไทยมีวิธีใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น การใช้สรรพนามระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังจะใช้แตกต่างกันตามฐานะ โอกาส
3. ภาษาของเราอุดมไปด้วยถ้อยคำ คำนวนและภาษิตซึ่งบรรพบุรุษได้ถ่ายทอดภาษาที่ไพเราะงดงามมาสู่คนรุ่นปัจจุบัน ซึ่งคนไทยชอบพูดติดปากทั้งที่มีเสียงสัมผัสและไม่มีเสียงสัมผัส

ดังนั้น การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน หมายถึง ทักษะในการใช้ภาษาไทยทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ถูกต้องชัดเจนตามหลักภาษา เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของบุคคล หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาอังกฤษผสมกับภาษาไทย ออกเสียงสระ พยัญชนะให้ถูกต้อง และแบ่งวรรคตอนให้ถูกต้องชัดเจน

การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย

ศุขชญา สุทธิศรี (2546) ได้กล่าวถึงความสำคัญของศิลปกรรมไทย สรุปได้ดังนี้

1. สังคมจะรู้สึกภูมิใจ และสังคมรู้สึกภาคภูมิใจต่อการเป็นเจ้าของผลงานศิลปะที่ทรงคุณค่า
2. ศิลปกรรมไทยช่วยให้ผู้ชมเกิดความเอิบอิ่มใจ ปลื้มใจ ซึ่งเกิดจากการชมศิลปะนั้นๆ
3. ศิลปกรรมไทยให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้สร้างสรรค์และผู้ชม
4. ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวของศาสนา วิถีความเป็นอยู่ บ้านเรือน พระมหाराชวงศ์สมัยนั้นๆ และโน้มน้าวให้ผู้ชมเกิดศรัทธา

ดังนั้น การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย หมายถึง การให้ความสำคัญ ชื่นชม ภาคภูมิใจ และธำรงรักษา ได้แก่ งานศิลปหัตถกรรม จิตรกรรม สถาปัตยกรรม และประติมากรรม ที่คนไทยได้ประดิษฐ์ขึ้น

การมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทย

คณัย ไชโยธา (2546: 110-111) ได้กล่าวว่า ประเพณีไทยที่มีการปฏิบัติในปัจจุบันและเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย สรุปได้ดังนี้

1. การทำบุญและการประกอบกรกุศล เป็นการทำบุญตามประเพณีในวันสำคัญทางศาสนา และการประกอบกรกุศลแก่ส่วนรวมหรือสาธารณกุศล เช่น บริจาคเงินสร้างโรงเรียน ศาลาพักผ่อน และโรงพยาบาล เป็นต้น
2. พิธีกรรม การปฏิบัติวัฒนธรรมโดยทั่วไปของสังคมไทย เช่น งานพิธี พิธีการ เป็นต้น

นอกจากนี้ กระทรวงวัฒนธรรม (2550) ได้ระบุการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย ในด้านการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ประเพณีไทย เป็นการละเล่นในเทศกาลสงกรานต์หรือเทศกาล ประเพณีต่างๆ ของไทยควรกระทำ เพื่อสืบทอดธรรมเนียมปฏิบัติที่ดีงามและแสดงออกถึง ความปรารถนาดีและเจตนาบริสุทธิ์ เช่น ควรใช้น้ำสะอาด และภาชนะบรรจุที่เหมาะสมในประเพณี สงกรานต์ และไม่ควรเล่นน้ำกับผู้ที่แสดงให้เห็นว่าไม่มีความประสงค์จะเล่น เป็นต้น

ดังนั้น การมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทย หมายถึง การเห็นความสำคัญ อนุรักษ์ เผยแพร่ และเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมหรือพิธีการในวันสำคัญต่างๆ ของประเพณีไทย

การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย

สมาคมกีฬาไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ (2550) ได้ระบุว่า กีฬาไทยเป็นมรดกของชาติ อันงดงาม ที่บ่งบอกความเป็นเอกลักษณ์ เอกราช และสะท้อนถึงศิลปวัฒนธรรมไทยอันทรงคุณค่า ซึ่งบรรพชนไทยได้สืบสานสู่ลูกหลานอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ควรพยายามฟื้นฟู ส่งเสริม ให้มีการแข่งขัน กันในโอกาสอันควร เพราะเป็นกีฬาที่มีเอกลักษณ์ ศิลปะประจำชาติ ที่สมควรจะอนุรักษ์และเผยแพร่ ให้คนไทยและคนต่างชาติให้พบเห็น

นอกจากนี้ บ้านจอมดอดคอม (2543) ได้เสนอว่ากีฬาไทยจัดเป็นศิลปวัฒนธรรมไทยแขนงหนึ่ง ที่มีเอกลักษณ์ มีความงดงามและทรงคุณค่า ซึ่งบรรพบุรุษได้คิดค้น และถ่ายทอดมาสู่ลูกหลานไทย เช่น มวยไทย กระบี่กระบอง รำดาบ ตะกร้อ ว่า การแข่งเรือ เป็นต้น ควรร่วมกันสนับสนุนและ ร่วมกันส่งเสริม ภูมิปัญญากีฬาไทย ให้ผู้นุชนรุ่นหลังได้รู้จักและร่วมกันอนุรักษ์ต่อไป

ดังนั้น การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย หมายถึง การเห็นความสำคัญ ร่วมกันส่งเสริม และธำรงรักษาเกี่ยวกับกีฬาไทย เช่น มวยไทย กระบี่กระบอง รำดาบ ตะกร้อ ว่า การแข่งเรือ เป็นต้น

การปฏิบัติตามแบบมรรยาทไทย

กระทรวงวัฒนธรรม (2550) ได้ระบุมรรยาทแบบไทยในการแสดงอิริยาบถต่างๆ ดังนี้

1. มรรยาทการยืน

1.1 การยืนลำพัง ควรเป็นในลักษณะสุภาพ สบาย ขาชิด พองาม ไม่เหลียวหน้า
ลอกแลกหรือแกว่งขาไปมา

1.2 การยืนเฉพาะหน้าผู้ใหญ่ ถ้าไม่จำเป็นไม่ควรยืนตรงหน้า ควรยืนเฉียงไปทางใด
ทางหนึ่ง ยืนค้อมส่วนบนตั้งแต่เอวขึ้นไปเล็กน้อย ขาชิด ปลายเท้าห่างกันเล็กน้อย มือทั้งสองแนบตัว
หรือประสานกันไว้ข้างหน้า

2. มรรยาทการนั่ง

การนั่งเก้าอี้ให้นั่งตัวตรง หลังพิงพนักเก้าอี้ เท้าชิด เข่าชิด มีอวางบนหน้าขา ถ้าเป็น
เก้าอี้มีเท้าแขน เมื่อนั่งตามลำพังจะเอาแขนพาดเท้าแขนก็ได้ ไม่ควรนั่งไขว่ห้าง ควรนั่งเต็มเก้าอี้
อย่านั่งโยกเก้าอี้หน้าหรือเอนหลัง

3. มรรยาทในการเดิน

3.1 เดินตามลำพังต้องเดินอย่างสุภาพ หลังตรงไม่ส่ายไหล่ ช่วงก้าวไม่ยาวหรือสั้น
เกินไป แกว่งแขนพองาม

3.2 การเดินกับผู้ใหญ่ ให้เดินเยื้องไปด้านซ้ายข้างหลังผู้ใหญ่อ้างประมาณ 1-2 ฟุต
อยู่ในลักษณะนอบน้อม มือประสานกัน

3.2.1 การเดินเข้าสู่ชุมชนที่นั่งกับพื้น เดินอย่างสุภาพ เมื่อเดินผ่านผู้ที่นั่งให้ก้มตัว
ระวังอย่าให้เสื้อ โคน ถ้าระยะผ่านใกล้มากให้ใช้เข่า

3.2.2 การเดินเข้าสู่ชุมชนที่นั่ง เดินอย่างสุภาพ เมื่อเดินผ่านผู้ที่นั่งให้ก้มตัว ระวังอย่าให้เสื้อโดน

4. มารยาทในการแสดงความเคารพ

4.1 การแสดงความเคารพขณะยืน การวันทยาหัตถ์ ใช้ได้ทั้งหญิงและชายที่แต่ง เครื่องแบบและสวมหมวก ก้มศีรษะสำหรับชาย ในกรณีที่มีเครื่องแบบหรือไม่มีเครื่องแบบก็ตาม และไม่ได้สวมหมวก เปิดหมวก ในกรณีที่ไม่ได้แต่งเครื่องแบบแต่สวมหมวก

4.2 การแสดงความเคารพขณะนั่ง คือ การไหว้ ถ้าผู้ที่เราจะแสดงความเคารพเป็น ผู้อาวุโสพอสมควร ควรนั่งพับเพียบ เกือบเท้า ยกมือไหว้ พร้อมกับน้อมตัวก้มศีรษะ และการกราบ ถ้าเป็นผู้อาวุโสใช้การกราบ ทำเช่นเดียวกับหมอบแต่มือไม่ประสาน ให้เข่าข้างหนึ่งอยู่ระหว่างแขน ทั้งสอง มือประนมวาง ตีลังบนพื้นแล้วก้มศีรษะ ไปให้หน้าผากแตะสันมือ

5. มารยาทในการรับของจากผู้ใหญ่

5.1 เมื่อผู้รับของยืน ให้เดินเข้าไปใกล้ในระยะพอสมควร ย่อตัวลง ส่งของให้แล้วไหว้

5.2 เมื่อผู้รับของนั่งเก้าอี้ ผู้ส่งของเดินเข้าไปใกล้ ย่อตัวลง ส่งของ แล้วไหว้

5.3 เมื่อผู้ส่งของและผู้รับของนั่งเก้าอี้ด้วยกัน หันไปส่งอย่างสุภาพ

6. มารยาทในการรับประทานอาหาร อย่าเล่นช้อนส้อมหรือผ้าเช็ดมือ สอกแนบลำตัว ห้ามจับผม ผัดหน้า หรือทาปาก ดื่มน้ำด้วยมือขวา รับประทานอาหารเสร็จควรรวบช้อนส้อมเข้าด้วยกัน

7. มารยาทการพูด ถือเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง หลักในการพูด ต้องอย่าพูดมากจนกลายเป็น คนเพื่อเจ้า หรือพูดกระทบกระทั่งแก่ผู้อื่น พูดพอสมควรด้วยน้ำเสียงที่น่าฟัง การพูดมีหางเสียงและไม่กระโชกโชกฮา

8. มรรยาทในการฟัง การเป็นผู้ฟังที่ดีต้องให้เกียรติผู้พูด มีมรรยาทในการซักถาม ไม่คุยกัน ขณะทีฟังและไม่หัวเราะตลกขบขันเมื่อผู้พูดพูดผิดพลาด

ดังนั้น การปฏิบัติตามแบบมรรยาทไทย หมายถึง กิริยาสุภาพเรียบร้อย การแสดงอริยาบทต่างๆ ที่มีความสุภาพอ่อนน้อมได้แก่ การเดิน การยืน การนั่ง การกราบ การไหว้ การรับของจากผู้ใหญ่ การทำความเคารพ การรับประทานอาหาร การพูดจาและน้ำเสียง มรรยาทในการฟัง ละเมียดละไมทั้งกิริยา วาจา และรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดี

การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย

ศุคชญา สุทธิสร (2546) การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย ควรพิจารณาว่าภูมิปัญญาใดมีคุณค่าต่อการดำรงชีพน่าจะถือเป็นแนวทางปฏิบัติ เช่น ปัจจัยสี่ คือ อาหาร เสื้อผ้า ยารักษาโรค อาหารไทย ทำมาจากผักและผลไม้ที่มีอยู่ตามธรรมชาติทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย และเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพอนามัย เสื้อผ้าไทยได้แก่ ผ้าไหม ผ้าทอพื้นเมืองต่างๆ ที่มีความสวยงามและแสดงเอกลักษณ์ของสังคมไทยได้ดี ส่วนที่อยู่อาศัยสร้างขึ้นด้วยภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับสภาพลมฟ้าอากาศ ทำให้ผู้อยู่อาศัยมีความสุขสบาย และยารักษาโรคใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ ยาแผนไทยและการนวดแผนไทย ช่วยรักษาโรค และประหยัด

จิตภา จิตต์วิญญาน (2550) การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย ควรให้เด็กใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น มีการส่งเสริมในการเย็บปักถักร้อย การจักสาน การทำขนมไทย ฯลฯ เพื่อให้รู้ถึงวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทยอย่างพอเพียง ควรให้นักเรียนแต่ละชั้นเรียนได้คิดภูมิปัญญาไทยของแต่ละชั้นเรียน และให้โรงเรียนจัดนิทรรศการให้นักเรียนได้นำเสนอผลงาน ในหัวข้อ 1 ห้องเรียน 1 ผลิตภัณฑ์ ควรจัดหาวิทยากรมาให้ความรู้แก่ชาวบ้านหรือผู้ที่ยังไม่มียาได้ให้รู้จักการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนมาทำให้เกิดรายได้

ดังนั้น การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย หมายถึง แนวทางปฏิบัติเพื่อให้รู้ถึงวิถีชีวิตและคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น มีคุณค่าและประโยชน์ในการนำไปใช้งาน เช่น การเย็บปักถักร้อย การจักสาน การทำขนมไทย เสื้อผ้าไทย ยาแผนไทยและการนวดแผนไทย เป็นต้น

แนวความคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสร้างความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย

เนื่องจากความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้บุคคลได้ปฏิบัติตนในระดับมากขึ้น ดังนั้น การตรวจตรวจเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย โดยศึกษากระบวนการเกิดความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย องค์ประกอบที่สำคัญที่ก่อให้เกิดความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย จำแนกตามลำดับพัฒนาการของความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย การวัดความตระหนัก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

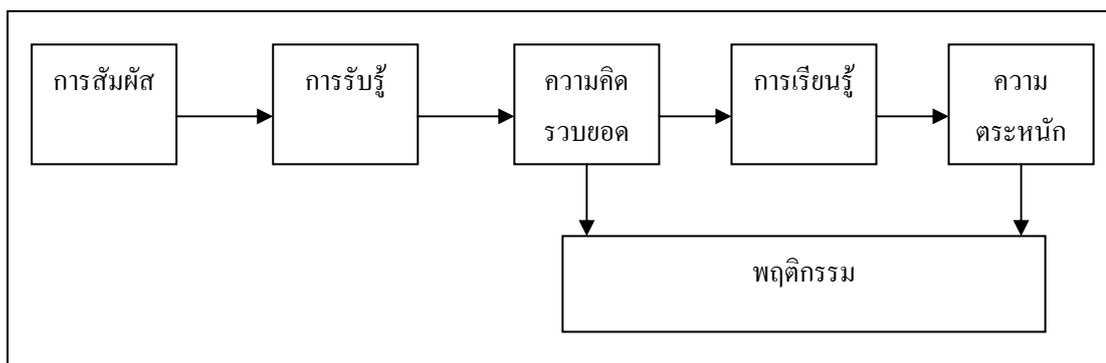
Krathwohl, Bloom and Massia (1974: 99) ได้ให้ความหมายของความตระหนักไว้ว่า ความตระหนักเป็นพฤติกรรมทางด้านอารมณ์ หรือความรู้สึกซึ่งเกือบคล้ายกับความรู้ เป็นพฤติกรรมขั้นต่ำสุดของความรู้ ความคิด ปัจจัยด้านความรู้สึก อารมณ์นั้นมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านความรู้ ความคิดเสมอ ความรู้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากข้อเท็จจริง ประสบการณ์ การสัมผัสและใช้จิตไตร่ตรอง คิดหาเหตุผลแต่ความตระหนักเป็นเรื่องของโอกาสการสัมผัสสิ่งเร้าโดยไม่ตั้งใจ การใช้จิตไตร่ตรองแล้ว เกิดความสำนึกต่อปรากฏการณ์ หรือสถานการณ์นั้นๆ และในเรื่องของความตระหนักนี้ จะไม่เกี่ยวข้องกับความรู้หรือการรำลึกมากนัก เพียงแต่รู้สึกว่ามีสิ่งนั้นอยู่

เรื่องชัย อธิธิพล (2540: 27) ได้กล่าวว่า ความตระหนัก หมายถึง ความแน่ใจ ความสำนึก การรับรู้รับทราบ โดยให้ความสำคัญต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีปัจจัยเอื้อทำให้บุคคลเกิดความตระหนัก

คหวิ ศรีสิทธิรักษ์ (2540: 17) ได้กล่าวว่าความตระหนัก หมายถึง การแสดงออกว่า ได้ถูกคิดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือมีความรู้หรือมีความสำนึกเป็นพฤติกรรมอันละเอียดอ่อน

กระบวนการเกิดความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย

ความตระหนักเกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้า หรือสัมผัสจากสิ่งเร้าและเกิดความเข้าใจในสิ่งเร้านั้นๆ จนเกิดเป็นความคิด นำไปสู่การเรียนรู้ การมีความรู้และเมื่อมีความรู้ความตระหนักก็จะเกิดขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการกระทำและการแสดงพฤติกรรมของบุคคลต่อสิ่งเร้านั้นๆ ได้

ภาพที่ 1 กระบวนการเกิดความตระหนัก

ที่มา: Good (1973)

จากภาพที่ 1 Good (1973) ได้กล่าวว่าความตระหนักเป็นผลของกระบวนการทางปัญญา (cognitive process) กล่าวคือ เมื่อบุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าหรือรับสัมผัสจากสิ่งเร้าแล้ว จะเกิดการรับรู้ขึ้น (Perception) เมื่อเกิดการรับรู้แล้วต่อไปก็จะนำมาสู่การเกิดความเข้าใจในสิ่งเร้านั้นคือ เกิดความคิดรวบยอดกับสิ่งเร้านั้น นำไปสู่การเรียนรู้ในขั้นต่อไป คือ มีความรู้ในเรื่องนั้น และเมื่อบุคคลนั้นเกิดความรู้แล้ว จะนำผลไปสู่ความตระหนักในที่สุด และทั้งความรู้และความตระหนักนี้จะนำไปสู่การกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้านั้นๆ ต่อไป

นอกจากนี้ ประภาส บุญยินดี (2536) ได้เสนอองค์ประกอบที่สำคัญที่ก่อให้เกิดความตระหนักมี 3 ประการ คือ

1. ความรู้ความเข้าใจหรือพุทธปัญญา (Belief Component or Cognitive) ความรู้หรือความเข้าใจจะเริ่มจากง่ายและมีการพัฒนามากขึ้น ตามลำดับ
2. อารมณ์ความรู้สึก (Effective Component) เป็นความรู้สึกด้านทัศนคติ ค่านิยม ความตระหนักชอบหรือไม่ชอบ ดีหรือไม่ดี เป็นองค์ประกอบในการประเมินสิ่งเร้าต่างๆ
3. พฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นการแสดงออกทางวาจา กิริยา ท่าทางที่มีต่อสิ่งเร้าหรือแนวโน้มที่บุคคลจะกระทำ

ณัฐนิชา ภูโต (2538) ได้กล่าวว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความตระหนักนั้น ยังสามารถแบ่งได้อีกเป็น 2 องค์ประกอบใหญ่ๆ คือ ลักษณะของสิ่งเร้า และลักษณะของบุคคลที่รับรู้ โดยลักษณะของสิ่งเร้าหรือคุณสมบัติของสิ่งเร้า จะเป็นปัจจัยภายนอกที่สำคัญที่ทำให้บุคคลเกิดความสนใจที่จะรับรู้อันจะนำไปสู่ความตระหนักต่อไป ส่วนลักษณะของบุคคลที่รับรู้ นั้นหมายความว่า การที่บุคคลจะเกิดความตระหนักต่อปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งมากน้อยแค่ไหน ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ด้าน คือ ปัจจัยทางกายภาพ ได้แก่ สมรรถภาพของอวัยวะรับสัมผัส หู ตา จมูก ปาก ผิวหนัง และปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ ความรู้เดิม การสังเกตพิจารณา ความสนใจ ความตั้งใจ และความพร้อมที่จะรับรู้ การเห็นคุณค่า เป็นต้น ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะทำให้บุคคลเกิดความตระหนักแตกต่างกัน

เนื่องจากความตระหนักของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับ การรับรู้ของแต่ละบุคคล ดังนั้น ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้จึงมีผลต่อความตระหนักด้วย จึงพอสรุปได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักคือ

1. ประสบการณ์ที่มีต่อการรับรู้
2. ความเคยชินต่อสภาพแวดล้อม ถ้าบุคคลมีความเคยชินต่อสภาพแวดล้อมนั้นก็จะทำให้บุคคลนั้นตระหนักต่อสิ่งที่เกิดขึ้น
3. ความเอาใจใส่และการให้คุณค่า ถ้ามนุษย์มีความเอาใจใส่ในเรื่องใดมากก็จะมี ความตระหนักในเรื่องนั้นมาก
4. ลักษณะและรูปแบบของสิ่งเร้า ถ้าสิ่งเร้านั้นนั้นสามารถทำให้ผู้พบเห็นเกิดความสนใจ ย่อมทำให้ผู้พบเห็นเกิดการรับรู้และตระหนักด้วย

Bloom (1988) ได้กล่าวถึงความตระหนักโดยใช้พฤติกรรมด้านความรู้สึกหรือด้าน คุณลักษณะ เป็นสิ่งแสดงถึงความตระหนัก โดยจำแนกตามลำดับพัฒนาการสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ขั้นการรับรู้ จัดเป็นขั้นแรกสุดของพฤติกรรมด้านความรู้สึก ในขั้นนี้บุคคลจะมีการรับรู้ต่อสิ่งเร้าหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัว แยกเป็น 3 ขั้น

- รับรู้ หมายถึง การรู้จักเกี่ยวกับสิ่งเร้านั้น
- ตั้งใจรับ หมายถึง การเต็มใจที่จะยอมรับสิ่งเร้านั้นๆ
- เลือกรับ หมายถึง การควบคุมหรือการคัดเลือกความสนใจที่มีต่อสิ่งเร้านั้น

2. ขั้นตอบสนอง เป็นพฤติกรรมด้านความรู้สึกที่พัฒนาต่อจากขั้นแรก กล่าวคือ เมื่อเกิดการรับรู้แล้ว บุคคลจะเริ่มมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้า แยกเป็นขบวนการย่อยๆ จากระดับต่ำสุดของขบวนการ ดังต่อไปนี้

- ตอบตามสั่ง ทำเพราะความเชื่อฟังหรือคล้อยตาม หรือทำตามคำแนะนำโดยมีความรู้สึกต่อต้านน้อย

- อาสาตอบ ตั้งใจหรือเต็มใจที่จะตอบสนอง เป็นการอาสาสมัครที่จะทำโดยมิเกิดความเกรงกลัวหรือเกรงใจ แต่เป็นเพราะเขาทำด้วยตนเอง

- พอใจตอบ เป็นการตอบสนองประกอบด้วยอารมณ์ หรือความรู้สึกพึงพอใจ ยินดี สนุกสนาน

3. ขั้นเห็นคุณค่า เป็นพฤติกรรมด้านความรู้สึก ในขั้นนี้เป็นขั้นที่บุคคลมองเห็นคุณค่าของสิ่งของปรากฏการณ์ พฤติกรรมด้วยตัวของเขาเอง ซึ่งรวมถึงการเอาเกณฑ์ทางสังคมมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งต่างๆ สิ่ง que บุคคลแสดงออกจะมีลักษณะคงเส้นคงวา ซึ่งเป็นลักษณะของความเชื่อหรือทัศนคติที่ควบคุมพฤติกรรมของบุคคลหรือการตอบสนองจะเป็นไปตามค่านิยมที่เขายึดถือ ขั้นเห็นคุณค่าแยกเป็น 3 ระดับ คือ

- ยอมรับคุณค่า การที่บุคคลเห็นด้วยและยอมรับในความเชื่อ ทัศนคติ หรือค่านิยม ด้วยการกระทำอย่างคงเส้นคงวา

- นิยมคุณค่า หมายถึง เป็นการแสดงถึงความนิยมในคุณค่าด้วยการแสดงออก ความต้องการ การยกย่องชมเชยในสิ่งที่เขายอมรับคุณค่าแล้ว

- ปกป้อง บุคคลจะแสดงออกอย่างชัดเจนว่าเขายึดถือคุณค่าของสิ่งใด มีแรงจูงใจที่จะแสดงออกถึงการสนับสนุน ช่วยเหลือ ทำด้วยความศรัทธา ด้วยความเชื่อมั่น ตลอดจนปฏิเสธที่จะกระทำในสิ่งที่ขัดแย้งกับความเชื่อของตน

4. **ขั้นจัดระบบ พฤติกรรม** ในขั้นนี้เป็นขั้นที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของค่านิยมกับบุคคล โดยการจัดลำดับความสำคัญของค่านิยม จะมีการพัฒนาระบบไปที่ละน้อยโดยเริ่มตั้งแต่ขั้นการสร้าง ความเข้าใจในคุณค่าของสิ่งต่างๆ ด้วยการเข้าร่วมกลุ่มอภิปรายเปรียบเทียบซึ่งเป็นการพยายามที่จะมองเห็นความสัมพันธ์ของค่านิยมที่เข้ายึดอยู่จนอาจกลายเป็นค่านิยมใหม่ขึ้น

5. **ขั้นสร้างคุณลักษณะจากค่านิยม** พฤติกรรมในขั้นนี้เป็นการพัฒนาถึงขั้นของ ความประพฤติปฏิบัติของบุคคลตามค่านิยมที่เขายึดถือ มีการแสดงออกที่คงเส้นคงวาและอัตโนมัติ โดยมีได้มีอารมณ์มาเกี่ยวข้อง

จากการตรวจสอบเอกสารในข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความตระหนัก หมายถึง รู้ประจักษ์ รู้ชัดเจน มีสำนึกในพฤติกรรมที่ได้กระทำลงไป เป็นผลที่เกิดจากการประเมินค่า การเห็นความสำคัญ ที่ได้มาจากทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ความคิดเห็น และความสนใจ ซึ่งได้แสดงออกถึงความสำนึก ความคิดเห็น หรือการรับรู้ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง โดยอาศัยความรู้สึก รับผิดชอบของบุคคลที่มีความสำนึกสิ่งต่างๆ ในเหตุการณ์โดยผ่านการเรียนรู้ ทั้งนี้ การเรียนรู้และความตระหนักเป็นองค์ประกอบ อันจะนำไปสู่ความพร้อมที่จะแสดงเวลาและประสบการณ์ ทั้งในด้านดีและไม่ดี ก่อให้เกิดความเข้าใจในสภาพแวดล้อมเป็นสิ่งที่ช่วยในการแสดงออก ซึ่งพฤติกรรม ความเข้าใจที่จะเลือกปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ

การวัดความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย

ธิดา สุพรรณาง (2544) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 เพื่อส่งเสริมความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ตามแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 เพื่อส่งเสริมความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ตามแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความตระหนัก คือ แบบวัดความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

ประกอบด้วย ข้อความเชิงนิมิต และข้อความเชิงนิเสธ มีลักษณะการตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ การให้คะแนนทางบวก ถ้าเห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 5 คะแนน เห็นด้วยให้ 4 คะแนน ไม่แน่ใจให้ 3 คะแนน ไม่เห็นด้วยให้ 2 คะแนน และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 1 คะแนน ส่วนการให้คะแนนทางลบ คือ ถ้าเห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 1 คะแนน เห็นด้วยให้ 2 คะแนน ไม่แน่ใจให้ 3 คะแนน ไม่เห็นด้วยให้ 4 คะแนน และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 5 คะแนน

รัตติยา หงษ์สกุล (2546) ศึกษาเรื่องการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความรู้และความตระหนักในประวัติศาสตร์ไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่อง มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความรู้และความตระหนักในประวัติศาสตร์ไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่อง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความตระหนัก คือ แบบวัดความตระหนักในประวัติศาสตร์ไทย ประกอบด้วย ข้อความเชิงนิมิต และข้อความเชิงนิเสธ มีลักษณะการตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ การให้คะแนนทางบวก ถ้าเห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 5 คะแนน เห็นด้วยให้ 4 คะแนน ไม่แน่ใจให้ 3 คะแนน ไม่เห็นด้วยให้ 2 คะแนน และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 1 คะแนน ส่วนการให้คะแนนทางลบ คือ ถ้าเห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 1 คะแนน เห็นด้วยให้ 2 คะแนน ไม่แน่ใจให้ 3 คะแนน ไม่เห็นด้วยให้ 4 คะแนน และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 5 คะแนน

วิศิษฐ์ คำดี (2546) ศึกษาเรื่องความตระหนักและพฤติกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความตระหนักและพฤติกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และเปรียบเทียบความตระหนัก และพฤติกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ตามลักษณะส่วนบุคคลและลักษณะขององค์การบริหารส่วนตำบล เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการความตระหนัก คือ แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ 4 3 2 1 ตามลำดับ

อมรศักดิ์ วงศ์วิชย์กิจ (2546) ศึกษาเรื่องความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมประหยัดพลังงานหารสองของอาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมประหยัดพลังงานหารสอง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการความตระหนัก คือ แบบสอบถามเป็นลักษณะของการวัดระดับ (Likert Scale) โดยแบ่งระดับความตระหนักออกเป็น 5 ระดับ คือ ไม่รู้สึกหวั่นวิตกกังวล หวั่นวิตกกังวลเล็กน้อย รู้สึกเฉยๆ หวั่นวิตกกังวลมาก และหวั่นวิตกกังวลมากที่สุด ส่วนคำถามที่วัดพฤติกรรมหารสอง คำถามแต่ละคำถามให้ผู้ตอบตอบว่าใช่หรือไม่ใช่

สมพร รัตนละออ (2548) ศึกษาเรื่องความตระหนักในคุณธรรมและความพึงพอใจในการปฏิบัติธรรมตามแนวการฟื้นฟูพุทธจิตของผู้ปฏิบัติธรรมในมูลนิธิคุณธรรมนำใจร่วมตลาดน้ำอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความตระหนักในคุณธรรมและความพึงพอใจในการปฏิบัติธรรมตามแนวการฟื้นฟูพุทธจิตของผู้ปฏิบัติธรรมในมูลนิธิคุณธรรมนำใจร่วมตลาดน้ำ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี และเปรียบเทียบความตระหนักในคุณธรรมและความพึงพอใจในการปฏิบัติธรรมตามปัจจัยส่วนบุคคล เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการความตระหนัก คือ แบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ 5 4 3 2 1 ตามลำดับ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการวัดความตระหนัก สามารถสรุปได้ว่า โดยส่วนใหญ่เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการความตระหนัก คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ 5 4 3 2 1 ตามลำดับ และแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อความเชิงนิมิต และข้อความเชิงนิเสธ มีลักษณะการตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ การให้คะแนนทางบวก ถ้าเห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 5 คะแนน เห็นด้วยให้ 4 คะแนน ไม่แน่ใจให้ 3 คะแนน ไม่เห็นด้วยให้ 2 คะแนน และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 1 คะแนน ส่วนการให้คะแนนทางลบ คือ ถ้าเห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 1 คะแนน เห็นด้วยให้ 2 คะแนน ไม่แน่ใจให้ 3 คะแนน ไม่เห็นด้วยให้ 4 คะแนน และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 5 คะแนน

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้คือ แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างสำหรับผู้บริหาร และแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (Rubric) อย่างชัดเจนเกี่ยวกับการจัดอันดับคุณภาพการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของผู้เรียน ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ความรู้สึกเต็มใจ ซึ่งเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและมีการปฏิบัติได้ถูกต้องในทุกโอกาส

มาก หมายถึง ความรู้สึกเต็มใจ ซึ่งเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและมีการปฏิบัติได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่

ปานกลาง หมายถึง ความรู้สึกเต็มใจ ซึ่งเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยปฏิบัติบางครั้งและปฏิบัติได้ถูกต้องในบางโอกาส

น้อย หมายถึง ความรู้สึกไม่เต็มใจในการปฏิบัติ ซึ่งเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย โดยปฏิบัติโดยมีการปฏิบัติน้อยครั้งและปฏิบัติถูกต้องในบางโอกาส

น้อยที่สุด หมายถึง ความรู้สึกไม่เต็มใจในการปฏิบัติอย่างยิ่ง หรือไม่ปฏิบัติเลย

แนวทางของสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย

สิทธิชัย ชาติานิติ (2529) ได้เสนอวิธีการส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนไว้ สรุปได้ ดังนี้

1. ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยด้วยการให้ความรู้ทางทฤษฎีและให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง
2. ในการเรียนการสอนควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เห็นและสัมผัสศิลปวัฒนธรรมไทย ตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมในการส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมไทย

3. ครูต้องพยายามเข้าใจนักเรียนและลงไปคลุกคลีกับกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อสร้างความเชื่อถือและศรัทธาโน้มน้าวใจให้เด็กหันมาสนใจกิจกรรมวัฒนธรรมไทย

4. สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมต่างๆที่เป็นการส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมไทย โดยให้นักเรียนและประชาชนได้มีส่วนร่วม เพื่อเกิดการเรียนรู้และตระหนักถึงคุณค่าวัฒนธรรมไทย ครูต้องศึกษา ค้นคว้า และวิจัยวัฒนธรรมไทยเพื่อทราบแก่นสาระเนื้อแท้ของวัฒนธรรมต่างๆ แล้วนำมาสั่งสอนอบรมเด็ก

อัจฉรา ทองพลาย (2530) ได้เสนอวิธีการส่งเสริมวัฒนธรรมไทยด้วยกิจกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การนำสมุดภาพและวัสดุของจริงที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยมาใช้ประกอบการเรียนการสอน
2. ฉายภาพยนตร์ สไลด์ที่บันทึกภาพศิลปวัฒนธรรมไทยมาฉายให้นักเรียนชม
3. จัดนิทรรศการและป้ายนิเทศเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยขึ้นในโรงเรียนเนื่องในวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีต่างๆ
4. จัดให้นักเรียนไปทัศนศึกษาเพื่อชมงานเทศกาล งานประเพณี และงานหัตถกรรมพื้นบ้านในท้องถิ่น
5. จัดหาหนังสือ วารสาร และสิ่งตีพิมพ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยไว้ในห้องสมุดโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนศึกษา ค้นคว้า
6. จัดรายการเสียงตามสายในเวลาพักกลางวัน
7. จัดอภิปราย ได้วาทีเกี่ยวกับเรื่องวัฒนธรรมไทย
8. จัดตั้งชุมนุมหรือศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยขึ้นในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมด้านวัฒนธรรมไทยมากขึ้น

ประภาพรณ สุวรรณสุข (2524 อ้างใน ภัทรารณ จันทรเนตร์, 2546) ได้เสนอวิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย สรุปได้ดังนี้

1. การจัดการส่งเสริมด้านภาษาและวรรณกรรม ครูฝึกให้เด็กได้รู้จักการใช้ภาษาให้ถูกต้อง ทั้งด้านการพูด อ่าน เขียน พร้อมทั้งคำราชาศัพท์ นอกจากนี้ยังมีภาษาถิ่นที่ครูควรฝึกให้เด็กรู้จักใช้ภาษาท้องถิ่นของตนให้ถูกต้อง ควรจัดการแสดงให้เด็กได้ทราบเกี่ยวกับภาษาท้องถิ่นต่างๆ ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กได้ทราบถึงความแตกต่างของภาษาท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นด้วย กิจกรรมสามารถจัดได้หลากหลายวิธี เช่น การให้เด็กได้แสดงบทบาทสมมุติ การแสดงละคร การได้วาที การเป็นโฆษก การทนายปัญหา เป็นต้น
2. การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมทางมรรยาท ได้แก่ เชิญวิทยากรมาสาธิตให้เด็กดู และให้นักเรียนปฏิบัติตาม ประกวดมรรยาท จัดให้เด็กได้แสดงบทบาทสมมุติ จัดฉายภาพยนตร์หรือสไลด์เกี่ยวกับมรรยาท จัดทำสมุด
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมด้านประเพณีพิธีกรรมทางศาสนา พิธีกรรมที่กระทำอยู่ คือ พิธีเกี่ยวกับการบำเพ็ญกุศล ซึ่งมีการจัดเตรียมสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ครูควรฝึกให้เด็กรู้จักกับเครื่องใช้ในพิธีกรรมทางศาสนา เพื่อว่าเด็กจะได้ปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง และสามารถช่วยเหลือผู้ปกครองได้เมื่อมีโอกาส และควรฝึกให้นักเรียนรู้จักการปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ ด้วยกิจกรรมที่จัดให้เด็ก คือ เชิญวิทยากรมาสาธิตให้ดู เมื่อโรงเรียนมีงานบำเพ็ญกุศลต่างๆ นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในพิธีกรรมทางศาสนาด้วย
4. วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับการแสดงหรือการเล่น ในชุมชนย่อมมีการแสดงเป็นเอกลักษณ์ของตน ครูควรฝึกให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการแสดงท้องถิ่นของตนเสียก่อน แล้วจึงค่อยให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับการแสดงของท้องถิ่นอื่นๆ
5. วัฒนธรรมกับการแต่งกาย ครูควรจัดให้เด็กได้เห็นการแต่งกายสมัยต่างๆ เพื่อให้เด็กได้เห็นว่าการแต่งกายของไทยนั้นมีวิวัฒนาการมาเป็นอย่างไร การจัดกิจกรรมด้านนี้ ครูอาจจะจัดการประกวดแต่งกายทุกสมัย จัดทำสมุดภาพ จัดให้มีการแสดงโชว์แฟชั่น จัดนิทรรศการฉายภาพยนตร์หรือสไลด์

นอกจากนี้ กฎหมาย วิชาสันต์ (2542) กล่าวว่า การส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมที่แสดงถึงขนบธรรมเนียมประเพณีในและนอกชุมชนตามวาระและโอกาสอันเหมาะสม สรุปได้ดังนี้

1. วันขึ้นปีใหม่ กิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับสถานศึกษา เช่น ให้ความรู้ความเข้าใจถึงความเป็นมา ความสำคัญของวันขึ้นปีใหม่ ทำความสะอาดอาคารสถานที่ของโรงเรียนเพื่อต้อนรับวันขึ้นปีใหม่ มอบของขวัญให้แก่กันและกัน มอบบัตรอวยพรให้แก่กันและกันและอวยพรให้มีความสุขความเจริญในวันปีใหม่ และกิจกรรมอื่นๆที่เหมาะสม

2. วันมาฆบูชา กิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับสถานศึกษา เช่น ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน ประดับธงชาติและธงธรรมจักรและจัดแต่งโต๊ะหมู่บูชา ครูและนักเรียนร่วมกันศึกษาถึงความสำคัญของวันมาฆบูชา และหลักธรรมโอวาทปาติโมกข์ และแนวทางในการปฏิบัติสถานศึกษา ครูและนักเรียนจัดทำป้ายนิเทศ หรือจัดนิทรรศการ ประกวดเรียงความ ทำสมุดภาพ ตอบปัญหาธรรม บรรยายธรรม อภิปรายธรรม ประกาศเกียรติคุณของนักเรียนที่ประพฤติดีเป็นแบบอย่างที่ดี ครูพานักเรียนไปร่วมกิจกรรมกับชุมชนที่วัด บำเพ็ญกุศล ทำบุญตักบาตร บริจาคทาน รักษาศีล ฟังธรรม สนทนาธรรม เวียนเทียน เจริญภาวนา และกิจกรรมอื่นๆ ที่เหมาะสม

3. วันจักรี กิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับสถานศึกษา เช่น ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจและความสำคัญของวันจักรี จัดนิทรรศการพระราชประวัติและผลงาน ประดับธงชาติ จัดแสดงเทิดพระเกียรติ และกิจกรรมอื่นๆ ที่เหมาะสม

4. วันวิสาขบูชา กิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับสถานศึกษา เช่น ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน ประดับธงชาติและธงธรรมจักร จัดแต่งโต๊ะหมู่บูชาและประดับไฟถวายเป็นพุทธบูชา ครูกับนักเรียนร่วมกันศึกษาถึงความสำคัญของวันวิสาขบูชา รวมทั้งหลักธรรมเรื่องความกตัญญู อริยสัจสี่ และความไม่ประมาท ตลอดทั้งแนวทางปฏิบัติในสถานศึกษา ครูให้นักเรียนจัดทำป้ายนิเทศ หรือจัดนิทรรศการ ประกวดเรียงความ ทำสมุดภาพ ตอบปัญหาธรรม บรรยายธรรม อภิปรายธรรม ประกาศเกียรติคุณของนักเรียนที่ประพฤติดีเป็นแบบอย่างที่ดี ครูพานักเรียนไปร่วมกิจกรรมกับชุมชนที่วัด บำเพ็ญกุศล ทำบุญตักบาตร บริจาคทาน รักษาศีล ฟังธรรม สนทนาธรรม เวียนเทียน เจริญภาวนา ส่งเสริมให้ครูใช้กิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความกตัญญู อริยสัจสี่ และความไม่ประมาท และกิจกรรมอื่นๆ ที่เหมาะสม

5. วันอาสาฬหบูชา กิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับสถานศึกษา เช่น ทำความสะอาด บริเวณโรงเรียนระดับชงชาติและชงธรรมจักร และจัดแต่งโตะหมู่บูชา ครูและนักเรียนร่วมกัน ศึกษาถึงความสำคัญของวันอาสาฬหบูชา รวมทั้งหลักธรรม คือ ทางสายกลางและแนวทางปฏิบัติ ในสถานศึกษา ครูให้นักเรียนจัดทำป้ายนิเทศ หรือจัดนิทรรศการ ประกวดเรียงความ ทำสมุดภาพ ตอบปัญหาธรรม บรรยายธรรม อภิปรายธรรม ประกาศเกียรติคุณของนักเรียนที่ประพฤติดีเป็น แบบอย่างที่ดี ครูพานักเรียนไปร่วมกิจกรรมกับชุมชนที่วัด บำเพ็ญกุศล ทำบุญตักบาตร บริจาคทาน รักษาศีล ฟังศีล ฟังธรรม สนทนาธรรม เวียนเทียน เจริญภาวนา และกิจกรรมอื่นๆ ที่เหมาะสม

6. วันเข้าพรรษา กิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับสถานศึกษา เช่น ทำความสะอาด บริเวณโรงเรียนระดับชงชาติและชงธรรมจักร และจัดแต่งโตะหมู่บูชา ครูและนักเรียนร่วมกัน ศึกษาถึงความสำคัญของวันเข้าพรรษา รวมทั้งหลักธรรมเรื่องวิริย และแนวทางปฏิบัติใน สถานศึกษา ครูให้นักเรียนจัดทำป้ายนิเทศ หรือจัดนิทรรศการ ประกวดเรียงความ ทำสมุดภาพ ตอบปัญหาธรรม บรรยายธรรม อภิปรายธรรม ครูให้นักเรียนจัดทำรายงานเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ดี กับพฤติกรรมไม่ดี และวางแผนพัฒนาพฤติกรรมของตน โดยมีเป้าหมายจะพัฒนาพฤติกรรมที่ดี ให้มากขึ้น และลดพฤติกรรมที่ไม่ดีให้น้อยลง ประกาศเกียรติคุณของนักเรียนที่ประพฤติดีเป็น แบบอย่างที่ดี ครูพานักเรียนไปร่วมกิจกรรมกับชุมชนที่วัด บำเพ็ญกุศล ทำบุญตักบาตร บริจาคทาน รักษาศีล ฟังศีล ฟังธรรม สนทนาธรรม เวียนเทียน เจริญภาวนา และกิจกรรมอื่นๆ ที่เหมาะสม

7. วันแม่แห่งชาติ กิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับสถานศึกษา เช่น จัดกิจกรรมในวันแม่แห่งชาติเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจถึงพระราชกรณียกิจด้านต่างๆ ที่พระองค์ทรงมีต่อ ประเทศชาติและพสกนิกรชาวไทยแก่นักเรียนเพื่อตระหนักถึงความสำคัญ จัดการประกวด บทร้อยกรอง เพลง เรียงความ เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจด้านต่างๆของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ระดับชงชาติ จัดตั้งโตะหมู่เพื่อตั้งเครื่องสักการะบูชา ติดตั้งประทีปโคมไฟ ร่วมการแสดงดนตรี นาฏศิลป์ เถลิงพระเกียรติ

8. วันปืยมหาราช กิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับสถานศึกษา เช่น จัดนิทรรศการ พระราชประวัติและผลงานระดับชงชาติ การแสดงเทิดพระเกียรติ และกิจกรรมอื่นๆ ที่เหมาะสม

9. วันรัฐธรรมนูญ กิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับสถานศึกษา เช่น ประชาสัมพันธ์ จัดนิทรรศการ แสดงกิจกรรมนันทนาการ ให้ความรู้ความเข้าใจถึงความหมาย คุณค่า ความสำคัญ และความเป็นมาของรัฐธรรมนูญ ตลอดจนแนวทางหรือมาตรการในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมือง ประดับธงชาติ และกิจกรรมอื่นที่เหมาะสม

จากการที่ได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับแนวทางของสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย พบว่า สถานศึกษาควรตระหนักและเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยที่ดียิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยสามารถแบ่งประเภทในการส่งเสริมการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของสถานศึกษาได้ ดังนี้ ยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ จัดการส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาไทย ถูกต้องชัดเจน มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย มีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทย มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทยหรือการเล่นแบบไทย กิจกรรมส่งเสริมการปฏิบัติตามแบบมรรยาทไทย จัดกิจกรรมส่งเสริมด้านการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย โดยทุกกิจกรรมผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมและได้ลงมือปฏิบัติจริง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศุรจิต นิตคำหาญ (2540) ได้ทำการศึกษาจิตสำนึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียน 386 คน ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา คือ จิตสำนึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยของนักเรียน โดยผู้วิจัยได้นิยามไว้ว่า คือ สภาวะที่บุคคลเกิดความคิด ความรู้สึกอันเกิดจากการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 และเป็นแรงผลักดันให้เกิดพฤติกรรมที่รู้ตนเองตลอดเวลาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย โดยมีองค์ประกอบ 2 ด้าน คือ ด้านความสำนึกในคุณค่าวัฒนธรรม และด้านการแสดงออกในการให้ความสนใจและปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย โดยทำการศึกษาทั้งหมด 10 ด้าน ดังนี้ คนตรีไทย นาฏศิลป์ไทย สถาปัตยกรรมไทย ภาษาไทยและวรรณคดีไทย ประเพณีไทย มารยาทไทย จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม การเคารพ ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ วิถีครอบครัวไทย วิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับจิตสำนึกด้านวัฒนธรรมไทยแบ่งเป็น 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีจิตสำนึกด้านสำนึกในคุณค่าของวัฒนธรรมไทยอยู่ในระดับดี และการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ ผลการเปรียบเทียบนักเรียนมัธยมต้นและนักเรียนมัธยมปลาย พบว่า จิตสำนึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมไม่แตกต่างกัน

ธิดา สุบรรณาง (2544) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 5-6 เพื่อส่งเสริมความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนตามแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 5-6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้นิยามไว้ว่าเป็นการเห็นคุณค่าของการดูแลรักษาศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นทั้ง 4 ด้าน คือ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณีท้องถิ่นและวิถีชีวิตในชุมชน โดยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลพื้นฐาน คือ แบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้นำชุมชนเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่ แบบวัดความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนขณะท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดโปรแกรม ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักเรียนหลังการเข้าร่วมโปรแกรม สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมทุกคนมีพฤติกรรมการเป็นนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอยู่ในระดับดีมาก และนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมทุกคนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมโดยภาพรวม ทั้งด้านความเหมาะสม ด้านความพอใจ และด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับมาก

ภัทริยา งามมูข (2544) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนิสิตนักศึกษาอุดมศึกษาทั้งรัฐและเอกชนจำนวน 3,070 คน ตัวแปรที่ศึกษาคือคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา โดยผู้วิจัยได้นิยามไว้ว่า ลักษณะอันดีที่เป็นที่ต้องการของสังคมไทย ด้านจารีตประเพณี ด้านขนบประเพณี ด้านธรรมเนียมประเพณี การเรียน ด้านสังคมและเพื่อน ด้านศาสนา ด้านศิลปะ ด้านการเมือง ด้านศิลปะของนิสิตนักศึกษา โดยทำการศึกษาทั้งสิ้น 10 ด้าน คือ จารีตประเพณี ขนบประเพณี ธรรมเนียมประเพณี การเรียน สังคมและเพื่อน ศาสนา ศิลปะ การเมือง ศิลปะ การใช้ภาษาและการใช้ชีวิตประจำวัน โดยใช้แบบสอบถามที่เป็นแบบตรวจสอบรายการ สำหรับครูผู้สอนเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมและความเหมาะสมของคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา และแบบประเมินคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เพื่อให้นิสิตได้ประเมินคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของตนเอง ผลการวิจัยพบว่า

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการชื่นชม เทิดทูน สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ด้านการมีน้ำใจการยิ้มแย้มแจ่มใส ความกตัญญูรู้คุณบิดามารดา ครูอาจารย์ สุภาพ อ่อนน้อม รู้จักกาลเทศะ อยู่ในระดับมาก

สุทธิดา ปกป้อง (2545) ศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติ กลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าหมวดวิชา ครูภาษาและวัฒนธรรมระดับประถมวัย ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา คือ กระบวนการพัฒนาหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย และการใช้หลักสูตร โดยผู้วิจัยได้นิยามหลักสูตรและวัฒนธรรมไทยไว้ว่า เป็นแนวทางในการจัดหมวดประสบการณ์หรือกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ดีทางด้านภาษาและวัฒนธรรมไทย สำหรับเด็กไทยอายุ 5-8 ปี โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การสังเกตการจัดการเรียนการสอน และแบบศึกษาแผน การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรและวัฒนธรรมไทยระดับปฐมวัย 1) มีการวิเคราะห์ความต้องการพื้นฐานก่อนการจัดทำ 2) มีการกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ และกิจกรรม โดยพิจารณาจากหลักสูตรแกนกลางของโรงเรียน หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ และหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยที่จัดขึ้นโดยสมาคมโรงเรียนนานาชาติ 3) มีการกำหนดวิธีวัดผลและประเมินผลการเรียน โดยยึดระเบียบการประเมินผลตามหลักสูตรพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ด้านการใช้หลักสูตร 1) โรงเรียนจัดเตรียมบุคลากรโดยให้ครูศึกษาหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยของสมาคมโรงเรียนนานาชาติ 2) ผู้บริหารเป็นผู้จัดครูผู้สอน 3) ครูมีส่วนร่วมในการจัดตารางสอน 4) โรงเรียนมีห้องเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับปฐมวัยโดยเฉพาะ 5) โรงเรียนมีการจัดบริการวัสดุหลักสูตรแก่ครู ประเภทสื่อการสอน 6) ใช้แบบฝึกการเรียนภาษาไทย และวิธีลงมือปฏิบัติจริงในการเรียนวัฒนธรรมไทย 7) ประเมินผลการเรียนโดยการสังเกตระหว่าง การเรียน 8) ผู้บริหารให้คำแนะนำ/ช่วยเหลือในการเขียน โครงการสอน

ภัทราวรรณ จันทร์เนตร (2546) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้บริหาร 169 คน ครูอนุบาล 507 คน ในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ตัวแปรที่ศึกษา คือ การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ได้นิยามไว้ว่า เป็นลักษณะการดำเนินงานของผู้บริหารและครูในด้านบริหารและด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อปลูกฝังวัฒนธรรมไทยด้านต่างๆ ให้แก่เด็ก ผู้วิจัย

มุ่งการศึกษาในด้านการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย นโยบาย หลักสูตร บุคลากร สภาพแวดล้อม งบประมาณ และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย การวางแผนและเตรียมการสอน การจัดกิจกรรม การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ สภาพแวดล้อมภายใน การวัดและประเมินผล ใช้การรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยด้านการบริหารและด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับครูประจำชั้นและผู้บริหาร โรงเรียน แบบสังเกตเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมวัฒนธรรมไทย และแบบสำรวจเกี่ยวกับการจัดสภาพที่ส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ผลการวิจัยพบว่า ด้านนโยบาย ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร หลักสูตรที่ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยส่วนใหญ่โรงเรียนจัดขึ้นเอง มักจะเป็นวิถีชีวิต หรือสิ่งใกล้ตัวเด็ก ด้านบุคลากร โดยส่วนใหญ่จะเลือกจากบุคลากรที่มีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทยมาสอน ด้านสภาพแวดล้อม บุคลากรแต่งชุดผ้าไทย สภาพแวดล้อมในห้องเรียน สื่อ อุปกรณ์ บ่งบอกความเป็นไทย ด้านงบประมาณ ส่วนมากจะนำมาใช้จ่ายเกี่ยวกับสื่อ อุปกรณ์การสอน ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ด้านการวางแผนการสอนและการเตรียมการสอน ครูจะช่วยกันทำสื่อ แผนการสอน ด้านการจัดกิจกรรม ครูเลือกกิจกรรมที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน เปิดโอกาสให้เด็กได้ เรียนรู้และปฏิบัติเอง ด้านการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ จะจัดในช่วงเย็นหลังเลิกเรียน ด้านสภาพภายในห้องเรียน มีการจัดมุมเสริมภาษาเป็นส่วนใหญ่ ด้านการวัดและประเมินผล มีการวัดและประเมินตลอดภาคเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ปัญหาที่พบ คือ ผู้ปกครองขาดความรู้ ความเข้าใจ ครูไม่สามารถประยุกต์แผนการสอนกับท้องถิ่นได้ บุคลากรขาดความรู้ในการสอน สื่ออุปกรณ์และงบประมาณไม่เพียงพอ การจัดกิจกรรมไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้

จรัญ จิตสาคร (2547) ศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมความเป็นไทย โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นไทยและครูผู้แทน ในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแปรที่ศึกษาคือการจัดกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อส่งเสริม ความเป็นไทย โดยผู้วิจัยได้นิยามไว้ว่า การที่ผู้บริหารและครูนำแนวทางการประพฤติปฏิบัติตาม หลักศีลธรรม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและค่านิยมที่ชอบตามทำนองคลองธรรม เข้ามา บูรณาการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะเป็นผู้ที่มีทั้งความรู้และ ความประพฤติตามคุณลักษณะของคนไทย ศึกษาโดยยึดองค์ประกอบของความเป็นไทย ตามที่ สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติกำหนดไว้ 7 ประการ ดังนี้ การใช้ภาษาไทยถูกต้องชัดเจน ความนิยม ไทย ใช้ของไทย การมีส่วนร่วมและเผยแพร่ อนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม

ความชื่นชมในศิลปะไทย การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ การปฏิบัติตนตามมารยาทไทย การเข้าร่วมกิจกรรมที่สำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยใช้แบบสำรวจรายการ เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมความเป็นไทยตามที่ปฏิบัติจริงและตามที่คาดหวัง มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง ใช้สัมภาษณ์กับโรงเรียนที่มีบทบาทดีเด่นในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นไทย ผลการวิจัยพบว่า ระดับการจัดกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมความเป็นไทยตามสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพคาดหวังอยู่ในระดับมาก การจัดกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมความเป็นไทยของโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกันระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวังและขนาดของโรงเรียน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นไทยมากกว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนที่ตั้งของโรงเรียนไม่ว่าจะอยู่ในเขตเทศบาลหรือชนบทมีการจัดกิจกรรมในการส่งเสริมความเป็นไทยไม่แตกต่างกัน

ประกายแก้ว เปลื้องนุช (2547) การศึกษานุคลิกภาพความเป็นไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,200 คน โดยตัวแปรที่ศึกษาคือนุคลิกภาพความเป็นไทย โดยผู้วิจัยได้นิยามไว้ว่าเป็น ลักษณะที่คนไทยแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมหรือกระทำอันผิดแผกแตกต่างจากชนชาติอื่นโดยทำการศึกษา 51 ด้าน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 3 ระดับเพื่อทำการวัดบุคลิกภาพความเป็นไทยของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ได้องค์ประกอบที่เป็นบุคลิกภาพของนักเรียน 15 ด้าน ดังนี้ การยึดติดรูปลักษณ์ สมบัติ โชคลาง การประพฤติตนอย่างมีระเบียบวินัย มีความกตัญญูกตเวที มีความเคารพผู้อาวุโส การเป็นนักสู้ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รักความเป็นอิสระ ยกย่องผู้มีความรู้และคุณความดี ประณีประนอม ให้อภัย มานะพยายาม ความเชื่อในสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เคารพระเบียบ ลู่ตามลม ไม่ขัดแย้ง ความเกรงใจ ความร่วมกันอยู่

Gardner and Masgoret (1999) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ลักษณะพื้นฐานทางสังคมแวดล้อมกับการเรียนรู้ภาษาที่สอง โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมกับการเรียนรู้ภาษาที่สอง กลุ่มตัวอย่างประชากรได้แก่ นักศึกษาในมหาวิทยาลัยเวสเทอร์น ออนตาริโอ (Western Ontario University) ชั้นปีที่ 1 ที่สมัครเรียนในวิชาจิตวิทยาเบื้องต้นจำนวน 109 คน ประกอบด้วยนักศึกษาชาย 75 คน นักศึกษาหญิง 34 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามถึงการเรียนภาษาที่สองและแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติและความเชื่อเกี่ยวกับภาวะ

สองภาษา ผลการวิจัยพบว่า ประสบการณ์ในการเรียนภาษามีอิทธิพลต่อทัศนคติเกี่ยวกับวัฒนธรรม และแรงจูงใจในการเรียนภาษาที่สอง รวมทั้งการรับรู้ความสามารถทางภาษาของตนเองด้วย

Laroche(1998) ได้ทำการศึกษาด้วยความสัมพันธ์ระหว่างการซึมซับทางภาษากับเอกลักษณ์ของชาติพันธุ์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการซึมซับทางภาษากับเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของตนเอง กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ คือ กลุ่มตัวอย่าง 4 ชาติพันธุ์ที่อพยพมาอยู่ทางฝั่งตะวันออกของประเทศแคนาดา ใช้วิธีสำรวจ 7 ปี วิธีการสำรวจ คือ การแจกแบบสอบถามเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติพันธุ์ของกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 10 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยแบบสอบถามฉบับที่ใช้เป็นฉบับภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาอิตาเลียน และภาษากรีกตามกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า การซึมซับทางภาษามีความสัมพันธ์กับเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์ในทางลบ กล่าวคือ เอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์จะลดลงเมื่อมีการซึมซับทางด้านภาษามากขึ้น จากการวิเคราะห์สมการเชิงถดถอยพบว่า คะแนนจากการซึมซับทางภาษาเป็นตัวทำนายเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 9 เรื่อง ซึ่งสามารถจำแนกประเภทของงานวิจัยได้ 3 ประเภท ดังนี้ ประเภทที่ 1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมไทยสำหรับนักเรียน โดย ธิดา สุบรรณจ (2544) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 5-6 เพื่อส่งเสริมความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ สุทธิดา ปกป้อง (2545) ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติภัทราวรณ อินทร์เนตร (2546) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร จริญญา จิตสาคร (2547) ศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมความเป็นไทย โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม จังหวัดนครปฐม ประเภทที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาลักษณะที่แสดงออกทางวัฒนธรรมไทยของนักเรียน โดย ภัทริยา งามมุข (2544) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ปรเกษแก้ว เปลื้องนุช (2547) การศึกษานุคลิกภาพความเป็นไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร ประเภทที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมและความสามารถในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศโดย Gardner and Masgoret (1999) ศึกษาเรื่อง ลักษณะพื้นฐานทางสังคมแวดล้อมกับการเรียนรู้ภาษาที่สอง Laroche (1998) ได้ทำการศึกษาด้วยความสัมพันธ์ระหว่าง

การชิมชั้บทางภาษากับเอกลักษณ์ของชาติพันธ์ โดยเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เพื่อให้นักเรียนได้ประเมินตนเองเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นการประเมินเพียงมาตราส่วนประมาณค่า เป็นการแสดงคะแนนที่ยังไม่ชัดเจน โดยไม่ได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (Rubric) และงานวิจัยที่ผ่านมาทำการศึกษาเฉพาะในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาไทยเป็นสื่อในการสอน

ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาคือการศึกษาความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอน แตกต่างจากงานวิจัยที่ผ่านมา และกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ นักเรียน ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสองภาษาเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน และแนวทางของสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย สำหรับนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (Rubric) อย่างชัดเจนเกี่ยวกับการจัดอันดับคุณภาพการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของผู้เรียน และแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างสำหรับผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา โดยศึกษาความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู และศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา มีดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียนได้แก่ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวนทั้งหมด 13 คน ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย ได้แก่ ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ครูประจำชั้น จำนวนทั้งหมด 243 คน และนักเรียน จำนวนทั้งหมด 2802 คนในโรงเรียนสองภาษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากทม กรุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 จำนวนทั้งหมด 9 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนโยธินบูรณะ เขตดุสิต
2. โรงเรียนสิริรัตนาร เขตพระโขนง
3. โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย เขตพญาไท
4. โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระศรีนครินทร์ราชบรมราชชนนี เขตลาดพร้าว
5. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า เขตสะพานสูง
6. โรงเรียนทวีธาภิเศก เขตบางกอกใหญ่
7. โรงเรียนโพธิสารพิทยากร เขตตลิ่งชัน

8. โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง เขตบางกอกน้อย
9. โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ เขตจอมทอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 9 คน ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยได้แก่ ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ครูประจำชั้น จำนวน 218 คน และนักเรียน จำนวน 1161 คนที่กำลังศึกษาในโรงเรียนสองภาษา คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 จำนวนทั้งหมด 9 โรงเรียน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. รวบรวมรายชื่อโรงเรียนสองภาษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เขต 2 และเขต 3 จำนวนทั้งหมด 9 โรงเรียน
2. ติดต่อขอข้อมูลเบื้องต้นของโรงเรียนทั้ง 9 โรงเรียนได้แก่ จำนวนของนักเรียนในโครงการสองภาษา (English Program) จำนวนของครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย และจำนวนรองของผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
3. นำข้อมูลจำนวนของนักเรียนในโครงการสองภาษา (English Program) และจำนวนของครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยที่ได้ทั้งหมดนำมาสุ่มตัวอย่างดังนี้

3.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้สูตรของเครจซี่และมอร์แกน สุ่มนักเรียนและครู (Krejcie and Morgan, 1970: 608 อ้างถึงใน ชีรวุฒิ เอกะกุล, 2549: 143) ดังนี้

$$S = \frac{\chi^2 NP(1-P)}{D^2 (N-1) + \chi^2 (1-P)}$$

S แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

χ^2 แทน ค่าไคส์แควที่ 1 degree of freedom จากการเปิดตาราง (3.841)

N แทน ประชากร

P แทน สัดส่วนของประชากร (กำหนดเป็น .05 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มากที่สุด)

D แทน ความถูกต้องแม่นยำที่ยอมรับได้คิดเป็นสัดส่วน (.05)

ซึ่งได้จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 1,161 คน จากทั้งหมด 2,808 คน และ
ได้จำนวนครูกลุ่มตัวอย่าง 218 คน จากทั้งหมด 243 คน

3.2 สุ่มตัวอย่างนักเรียนแบบชั้นภูมิ โดยใช้โรงเรียนและระดับชั้นเป็นตัวแปร
ซึ่งเสนอในรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งประชากรเป็น 9 ชั้น โดยใช้โรงเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่งตาม
ลักษณะของประชากรที่เป็นอยู่ และเลือกวิธีสุ่มแบบชั้นภูมิ

ขั้นที่ 2 แบ่งประชากรออกเป็น 6 ชั้น โดยใช้ระดับชั้นเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง
ตามลักษณะของประชากรที่เป็นอยู่ และเลือกวิธีสุ่มแบบชั้นภูมิ

ขั้นที่ 3 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 1,161 คน

ขั้นที่ 4 คำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นโดยเทียบบัญญัติไตรยางค์
โดยแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่แสดงตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่สุ่มด้วยวิธีแบบแบ่งชั้นภูมิ

โรงเรียน	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่สุ่มในระดับชั้นต่างๆ											
	ม. 1	สุ่ม	ม. 2	สุ่ม	ม. 3	สุ่ม	ม. 4	สุ่ม	ม. 5	สุ่ม	ม. 6	สุ่ม
โยธินบูรณะ	147	57	147	56	147	57	147	67	147	58	147	60
สามเสน	108	41	111	42	94	37	57	28	60	32	63	29
มัธยมวัดนายโรง	66	24	66	25	69	27	71	35	50	31	53	36
โพธิสาร	60	23	60	23	41	16	36	17	25	26	-	-
มัธยมวัดสิงห์	31	12	18	7	23	9	21	10	9	5	-	-
นวมินทราชินูทิศ	60	23	60	22	60	23	60	29	60	31	-	-
สตรีวิทยา 2	120	45	120	45	120	48	-	-	-	-	-	-
ทวีธาภิเศก	-	-	30	11	30	11	30	14	-	-	-	-
สิริรัตนาร	35	13	31	11	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	628	238	643	242	584	228	412	200	351	184	184	125

หมายเหตุ: - หมายถึง ไม่มีนักเรียนในระดับชั้นนั้นๆ

3.3 สุ่มตัวอย่างครูแบบแบ่งชั้นภูมิโดยใช้โรงเรียนและกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นตัวแปร ซึ่งเสนอในรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งประชากรเป็น 9 ชั้น โดยใช้โรงเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่งตามลักษณะของประชากรที่เป็นอยู่ และเลือกวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ

ขั้นที่ 2 แบ่งประชากรเป็น 6 ชั้น โดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งตามลักษณะของประชากรที่เป็นอยู่ และเลือกวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ

ขั้นที่ 3 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมเท่ากับ 218 คน

ขั้นที่ 4 คำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิโดยเทียบบัญญัติไตรยางค์ โดยแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูที่สุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ

โรงเรียน	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูที่สุ่มในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆและครูประจำชั้น											
	ภาษาไทย	กลุ่ม ศึกษาฯ	สังคม ศึกษาฯ	กลุ่ม การงาน อาชีพฯ	กลุ่ม ศิลปะ	กลุ่ม สุขศึกษาฯ	กลุ่ม ครุประจำ ชั้น	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม
โยธินบูรณะ	8	7	7	6	6	5	6	5	5	4	17	14
สามเสน	9	8	6	5	5	4	5	4	4	4	15	13
มัธยมวัดนายโรง	4	4	4	4	3	3	3	3	2	2	9	8
โพธิสาร	4	4	5	4	2	2	3	3	3	3	6	5
มัธยมวัดสิงห์	5	4	4	4	4	3	3	3	3	3	4	3
นวมินทรราชินี	6	5	5	4	4	4	4	3	4	4	7	6
สตรีวิท2	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	7	6
ทวีธาภิเศก	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2	1	1
สิริรัตนาร	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3
รวม	44	40	40	36	31	28	31	28	28	27	69	59

ผลจากการสุ่มตัวอย่างได้ลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
ดังตารางที่ 3-5 ดังนี้

ตารางที่ 3 ความถี่ของลักษณะทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนที่ตอบแบบสัมภาษณ์

ข้อมูล	ความถี่
1. ตำแหน่ง	
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	7
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	2
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด	
ปริญญาตรี	1
ปริญญาโท	8
3. ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารในโรงเรียนสองภาษา	
ต่ำกว่า 1 ปี	1
1-5 ปี	6
6-10 ปี	2

จากตารางที่ 3 ผู้บริหารโรงเรียนเป็นรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 7 คน และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 2 คน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงสุด คือปริญญาโท 8 คน และปริญญาตรี 1 คน และพบว่า ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารฝ่ายวิชาการในโรงเรียนสองภาษาส่วนใหญ่เป็นเวลา 1-5 ปี รองลงมา 6-10 ปี และต่ำกว่า 1 ปี

ตารางที่ 4 ความถี่และร้อยละของลักษณะทั่วไปของครูที่ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	98	46.7
หญิง	112	53.3
2. อายุ		
21-30 ปี	29	13.8
31-40 ปี	43	20.5
41-50 ปี	97	46.2
51 ปีขึ้นไป	41	19.5
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
มัธยมศึกษา	-	-
อนุปริญญา	-	-
ปริญญาตรี	173	82.4
ปริญญาโท	35	16.7
สูงกว่าปริญญาโท	2	0.9
4. ประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียนสองภาษา		
ต่ำกว่า 1 ปี	22	10.5
1-5 ปี	154	73.3
มากกว่า 5 ปี	34	16.2

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
5. ภาคเรียนนี้/ปีการศึกษาที่ท่านสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้		
5.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		
ระดับชั้นที่สอน	40	19
ม.1	7	3.4
ม.2	10	4.8
ม.3	8	3.8
ม.4	5	2.4
ม.5	5	2.4
ม.6	5	2.4
5.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ	36	17.1
ระดับชั้นที่สอน		
ม.1	7	3.3
ม.2	8	3.8
ม.3	5	2.4
ม.4	7	3.3
ม.5	4	1.9
ม.6	5	2.4
5.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพฯ	26	12.4
ระดับชั้นที่สอน		
ม.1	4	1.9
ม.2	5	2.4
ม.3	5	2.4
ม.4	3	1.4
ม.5	5	2.4
ม.6	6	1.9

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
5.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาฯ ระดับชั้นที่สอน	26	12
ม.1	3	1.4
ม.2	6	2.9
ม.3	6	2.9
ม.4	5	2.4
ม.5	4	1.9
ม.6	2	1.0
5.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ระดับชั้นที่สอน	24	11.4
ม.1	3	1.4
ม.2	4	1.9
ม.3	4	1.9
ม.4	6	2.9
ม.5	4	1.9
ม.6	3	1.4
5.6 ครูประจำชั้น ระดับชั้นที่สอน	58	27.6
ม.1	7	3.3
ม.2	12	5.7
ม.3	12	5.7
ม.4	10	4.8
ม.5	9	4.3
ม.6	8	8

จากตารางที่ 4 ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 112 คน (ร้อยละ 53.3) เป็นเพศชาย 98 คน (ร้อยละ 46.7) ครูส่วนใหญ่อายุ 41-50 ปี จำนวน 97 คน (ร้อยละ 46.2) รองลงมาอายุ 31-40 ปี จำนวน 43 คน (ร้อยละ 20.5) 51 ปีขึ้นไป จำนวน 41 คน (ร้อยละ 20.5) และ 21-30 ปี จำนวน 29 คน (ร้อยละ 13.8) ตามลำดับ ครูส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี จำนวน 173 คน (ร้อยละ 82.4) รองลงมามีวุฒิการศึกษาปริญญาโท จำนวน 35 คน (ร้อยละ 16.7) และน้อยที่สุดคือ มากกว่าปริญญาโท จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.9)

ในส่วนของประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียนสองภาษา ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานมากที่สุด 1-5 ปี จำนวน 154 คน (ร้อยละ 73.3) มากกว่า 5 ปี จำนวน 34 คน (ร้อยละ 16.2) และน้อยกว่า 1 ปี จำนวน 22 คน (ร้อยละ 10.5) ตามลำดับ ภาคเรียนนี้/ปีการศึกษาี้ครูส่วนใหญ่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 40 คน (ร้อยละ 19) รองลงมาเป็นครูสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 36 คน (ร้อยละ 17.1) เป็นครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 26 คน (ร้อยละ 12.4) เป็นครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 26 คน (ร้อยละ 12.4) และน้อยที่สุดเป็นครูสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 26 คน (ร้อยละ 12.4) ส่วนครูประจำชั้น จำนวน 58 คน (ร้อยละ 27.6)

ตารางที่ 5 ความถี่และร้อยละของลักษณะทั่วไปของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
หญิง	657	69.1
ชาย	294	30.9
2. ศาสนา		
ศาสนาพุทธ	923	97.05
ศาสนาคริสต์	17	1.79
ศาสนาอิสลาม	11	1.16

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
3. ระดับชั้น		
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	218	22.9
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	210	22.1
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	193	20.3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	123	12.9
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	115	12.1
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	92	9.7

จากตารางที่ 5 นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 657 คน (ร้อยละ 69.1) เป็นเพศชาย จำนวน 294 คน (ร้อยละ 30.9) พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด 923 คน รองลงมา นับถือศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 1.79 และร้อยละ 1.16 ตามลำดับ ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 218 คน (ร้อยละ 22.9) รองลงมาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 210 คน (ร้อยละ 22.1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 193 คน (ร้อยละ 20.3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 123 คน (ร้อยละ 12.9) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 115 คน (ร้อยละ 12.1) และเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 92 คน (ร้อยละ 9.7) ตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยทั้งหมด 7 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย แบบสอบถามสำหรับนักเรียน แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างสำหรับผู้บริหาร (ภาคผนวก ข)

1. แบบสอบถามสำหรับนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 คือ ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คือ การปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย

2. แบบสอบถามสำหรับครู แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 คือ ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คือ ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียนตามแบบวัฒนธรรมไทย

ตอนที่ 3 คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียนตามแบบวัฒนธรรมไทย

3. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 คือ วัน เวลา สถานที่ที่ทำการสัมภาษณ์ ชื่อผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้บริหารในโรงเรียนสองภาษา

ตอนที่ 2 คือ ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย โรงเรียนสองภาษา

วิธีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาตำรา เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องการศึกษา เพื่อให้ได้แนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด และนำมาใช้ในการสร้างเครื่องมือให้วัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามสำหรับนักเรียนและครู และแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารโรงเรียน ตามกรอบแนวคิดแล้วทำการตรวจสอบด้านความตรงเชิงเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในขั้นต้น

2.1 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน ซึ่งมีองค์ประกอบของวัฒนธรรมไทย 7 ด้าน

2.2 แบบสอบถามสำหรับครู มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิดและลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน ซึ่งมีองค์ประกอบของวัฒนธรรมไทย 7 ด้าน

2.3 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับนโยบาย เป้าหมายและแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมไทยแก่นักเรียน

3. นำเครื่องมือที่สร้างเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ภาษาที่ใช้และครอบคลุมในประเด็นที่ต้องการศึกษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน ทำการเพิ่มเติมข้อคำถามเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนที่จัดขึ้นภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย รวมทั้งเพิ่มความสนใจกิจกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยนอกเหนือจากทางโรงเรียนได้จัดขึ้น ตลอดจนข้อคำถามและคำชี้แจงให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

3.2 แบบสอบถามสำหรับครู ทำการเพิ่มเติมข้อคำถามที่เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนในภาคเรียนนี้/ปีการศึกษานี้ รวมทั้งเพิ่มเติมนการสอบถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย ตลอดจนข้อคำถามและคำชี้แจงให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

3.3 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหาร ทำการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้มีความกระชับและความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยรวมข้อคำถามที่มีความซ้ำซ้อนกันไว้ในข้อเดียวกัน จัดเรียงข้อคำถามให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน

4. นำเครื่องมือและกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน (ภาคผนวก ก) โดยเป็นครูผู้สอนและครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมไทยสำหรับ

นักเรียน จำนวน 2 ท่าน นักวิชาการวัฒนธรรม จำนวน 1 ท่าน เป็นอาจารย์ในภาควิชาสังคมศาสตร์ และมนุษยวิทยา ที่ทำการสอนในรายวิชาวัฒนธรรมและบุคลิกภาพ จำนวน 1 ท่าน และเป็น รองผู้อำนวยการฝ่ายศิลปวัฒนธรรม ของสถาบันภาษาศาสตร์และวัฒนธรรมศึกษาราชนครินทร์ จำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ภาษาที่ใช้และวัดใน ประเด็นที่ต้องการศึกษา ผลจากการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า เครื่องมือทั้ง 3 ชนิด ซึ่งได้แก่ แบบสอบถามสำหรับนักเรียน แบบสอบถามสำหรับครู แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับผู้บริหาร สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ มีความครอบคลุมและมีความตรงเชิงเนื้อหา โดย ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านลงความเห็นว่าเป็นแบบสอบถามสำหรับนักเรียนและแบบสอบถามสำหรับครู ซึ่งข้อคำถามโดยส่วนใหญ่มีความครอบคลุมรายละเอียดเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยทั้ง 7 ด้าน และสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยแต่ข้อคำถามบางข้อ ภาษาคลุ่มเครือและไม่ชัดเจน ชัดเจน ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหาร จำนวน 2 ข้อ ที่ผู้ทรงคุณวุฒิท่านเสนอแนะให้ปรับแก้ภาษาที่ใช้เนื่องจากยังไม่ชัดเจน ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิคำถามมีความชัดเจนและครอบคลุม มากยิ่งขึ้น

5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน ทดลองใช้กับผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักเรียน ในโรงเรียนสองภาษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มประชากรที่ไม่ได้รับการสุ่มให้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บข้อมูลจริง จำนวน 10 คน โดยผู้วิจัยทำการสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย 7 ด้าน ประกอบด้วย 2 ตอน

ผลการใช้ทดลองเครื่องมือทั้ง 2 ตอน ปรากฏว่า แบบสอบถามทั้ง 2 ตอน ความถูกต้อง ความเหมาะสม และความชัดเจนของภาษาที่ใช้ ไม่มีสิ่งที่จะต้องแก้ไข และนักเรียนใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 15-20 นาที

5.2 แบบสอบถามสำหรับครู ทดลองใช้กับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ

เทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และครูประจำชั้น ในโรงเรียนสองภาษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มประชากรที่ไม่ได้รับการสุ่มให้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บข้อมูลจริง จำนวน 10 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียนตามแบบวัฒนธรรมไทย 7 ด้าน ประกอบด้วย 3 ตอน ผลการทดลองใช้เครื่องมือ ปรากฏว่าแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน มีความความถูกต้อง ความเหมาะสม และความชัดเจนของภาษาที่ใช้ ไม่มีสิ่งที่ต้องแก้ไข และครูใช้เวลาในการกรแบบสอบถามประมาณ 15 นาที

5.3 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ทดลองใช้กับ

รองผู้อำนวยการฝ่ายงานวิชาการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายงานวิชาการ ในโรงเรียนสองภาษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 2 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์รองผู้อำนวยการฝ่ายงานวิชาการและผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายงานวิชาการ เกี่ยวกับนโยบาย เป้าหมาย และแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา ซึ่งประกอบด้วย 2 ตอน ผลการทดลองใช้เครื่องมือ ปรากฏว่าแบบสัมภาษณ์มีความความถูกต้อง ความเหมาะสม และความชัดเจนของภาษาที่ใช้ แต่มีข้อคำถาม จำนวน 2 ข้อที่ยังไม่ชัดเจน โดยเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับอุปสรรคในการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยในโรงเรียน และวิธีการจัดการกับอุปสรรคด้านนั้นๆ เนื่องจากผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่เข้าใจข้อคำถาม ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการซักถามเป็นคำถามย่อยๆ เพิ่มเติมเพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น ใช้เวลาในการสัมภาษณ์โดยเฉลี่ยคนละ 30-45 นาที

6. ผู้วิจัยทำการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือทั้ง 3 ชนิด ทั้งในเรื่องของภาษาที่ใช้ แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบว่าข้อคำถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขนั้นมีความเหมาะสมด้านภาษาที่ใช้ ความครอบคลุมของเนื้อหาที่วัดหรือไม่ จากนั้นจึงจัดทำเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

หลังจากการรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าคุณภาพด้วยความเที่ยงของแบบสอบถามของนักเรียนและแบบสอบถามของครูในแต่ละตอนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียนตามแบบวัฒนธรรมไทย พบว่า เครื่องมือมีความเที่ยงในแต่ละด้าน ดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงคุณภาพความเที่ยงของแบบสอบถามของนักเรียนและแบบสอบถามของครู

วัฒนธรรมไทย 7 ด้าน	จำนวนข้อ	ความเที่ยง	
		แบบสอบถาม นักเรียน	แบบสอบถาม ครู
1. ยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	9	.85	.85
2. การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน	7	.86	.80
3. การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย	6	.85	.78
4. การมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณี	4	.86	.77
5. การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย	4	.87	.80
6. การปฏิบัติตามแบบมรรยาทไทย	20	.86	.82
7. การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย	5	.86	.78

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือจากภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อจัดส่งไปยังโรงเรียนสองภาษา เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นประชากรในการวิจัย จำนวน 9 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

2. ดำเนินการติดต่อกับทางโรงเรียนด้วยตนเอง เพื่อขออนุญาตเข้าไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยกับผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 9 โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมนัดหมายเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ช่วงปลายภาคเรียนที่ 2 ระหว่างวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2551 ถึง 3 มีนาคม พ.ศ. 2551 โดยเป็นวันที่ผู้วิจัยเริ่มต้นเดินทางไปติดต่อกับทางโรงเรียนและผู้ให้ข้อมูลของโรงเรียนต่างๆ เพื่อนัดหมายวัน เวลาในการเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล จนถึงวันที่เก็บรวบรวมข้อมูลและสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับบางโรงเรียนที่เก็บรวบรวมข้อมูลไม่ครบถ้วน รวมใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 2 เดือน

3. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง คือ แบบสอบถามสำหรับนักเรียน แบบสอบถามสำหรับครู และแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารโรงเรียน

4. ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูล พร้อมทั้งตรวจสอบประเด็นที่ผู้ตอบยังตอบไม่ชัดเจน เพื่อนำกลับไปเก็บรวบรวมข้อมูลอีกครั้งในกรณีที่ไมครบถ้วน แล้วนำมาจำแนกเป็นหมวดหมู่เพื่อให้สะดวกต่อการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับนักเรียนและแบบสอบถามสำหรับครู ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับนักเรียนและแบบสอบถามสำหรับครู ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (t-test) สำหรับเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนและครู เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย และจำแนกระดับการแปลผลระดับการปฏิบัติของค่าเฉลี่ยกลุ่มรายด้านและค่าเฉลี่ยกลุ่มรายข้อ โดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ ซึ่งปรับปรุงจากแนวคิดของ จอห์น ดับบลิว เบสท์ (1977: 162-175 อ้างถึงใน ศิริวัฒน์ บุญฉัตรกุล, 2547: 90-91) ได้กำหนดค่าเฉลี่ย 5 ช่วง โดยแต่ละช่วงมีความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 - 5.00	ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยมากที่สุด
3.51 - 4.50	ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยมาก
2.51 - 3.50	ความตระหนักในการการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยปานกลาง
1.51 - 2.50	ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยน้อย
1.00 - 1.50	ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยน้อยที่สุด

3. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเรียงเนื้อหา จัดเป็นหมวดหมู่ตามข้อความ แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่ข้อสรุป ผู้วิจัยใช้การสรุปข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสำหรับนักเรียน แบบสอบถามสำหรับครู และสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน โดยสรุปตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

คำถามวิจัยข้อที่ 1: ความตระหนักในการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู เป็นอย่างไร

คำถามวิจัยข้อที่ 2: ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยอย่างไร

ตารางที่ 7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล
<p>ความตระหนักในการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา ประกอบด้วยวัฒนธรรมไทย 7 ด้าน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 2. การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน 3. การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย 4. การมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณี ไทย 5. การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย 6. การปฏิบัติตามแบบมรรยาทไทย 7. การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย 	<p>- นักเรียนในโรงเรียนสองภาษา</p> <p>- ครูผู้สอนในโรงเรียนสองภาษา</p>	<p>- แบบสอบถาม</p> <p>- แบบสอบถาม</p>	<p>- วิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสอบถาม หาค่าความถี่ค่า ร้อยละ และสถิติทดสอบที</p>

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล
<p>แนวทางของสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนในโรงเรียนสองภาษาปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นโยบาย เป้าหมายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย 2. การจัดกิจกรรม/โครงการเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย 3. ความร่วมมือจากครูและนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการที่จัดขึ้น 4. การบรรลุผลสำเร็จตามนโยบาย เป้าหมายที่กำหนดไว้ 5. อุปสรรคในการจัดกิจกรรม/โครงการ 6. วิธีการจัดการกับอุปสรรค 7. แนวคิดและการวางแผนต่อไป 	- ผู้บริหาร โรงเรียน	- แบบสัมภาษณ์	- วิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสัมภาษณ์และหาค่าความถี่
<p>แนวทางของสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนในโรงเรียนสองภาษาปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย 2. การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย 3. พฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับนักเรียนภายหลังการจัดกิจกรรม/โครงการ 4. ปัญหาและแนวทางแก้ไข 	- ครูผู้สอนใน โรงเรียนสองภาษา	- แบบสอบถาม	- วิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสอบถามหาค่าความถี่และร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความตระหนักในการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร

2.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับนโยบาย เป้าหมายและแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร

2.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร

ผลศึกษาความตระหนักในการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร

ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนที่จัดขึ้น

1. การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ตารางที่ 8 ความถี่และร้อยละของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

กิจกรรม	ความถี่	ร้อยละ
กิจกรรมวันเฉลิมพระชนมพรรษา 12 สิงหาคม และ 5 ธันวาคม	702	73.8
กิจกรรมสืบสานภาษาและวัฒนธรรมไทย	353	37.1
กิจกรรมวันไหว้ครู	720	75.7
กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย	393	41.3
กิจกรรมสวดมนต์ประจำเดือน	487	51.2
กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีไทย เช่น วันเข้าพรรษา วันอาสาฬหบูชา วันมาฆบูชา เป็นต้น	562	59.1
กิจกรรมเดินเฉลิมพระเกียรติ	163	17.1
กิจกรรมแข่งขันกีฬาไทย	154	16.2
กิจกรรมวันภาษาไทย	434	45.6
กิจกรรมวันสุนทรภู่	414	43.5
กิจกรรมประกวดมรรยาทไทย	140	14.7
กิจกรรมพัฒนาภูมิปัญญาไทย	99	10.4
อื่นๆ - กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมศิลปกรรมไทย		
กิจกรรมเข้าค่ายธรรมะ กิจกรรมประกวดร้องเพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง กิจกรรมการพูดสุนทรพจน์	30	3.2

จากตารางที่ 8 การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมวันไหว้ครู (ร้อยละ 75.7) รองลงมา คือ กิจกรรมวันเฉลิมพระชนมพรรษา 12 สิงหาคม และ 5 ธันวาคม (ร้อยละ 73.8) กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีไทย เช่น วันเข้าพรรษา วันอาสาฬหบูชา วันมาฆบูชา เป็นต้น (ร้อยละ 59.1) ส่วนกิจกรรมที่เข้าร่วมน้อยที่สุดได้แก่ กิจกรรมแข่งขันกีฬาไทย (ร้อยละ 16.2) กิจกรรมประกวดมรรยาทไทย (ร้อยละ 14.7) กิจกรรมพัฒนาภูมิปัญญาไทย (ร้อยละ 10.4) และอื่นๆ ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมศิลปกรรมไทย กิจกรรมเข้าค่ายธรรมะ กิจกรรมประกวดร้องเพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง กิจกรรมการพูดสุนทรพจน์ (ร้อยละ 3.2) ตามลำดับ

2. การเข้าร่วมโครงการที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ตารางที่ 9 ความถี่และร้อยละของนักเรียนในการเข้าร่วมโครงการที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งภายในและ
ภายนอกโรงเรียน

โครงการ	ความถี่	ร้อยละ
โครงการเทิดพระเกียรติองค์ราชัน เถลิงถวัลย์สรีราชย์ 60 ปี	458	48.2
โครงการเทศน์มหาชาติ	247	26.0
โครงการเข้าค่ายอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เช่น ศึกษา ประวัติศาสตร์ ณ เมืองโบราณ ไหว้พระวัดพระแก้ว ชมพระที่นั่งอนันตสมาคม ชมงานศิลปหัตถกรรม จิตรกรรม สถาปัตยกรรม ประติมากรรมที่คนไทย ได้ประดิษฐ์ขึ้น เป็นต้น	561	59.0
อื่นๆ -โครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ	36	3.8

จากตารางที่ 9 การเข้าร่วมโครงการที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
นักเรียนส่วนใหญ่เข้าร่วมโครงการเข้าค่ายอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เช่น ศึกษาประวัติศาสตร์
ณ เมืองโบราณ ไหว้พระวัดพระแก้ว ชมพระที่นั่งอนันตสมาคม ชมงานศิลปหัตถกรรม จิตรกรรม
สถาปัตยกรรม ประติมากรรมที่คนไทยได้ประดิษฐ์ขึ้น เป็นต้น (ร้อยละ 59.0) รองลงมา คือ
การเข้าร่วมโครงการเทิดพระเกียรติองค์ราชัน เถลิงถวัลย์สรีราชย์ 60 ปี (ร้อยละ 48.2) และเข้าร่วม
โครงการเทศน์มหาชาติ (ร้อยละ 26) และอื่นๆ ได้แก่ โครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ (ร้อยละ 3.8)

3. การจัดโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ตารางที่ 10 ความถี่และร้อยละของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

ลักษณะของการจัด	ความถี่	ร้อยละ
โรงเรียนกำหนดแล้วจัดให้เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ		
ตามกำหนด	738	77.6
เลือกกิจกรรม/โครงการตามความสนใจ	309	32.5
อื่นๆ -โรงเรียนกำหนดแล้วจัดให้เข้าร่วมและ		
เลือกตามความสนใจ	24	2.5

จากตารางที่ 10 การจัดโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าโรงเรียนกำหนดแล้วจัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการตามกำหนด (ร้อยละ 77.6) รองลงมา คือ นักเรียนเลือกกิจกรรม/โครงการตามความสนใจ (ร้อยละ 32.5) และอื่นๆ ได้แก่ โรงเรียนกำหนดแล้วจัดให้เข้าร่วมและเลือกตามความสนใจ (ร้อยละ 2.5)

4. ความสนใจในกิจกรรมอื่นๆ ที่ต้องการให้ทางโรงเรียนจัดขึ้น

ตารางที่ 11 ความถี่และร้อยละของนักเรียนที่แสดงความสนใจในกิจกรรมอื่นๆ ที่ต้องการให้ทางโรงเรียนจัดขึ้น

กิจกรรม	ความถี่	ร้อยละ
จัดการแข่งขันการละเล่นไทย เช่น วิ่งเปี้ยว มอญซ่อนผ้า เดินกะลา ริริข้าวสาร เป็นต้น	47	4.94
จัดการประกวดนักเรียนชาย นักเรียนหญิงที่ปฏิบัติตน ตามแบบวัฒนธรรมไทย โดยมีการจัดประกวด เป็นระดับชั้น	30	3.15
จัดงานวัดเพื่อให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรม เช่น ร้องเพลง รำวง ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ	11	1.16
จัดโครงการแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ของนักเรียน โดยจัดแข่งขันเป็นระดับชั้น	71	7.46
จัดกิจกรรมด้านภูมิปัญญาไทย โดยเชิญวิทยากรมา บรรยายสอนวิธีทำและให้นักเรียนได้ร่วม ปฏิบัติจริง	43	4.52
จัดการแสดงเกี่ยวกับประเพณีไทย โดยเปิดโอกาสให้ นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม	31	3.26
จัดนิทรรศการให้นักเรียนได้ชมและเรียนรู้เกี่ยวกับ สถานที่ท่องเที่ยวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทย	132	13.88
จัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ	7	0.73
กิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพียงพอแล้ว	579	60.9

จากตารางที่ 11 ความสนใจในกิจกรรมอื่นๆ ที่นักเรียนต้องการให้ทางโรงเรียนจัดขึ้น โดยนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมขึ้นเพียงพอและเหมาะสมแล้ว จำนวน 579 คน (ร้อยละ 60.9) รองลงมา ต้องการให้จัดนิทรรศการให้นักเรียนได้ชมและเรียนรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทย (ร้อยละ 13.88) การจัดโครงการแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับ

วัฒนธรรมไทยของนักเรียนโดยจัดแข่งขันเป็นระดับชั้น (ร้อยละ 7.46) การจัดแข่งขันการละเล่นไทย เช่น วิ่งเปี้ยว มอญช้อนผ้า เดินกะลา รีรีข้าวสาร เป็นต้น (ร้อยละ 4.94) การจัดกิจกรรมด้าน ภูมิปัญญาไทย โดยเชิญวิทยากรมาบรรยายสอนวิธีทำและให้นักเรียนได้ร่วมปฏิบัติจริง (ร้อยละ 4.52) การจัดแสดงเกี่ยวกับประเพณีไทยโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม (ร้อยละ 3.26) การจัดการประกวดนักเรียนชาย นักเรียนหญิงที่ปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย โดยมีการจัดประกวดเป็นระดับชั้น (ร้อยละ 3.15) การจัดงานวัดเพื่อให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรม เช่น ร้องเพลง รำวง ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ (ร้อยละ 1.16) และการจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ (ร้อยละ 0.73) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความตระหนักในการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยเป็นรายด้านของนักเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียน และครู

วัฒนธรรมไทย 7 ด้าน	นักเรียน			ครู			t	p-value
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
1. การยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	3.60	.54	มาก	3.98	.62	มาก	-2.34	.06
2. การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน	3.46	.57	ปานกลาง	3.12	.60	ปานกลาง	3.05	.08
3. การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย	3.53	.70	มาก	3.26	.63	ปานกลาง	.32	.03*
4. การมีส่วนร่วม เผยแพร่ และอนุรักษ์ประเพณีไทย	3.24	.60	ปานกลาง	2.81	.74	ปานกลาง	2.35	.77
5. การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย	3.13	.70	ปานกลาง	2.93	.80	ปานกลาง	-1.76	.08
6. การปฏิบัติตามแบบมรรยาทไทย	3.68	.60	มาก	2.95	.60	ปานกลาง	1.88	.04*
7. การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย	3.02	.70	ปานกลาง	2.91	.74	ปานกลาง	.24	.81

* p < .05

จากตารางที่ 12 ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า โดยส่วนใหญ่ทั้งนักเรียนและครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งนักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน ด้านการมีส่วนร่วมเผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทย ด้านการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย ด้านการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย ส่วนด้านการยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ ยังความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักเรียนประเมินตนเองให้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนครูประเมินให้นักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทยและด้านการปฏิบัติตนตามแบบมรรยาทไทย

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ด้านยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ตามความคิดเห็นนักเรียนและครู

ข้อที่	การปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย	นักเรียน			ครู			t	p-value
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
1.	นักเรียนตั้งใจร้องเพลงชาติทุกครั้ง	3.80	.70	มาก	3.9	.83	มาก	-1.74	.08
2.	นักเรียนตอบแทนพระคุณของชาติโดยการตั้งใจเรียน	3.76	.60	มาก	3.83	.83	มาก	-2.08	.15
3.	นักเรียนเข้าร่วมจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญของชาติ	3.46	.73	ปานกลาง	3.90	.97	มาก	-2.08	.40
4.	นักเรียนตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น การตักบาตร ฟังธรรม หรือปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่นับถือ	3.34	.82	ปานกลาง	3.89	1.03	มาก	-2.35	.02*

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ข้อที่	การปฏิบัติตนตามแบบ วัฒนธรรมไทย	นักเรียน			ครู			t	p-value
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
5.	นักเรียนแสดงความเคารพ สิ่งศักดิ์สิทธิ์เช่น การสวดมนต์ ไหว้พระ หรือปฏิบัติของ แต่ละศาสนา	3.77	1.06	มาก	4.08	.93	มาก	-2.38	.07
6.	นักเรียนเข้าร่วมจัดนิทรรศการ และกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา ที่ตนนับถือตามโอกาสต่างๆ	3.52	.80	มาก	3.86	.93	มาก	-1.34	.18
7.	นักเรียนร่วมถวายพระพร เมื่อถึงวันเฉลิมพระชนม์ พรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	3.80	.92	มาก	4.15	.94	มาก	-1.71	.09
8.	นักเรียนปฏิบัติตนตามกระแส พระราชดำรัสของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	3.54	.70	มาก	4.18	.81	มาก	-.01	.97

* $p < .05$

จากตารางที่ 13 ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ด้านการยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตามความคิดเห็นของนักเรียน และครู เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ นักเรียนตั้งใจร้องเพลงชาติทุกครั้ง นักเรียนตอบแทนพระคุณของชาติโดยการตั้งใจเรียน หนังสือ นักเรียนแสดงความเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น การสวดมนต์ไหว้พระ หรือการยืนสงบนิ่งตามหลักปฏิบัติของแต่ละศาสนา นักเรียนเข้าร่วมจัดนิทรรศการและกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนาที่ตนนับถือตามโอกาสต่างๆ นักเรียนร่วมถวายพระพรเมื่อถึงวันเฉลิมพระชนม์พรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นักเรียนปฏิบัติตนตามกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนด้านการยึดมั่น และเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น ซึ่งนักเรียนประเมินตนเองมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนครูมีความคิดเห็นว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากได้แก่ นักเรียน เข้าร่วมจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญชาติ นักเรียนตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา ที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น การตักบาตร ฟังธรรม หรือปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่นับถือนักเรียนเข้าร่วม จัดนิทรรศการและกิจกรรมเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ตามโอกาสต่างๆ โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น ระหว่างนักเรียนและครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการเปรียบเทียบความตระหนักในการปฏิบัติตน ตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ด้านการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจนตาม ความคิดเห็นนักเรียนและครู

ข้อที่	การปฏิบัติตนตามแบบ วัฒนธรรมไทย	นักเรียน			ครู			t	p-value
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
10.	นักเรียนพูดภาษาไทยชัดเจน ถูกต้อง ตามอักขรวิธี	3.46	.86	ปานกลาง	3.15	1.03	ปานกลาง	2.22	.08
11.	นักเรียนเขียนภาษาไทยและ เลขไทยได้ถูกต้องตามหลัก ภาษา	3.56	.88	มาก	3.30	1.04	ปานกลาง	2.74	.04*
12.	นักเรียนพูดจาสุภาพกับ นักเรียนคนอื่นๆ	3.50	.76	ปานกลาง	2.86	1.05	ปานกลาง	2.80	.06
13.	นักเรียนใช้ภาษาพูดและ เขียนอย่างเหมาะสมกับ กาลเทศะและสถานภาพ ของแต่ละบุคคล	3.66	.81	มาก	2.95	1.10	ปานกลาง	1.42	.03*
14.	นักเรียนคัดและเขียนไทย ด้วยลายมือประณีต แบ่งวรรคตอนถูกต้อง	3.28	.81	ปานกลาง	2.94	1.03	ปานกลาง	1.16	.85
15.	นักเรียนเรียบเรียงภาษาได้ สละสลวย ถูกต้องตาม หลักภาษา	3.39	.71	ปานกลาง	2.97	.98	ปานกลาง	2.40	.72
16.	นักเรียนหลีกเลี่ยงการใช้ ภาษาอังกฤษปนภาษาไทย	3.35	.77	ปานกลาง	2.78	1.01	ปานกลาง	1.90	.06

จากตารางที่ 14 ความตระหนักในการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ด้านการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู เมื่อพิจารณารายชื่อ รายชื่อพบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ นักเรียนพูด ภาษาไทยชัดเจนถูกต้อง ตามอักขรวิธี นักเรียนพูดจาสุภาพกับนักเรียนคนอื่นๆ นักเรียนคัดและ เขียนไทยด้วยลายมือประณีต แบ่งวรรคตอนถูกต้อง นักเรียนเรียบเรียงภาษาได้สละสลวย ถูกต้อง ตามหลักภาษา นักเรียนหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาอังกฤษปนภาษาไทย โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น ระหว่างนักเรียนและครูไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ ความตระหนักในการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนด้านการใช้ ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน ตามความคิดเห็นของครูและนักเรียน พบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ย ของความคิดเห็น โดยนักเรียนประเมินตนเองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนครูมีความคิดเห็นว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ นักเรียนเขียนภาษาไทยและเลขไทยได้ถูกต้องตาม หลักภาษา นักเรียนใช้ภาษาพูดและเขียนอย่างเหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของแต่ละบุคคล โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความตระหนักในการปฏิบัติตาม แบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ด้านการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย ตามความคิดเห็นนักเรียนและครู

ข้อที่	การปฏิบัติตามแบบ วัฒนธรรมไทย	นักเรียน			ครู			t	p-value
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
17.	นักเรียนประดิษฐ์เกี่ยวกับ งานศิลปะ หัตถกรรม เช่น งานช่าง งานจักสาน แกะสลัก พับกระดาษ การจัดดอกไม้ วาดภาพ เป็นต้น	3.28	.97	ปานกลาง	2.99	.97	ปานกลาง	-.19	.85
18.	นักเรียนภาคภูมิใจในงาน จิตรกรรมของไทย เช่น ภาพประดับฝาผนัง ภาพจิตรกรรมชุด	3.78	1.00	มาก	3.47	.89	ปานกลาง	.27	.02*

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ข้อที่	การปฏิบัติตนตามแบบ วัฒนธรรมไทย	นักเรียน			ครู			t	p-value
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
19.	นักเรียนภาคภูมิใจใน สถาปัตยกรรมของไทย เช่น วัดพระแก้ว โบสถ์ วิหาร เจดีย์ โลหะ ปราสาท ฯลฯ	3.88	1.00	มาก	3.77	.92	มาก	-0.85	.64
20.	นักเรียนชื่นชมงาน ประติมากรรมของไทย เช่น รูปปั้นพระพุทธรูป รูปปั้น หรือหล่อเป็นพระบรม ราชานุสาวรีย์ของบุคคล สำคัญต่างๆ เป็นต้น	3.91	.90	มาก	3.75	.90	มาก	-0.26	.80
21.	นักเรียนเข้าชมศิลปะ การแสดงทางวัฒนธรรมไทย เสมอ เช่น การแสดงโขน การแสดงดนตรีไทย การแสดงภาพลายไทย การเล่นของไทย	3.46	1.04	ปานกลาง	3.10	.97	ปานกลาง	.96	.84
22.	นักเรียนภาคภูมิใจและฝึก ร้องเพลงไทยเดิม เพลงพื้นบ้าน	2.90	.83	ปานกลาง	2.51	1.01	ปานกลาง	1.31	.19

* $p < .05$

จากตารางที่ 15 ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ด้านการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ นักเรียนประดิษฐ์เกี่ยวกับงานศิลปหัตถกรรม เช่น งานช่าง งานจักสาน แกะสลัก พับกระดาษ การจัดดอกไม้ วาดภาพ เป็นต้น นักเรียนเข้าชมศิลปะ การแสดงทางวัฒนธรรมไทยเสมอ เช่น การแสดงโขน การแสดงดนตรีไทย การแสดงภาพลายไทย การเล่นของไทย นักเรียนภาคภูมิใจและฝึกร้องเพลงไทยเดิม เพลงพื้นบ้าน ซึ่งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนภาคภูมิใจในสถาปัตยกรรมของไทย เช่น วัดพระแก้ว โบสถ์ วิหาร เจดีย์ โลหะ ปราสาท ฯลฯ นักเรียนชื่นชมงานประติมากรรมของไทย

เช่น รูปปั้นพระพุทธรูป รูปปั้น หรือหล่อเป็นพระบรมราชานุสาวรีย์ของบุคคลสำคัญต่างๆ เป็นต้น โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

นอกจากนี้ ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ด้านการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครูพบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น โดยนักเรียนประเมินตนเองอยู่ในระดับมาก ส่วนครูประเมินว่านักเรียนอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ นักเรียนภาคภูมิในงานจิตรกรรมของไทย เช่น ภาพประดับฝาผนัง ภาพจิตรกรรมชุดพระมหากษัตริย์ เป็นต้น โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ด้านการมีส่วนร่วม เผยแพร่ และอนุรักษ์ประเพณีไทยตามความคิดเห็นนักเรียนและครู

ข้อที่	การปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย	นักเรียน			ครู			t	p-value
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
23.	นักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมหรือพิธีการในวันสำคัญต่างๆ ของประเพณีไทย	3.31	.80	ปานกลาง	2.80	1.00	ปานกลาง	3.27	.001*
24.	นักเรียนศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีต่างๆ ของไทย	3.38	.83	ปานกลาง	2.71	1.06	ปานกลาง	2.66	.01*
25.	นักเรียนร่วมในการจัดงานประเพณีท้องถิ่น	3.08	.81	ปานกลาง	2.71	1.00	ปานกลาง	1.36	.18
26.	นักเรียนสามารถเล่า หรือแนะนำเกี่ยวกับประเพณีไทยแก่ผู้อื่นได้	3.16	.80	ปานกลาง	3.03	.90	ปานกลาง	-.48	.63

* $p < .05$

จากตารางที่ 16 ความตระหนักในการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนด้านการมีส่วนร่วม เผยแพร่ และอนุรักษ์ประเพณีไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ นักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมหรือพิธีการในวันสำคัญต่างๆของประเพณีไทยนักเรียนศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีต่างๆของไทย นักเรียนร่วมในการจัดงานประเพณีท้องถิ่นนักเรียนสามารถเล่า หรือแนะนำเกี่ยวกับประเพณีไทยแก่ผู้อื่นได้ โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการเปรียบเทียบความตระหนักในการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนด้านการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย ตามความคิดเห็นนักเรียนและครู

ข้อที่	การปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย	นักเรียน			ครู			t	p-value
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
27.	นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาไทยที่โรงเรียนจัดขึ้น	3.00	.94	ปานกลาง	2.95	1.05	ปานกลาง	-1.55	.62
28.	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุนและรักษาอนุรักษ์กีฬาไทย	3.17	.83	ปานกลาง	2.95	.94	ปานกลาง	-1.79	.88
29.	นักเรียนสนใจ และศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับกีฬาไทยชนิดต่างๆ	3.17	.83	ปานกลาง	2.96	.89	ปานกลาง	-1.13	.76
30.	นักเรียนสามารถเล่า หรือแนะนำเกี่ยวกับกีฬาไทยแก่ผู้อื่น	3.18	.87	ปานกลาง	2.88	.94	ปานกลาง	-1.28	.92

* $p < .05$

จากตารางที่ 17 ความตระหนักในการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนด้านการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาไทยที่โรงเรียนจัดขึ้น นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริม

สนับสนุนและธำรงรักษากีฬาไทย นักเรียนสนใจ และศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับกีฬาไทยชนิดต่างๆ นักเรียนสามารถเล่า หรือแนะนำเกี่ยวกับกีฬาไทยแก่ผู้อื่น โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ด้านการปฏิบัติตนตามแบบมรรยาทไทย ตามความคิดเห็นนักเรียนและครู

ข้อที่	การปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย	นักเรียน			ครู			t	p-value
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
31.	นักเรียนยกมือไหว้ทุกครั้งเมื่อเจอบุคคล	3.88	1.01	มาก	3.75	.89	มาก	-0.72	.47
32.	นักเรียนยกมือไหว้คนที่อายุมากกว่า	3.98	.98	มาก	3.88	.86	มาก	1.83	.07
33.	นักเรียนยกมือไหว้พร้อมกล่าวคำ “สวัสดี” แก่บุคคลตามสถานภาพ	3.93	.94	มาก	3.27	1.03	ปานกลาง	1.57	.02*
34.	นักเรียนไหว้หรือกราบตามโอกาสเมื่อได้รับของจากผู้ใหญ่	3.96	.97	มาก	3.73	.98	มาก	2.27	.62
35.	นักเรียนเดินก้มตัวเวลาต้องเดินผ่านหน้าผู้ใหญ่	3.88	.96	มาก	2.90	1.05	ปานกลาง	-1.47	0.04*
36.	นักเรียนมีความเคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ญาติและผู้ใหญ่	3.84	.91	มาก	2.83	1.18	ปานกลาง	1.03	.03*
37.	นักเรียนแสดงความอ่อนโยนสุภาพอ่อนน้อมมีสัมมาคาระต่อผู้ใหญ่	3.84	.92	มาก	2.92	1.13	ปานกลาง	1.41	.01*
38.	นักเรียนแสดงความเคารพเมื่อพบครู โดยการไหว้	4.05	.92	มาก	2.72	1.11	ปานกลาง	-0.80	.04*

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ข้อที่	การปฏิบัติตนตามแบบ วัฒนธรรมไทย	นักเรียน			ครู			t	p-value
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
39.	นักเรียนยื่นต่อหน้าผู้ใหญ่ โดยการยื่นตรง มือประสาน ระดับเอว ค้อมตัวเล็กน้อย	3.50	.80	ปานกลาง	2.50	.85	น้อย	-1.12	.02*
40.	นักเรียนกล่าวคำ “ขอบคุณ ขอโทษ” ตามโอกาสและ สถานการณ์	3.90	.87	มาก	2.40	.77	น้อย	-3.77	.00*
41.	นักเรียนพูดจาสุภาพอ่อนโยน ไม่พูดคำหยาบและไม่พูด คำทอ	3.40	.88	ปานกลาง	2.58	.85	ปานกลาง	-1.10	.28
42.	นักเรียนรักษามรรยาท ไม่แสดงอาการดูหมิ่น เหยียดหยามล่วงเกินบุคคลและ สถานที่ซึ่งเป็นที่นับถือของ บุคคลอื่น	3.80	.82	มาก	2.85	1.04	ปานกลาง	.25	.01*
43.	นักเรียนเข้าร่วมพิธีการต่างๆ ด้วยความตั้งใจ และไม่คุยกับ เพื่อนขณะพิธีการต่างๆ กำลังดำเนินอยู่	3.46	.70	ปานกลาง	2.88	1.00	ปานกลาง	3.04	.30
44.	นักเรียนแต่งกายในชุดที่ สุภาพเรียบร้อยและเหมาะสม กับพิธีการต่างๆ	3.84	.87	มาก	2.99	1.14	ปานกลาง	2.96	.003*
45.	นักเรียนไม่คุยเสียดังขณะ รับประทานอาหาร	3.41	.84	ปานกลาง	2.73	1.01	ปานกลาง	1.23	.22
46.	เมื่อนักเรียนรับประทานอาหาร เสร็จแล้ว จะรวบรวม ช้อนส้อมเข้าไว้ด้วยกัน	3.78	.96	มาก	3.15	1.22	ปานกลาง	5.10	.000*
47.	นักเรียนเดิน ด้วยอากัปกิริยา อ่อนน้อม ละเมียดละไม	3.37	.83	ปานกลาง	2.77	1.11	ปานกลาง	3.78	.80
48.	นักเรียนนั่ง ด้วยอากัปกิริยา อ่อนน้อม ละเมียดละไม	3.35	.75	ปานกลาง	2.70	1.06	ปานกลาง	2.16	.83

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ข้อที่	การปฏิบัติตนตามแบบ วัฒนธรรมไทย	นักเรียน			ครู			t	p-value
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
49.	นักเรียนไม่หัวเราะเมื่อผู้พูด พูดผิดพลาด	3.16	.82	ปานกลาง	2.77	1.04	ปานกลาง	3.66	.06
50.	นักเรียนไม่คุยกันขณะที่ฟัง ผู้อื่นพูด	3.30	.74	ปานกลาง	2.72	.97	ปานกลาง	4.62	.56

* $p < .05$

จากตารางที่ 18 ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนด้านการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ นักเรียนยกมือไหว้ทุกครั้ง เมื่อเจอบุคคลที่รู้จัก นักเรียนยกมือไหว้คนที่มียูมากกว่า นักเรียนไหว้หรือกราบตามโอกาสเมื่อได้รับของขวัญจากผู้ใหญ่ ซึ่งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนพูดจาสุภาพอ่อนโยน ไม่พูดคำหยาบและไม่พูดคำทอ นักเรียนเข้าร่วมพิธีการต่างๆ ด้วยความตั้งใจ และไม่คุยกับเพื่อนขณะพิธีการต่างๆ กำลังดำเนินอยู่ นักเรียนไม่คุยเสียงดังขณะรับประทานอาหาร นักเรียนเดินด้วยอากัปกิริยา อ่อนน้อม ละเมียดละไม นักเรียนนั่งด้วยอากัปกิริยา อ่อนน้อม ละเมียดละไม นักเรียนไม่หัวเราะเมื่อผู้พูดพูดผิดพลาด นักเรียนไม่คุยกันขณะที่ฟังผู้อื่นพูด โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ ยังพบว่าความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนด้านการมีปฏิบัติตนตามแบบมารยาทไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น โดยนักเรียนประเมินตนเองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนครูประเมินว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ นักเรียนยกมือไหว้พร้อมกล่าวคำ “สวัสดี” แก่บุคคลตามสถานภาพ นักเรียนมีความเคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติและผู้ใหญ่ นักเรียนแสดงความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อม มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ นักเรียนแสดงความเคารพเมื่อพบครู โดยการไหว้ นักเรียนรักษามารยาทไม่แสดงอาการดูหมิ่นเหยียดหยามล่วงเกินบุคคลและสถานที่ซึ่งเป็นที่นับถือของบุคคลอื่น นักเรียนแต่งกายในชุดที่สุภาพเรียบร้อยและเหมาะสมกับพิธีการต่างๆ เมื่อนักเรียนรับประทานอาหารเสร็จแล้ว จะรวบซ้อนส้อมเข้าไว้ด้วยกัน โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักเรียนยื่นต่อหน้าผู้ใหญ โดยการยื่นตรง มือประสานระดับเอว ค้อมตัวเล็กน้อย ซึ่งนักเรียนประเมินตนเองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนครูประเมินว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักเรียนกล่าวคำ “ขอบคุณ ขอโทษ” ตามโอกาสและสถานการณ์ ซึ่งนักเรียนประเมินตนเองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนครูประเมินให้นักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ด้านการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย ตามความคิดเห็นนักเรียนและครู

ข้อที่	การปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย	นักเรียน			ครู			t	p-value
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
51.	นักเรียนศึกษาการประกอบอาชีพต่างๆ จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย	3.05	.86	ปานกลาง	2.86	.96	ปานกลาง	1.88	.06
52.	นักเรียนฝึกงานศิลปหัตถกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.05	.98	ปานกลาง	2.80	1.00	ปานกลาง	-.64	.52
53.	นักเรียนศึกษา ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้านหรือเพลงพื้นบ้าน	3.00	.94	ปานกลาง	2.78	1.01	ปานกลาง	-.97	.34
54.	นักเรียนศึกษา และนำความรู้เกี่ยวกับยาสมุนไพร และวิธีการรักษาแบบคนโบราณสามารถรักษาโรค	3.00	.88	ปานกลาง	3.20	1.00	ปานมาก	1.53	.13
55.	นักเรียนร่วมกิจกรรมเก็บสะสมข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นจากทรัพยากรท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.04	.85	ปานกลาง	2.91	.98	ปานกลาง	-.78	.43

* p < .05

จากตารางที่ 19 ความตระหนักในการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ด้านการมีปฏิบัติตามแบบมรรยาทไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู เมื่อพิจารณา เป็นรายชื่อพบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ นักเรียน ศึกษาการประกอบอาชีพต่างๆ จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย นักเรียนฝึกงาน ศิลปหัตถกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น นักเรียนศึกษาฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้านหรือ เพลงพื้นบ้าน นักเรียนศึกษา และนำความรู้เกี่ยวกับยาสมุนไพร และวิธีการรักษาแบบคนโบราณ สามารถรักษาโรค นักเรียนร่วมกิจกรรมเก็บสะสมข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นจากทรัพยากร ท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียน ให้ปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับนโยบาย เป้าหมาย และแนวทาง ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของ โรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร

2. ผลการศึกษาความเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และแนวทางในการจัด กิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของ โรงเรียนสองภาษา สังกัด คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของ นักเรียน และแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย ของโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับนโยบาย เป้าหมาย และแนวทาง ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย มีดังนี้

นโยบาย แนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 9 คน ได้กำหนดให้ครูมีส่วนร่วมการกำหนดนโยบาย โดยเน้นปลูกฝังให้นักเรียนเกิดความรักและภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย โดยมีการจัดให้อยู่ในวิถีชีวิตประจำวันของนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความเคยชินและปฏิบัติจนเป็นพฤติกรรมที่คุ้นเคย ซึ่งครูจะต้องปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อให้ให้นักเรียนได้เห็นจนมองว่าเป็นสิ่งที่ดี มีคุณค่า และสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้องตามแบบวัฒนธรรมไทย ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีความจงรักภักดีต่อชาติ เคารพสักการะต่อพระมหากษัตริย์ ไม่ว่าจะต่อหน้าหรือลับหลัง ประพฤติและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนาที่ตนนับถือ และการร่วมจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับวันสำคัญของชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์ โดยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 9 คน จัดโครงการ/กิจกรรมที่โรงเรียนได้กำหนดขึ้น ดังนี้ การร่วมถวายพระพรเมื่อถึงวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระราชินีนาถ เข้าร่วมกิจกรรมสวดมนต์ประจำสัปดาห์ กิจกรรมเดินเฉลิมพระเกียรติ โครงการเทิดพระเกียรติองค์ราชัน เถลิงถวัลย์สิริราชย์ 60 ปี การจัดนิทรรศการเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รวมทั้งการจัดบอร์ดหรือป้ายนิเทศเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม

1.1 ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรม

จากการจัดกิจกรรมที่ผ่านมาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 2 คน ได้ประเมินผลว่าบรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 100 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 6 คน และผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน ได้ประเมินผลว่าบรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 90 และร้อยละ 80 ตามลำดับ โดยได้รับความร่วมมือจากครูและนักเรียนดีมาก โดยสังเกตได้จากนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการด้วยความเต็มใจ และมีความภาคภูมิใจต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

1.2 อุปสรรคและแนวทางแก้ไข

นักเรียนส่วนน้อยยังไม่เห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา คือ เข้าร่วมกิจกรรมสวดมนต์ประจำสัปดาห์ ซึ่งนักเรียนได้มองว่าเป็นสิ่งที่ถูกบังคับให้ปฏิบัติ ยุ่งยาก น่าเบื่อ และแนวทางในการแก้ไข คือ ครูผู้สอนจะต้องให้ความใกล้ชิดกับนักเรียนกลุ่มนี้เป็นอย่างยิ่ง โดยการอธิบายถึงความสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา และให้เข้าร่วมกิจกรรมเช่นเดียวกับนักเรียนคนอื่นๆ จนชินและสามารถปฏิบัติจนเป็นนิสัย

1.3 แนวความคิดหรือการวางแผนต่อไป

ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 9 โรงเรียน เห็นว่าสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นสถาบันหลักและมีความสำคัญที่สุดของประเทศไทย ดังนั้น โรงเรียนต้องปลูกฝังให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญ ยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันทั้ง 3 โดยการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ อย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายให้นักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการและเข้าร่วมด้วยความเต็มใจ

2. การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการใช้ภาษาไทยทั้งการพูด การอ่าน การเขียน ถูกต้องชัดเจนตามหลักภาษา เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของบุคคล หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาอังกฤษผสมกับภาษาไทย ออกเสียงสระ พยัญชนะให้ถูกต้อง และแบ่งวรรคตอน ให้ถูกต้องชัดเจน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 9 คน จัดกิจกรรมการประกวดคัดลายมือตามระดับชั้น โดยคัดเลือกจากห้อง ไปสู่ระดับชั้นเพื่อหาผู้ที่มีลายมือสวยงามและถูกต้อง รวมทั้งผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 8 คน จัดโครงการรู้รักษ์อักษรไทย เป็นโครงการที่ส่งเสริมทักษะภาษาไทย ทุกทักษะ เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าในการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง และผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน โดยให้นักเรียนได้ทดสอบความสามารถในการเขียน จัดเป็นโครงการให้นักเรียนทุกคนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ได้ทดสอบทักษะ และนำผลการทดสอบที่ได้เพื่อแก้ไขปัญหาต่อไป

2.1 ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรม

จากการจัดกิจกรรมที่ผ่านมาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 5 คน ได้ประเมินผลว่าบรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 90 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 2 คน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 2 คน ได้ประเมินผลว่าบรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 85 และร้อยละ 80 ตามลำดับ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากครูดีมาก และได้รับความร่วมมือจากนักเรียนดี โดยสังเกตได้จากการที่นักเรียนมีความตั้งใจและระมัดระวังในการเขียน การพูด การอ่าน ถูกต้องชัดเจนตามหลักภาษา เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของบุคคลมากขึ้น ซึ่งนักเรียนสามารถเขียนและสะกดคำได้ถูกต้อง มีความสนุกสนานและเต็มใจในการเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้น

2.2 อุปสรรคและแนวทางแก้ไข

นักเรียนส่วนน้อยยังไม่สามารถสะกดคำได้ ใช้คำพูดไม่เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของบุคคล ซึ่งแนวทางในการแก้ไข คือ ครูมีการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่ไม่สามารถสะกดคำได้ มีการฝึกอ่านสะกดคำโดยครูเป็นผู้สอนและดูแลอย่างใกล้ชิด จากนั้นให้นักเรียนฝึกสะกดทีละคนจนสามารถสะกดคำได้ ด้านการใช้คำพูดไม่เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของบุคคล ทางโรงเรียนจะร่วมมือกับผู้ปกครอง โดยเชิญผู้ปกครองมารับทราบกับปัญหาและร่วมกันแก้ไขทั้งเวลาที่นักเรียนอยู่ที่บ้านและที่โรงเรียนครูจะคอยเตือนเป็นรายบุคคล

2.3 แนวความคิดหรือการวางแผนต่อไป

ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 9 คน มีการวางแผนในการจัดกิจกรรมหรือโครงการสำหรับการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน ควรจะมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงข้อบกพร่องในการใช้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนบางกลุ่ม และจัดกิจกรรมหรือโครงการตามทักษะและความรู้ความสามารถของนักเรียนแต่ละช่วงชั้น

3. การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญ ชื่นชม ภาควงมิจ และธำรงรักษาเกี่ยวกับงานศิลปหัตถกรรม จิตรกรรม สถาปัตยกรรม และประติมากรรม ที่คนไทย

ได้ประดิษฐ์ขึ้น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 9 คน ได้จัดกิจกรรมหรือโครงการนอกสถานที่ เพื่อให้นักเรียนได้ชมและสัมผัสกับความงามและคุณค่าของศิลปกรรมไทยด้วยตนเอง เช่น ชมวัดพระแก้ว เข้าค่ายศึกษาประวัติศาสตร์ ณ เมืองโบราณ ชมพระที่นั่งอนันตสมาคม ชมพระราชวังบางปะอิน

3.1 ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรม

จากการจัดกิจกรรมที่ผ่านมาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 8 คน ได้ประเมินผลว่าบรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 85 และผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน บรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 80 ซึ่งได้รับความร่วมมือจากครูดีมาก และได้รับความร่วมมือจากนักเรียนดี โดยสังเกตได้จากการที่นักเรียนมีความเต็มใจที่เข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการที่จัดขึ้น

3.2 อุปสรรคและแนวทางแก้ไข

นักเรียนส่วนน้อยไม่เห็นความสำคัญ ไม่สนใจ และไม่เข้าร่วมในกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ในส่วนของแนวทางแก้ไข คือ โรงเรียนต้องสร้างความเข้าใจแก่นักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม พร้อมทั้งโน้มน้าวจิตใจให้นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม โดยครูผู้สอนและครูที่ปรึกษาเป็นผู้ที่ดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญและคุณค่าศิลปกรรมไทย

3.3 แนวความคิด หรือการวางแผนต่อไป

ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 9 คน ในการจัดกิจกรรมหรือโครงการนอกสถานที่เกี่ยวกับศิลปกรรมไทย ครูที่มีหน้าที่นำผู้เรียนไป ควรจะต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสถานที่ที่จะไป และอธิบายให้ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทยให้คงอยู่ก่อนที่นักเรียนจะได้ชมและสัมผัสจริง

4. การมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทย

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญ เผยแพร่ อนุรักษ์ และเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมหรือพิธีการในวันสำคัญต่างๆ ของประเพณีไทย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 9 คน มีการจัดกิจกรรมเช่นเดียวกัน เช่น เมื่อใกล้ถึงวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา ทางโรงเรียนได้ทำป้ายเพื่อเชิญชวน ครู ผู้ปกครองและนักเรียนร่วมทำบุญ และกำหนดให้นักเรียนร่วมกันจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับวันสำคัญในห้องเรียนของตน เพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้ทราบความเป็นมาและความสำคัญของวันนั้นๆ รวมทั้งทางโรงเรียนได้จัด นิทรรศการเกี่ยวกับวันสำคัญทางศาสนา เพื่อให้ นักเรียนได้มีโอกาสพูดคุย พบปะ และการเข้ามา มีส่วนร่วมของกิจกรรม

4.1 ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรม

จากการจัดกิจกรรมที่ผ่านมาพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 5 คน และ 4 คน ได้ประเมินผลว่าบรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 85 และร้อยละ 80 ตามลำดับ แต่ต้องค่อยๆ เป็นค่อยๆ ไป ซึ่งได้รับความร่วมมือจากครูดีมาก และได้รับความร่วมมือจากนักเรียนดี โดยสังเกตได้จากการที่ นักเรียนมีความเต็มใจที่เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นและสามารถตอบได้ว่าความเป็นมาของวันสำคัญ ต่างๆ

4.2 อุปสรรคและแนวทางแก้ไข

นักเรียนส่วนน้อยไม่เห็นความสำคัญ ไม่สนใจ และไม่เข้าร่วมในกิจกรรมที่ทาง โรงเรียนจัดขึ้น แนวทางแก้ไข คือ โรงเรียนต้องสร้างจิตสำนึกที่ดี และโน้มน้าวจิตใจให้นักเรียน ทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม โดยครูผู้สอนและครูที่ปรึกษาเป็นผู้ที่ดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ นักเรียน ได้เห็นความสำคัญและคุณค่าของประเพณีไทย

4.3 แนวความคิด หรือการวางแผนต่อไป

ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 8 คน มีการวางแผนในการจัดกิจกรรมหรือโครงการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทยของโรงเรียนจัดได้อย่างเหมาะสมดีแล้ว และผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 1 คน ควรจะให้นักเรียนรุ่นที่ เป็นผู้เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวันสำคัญ

ต่างๆ ของประเพณีไทยแก่น้องภายในโรงเรียนหรืออาจจะจัดกิจกรรมให้นักเรียนเผยแพร่ภายในชุมชนใกล้เคียง

5. การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้การเห็นความสำคัญ ส่งเสริม และซำรงรักษาเกี่ยวกับกีฬาไทย เช่น มวยไทย กระบี่กระบอง รำดาบ ตะกร้อ ว้าว เป็นต้น พบว่า โรงเรียน 9 โรงเรียน โดยกิจกรรมที่จัดขึ้นนี้ทางโรงเรียนได้มีประเด็นสำคัญ คือ ให้นักเรียนได้รู้ที่มาและเห็นความสำคัญของกีฬาไทย และฝึกปฏิบัติอย่างชำนาญเพื่อที่จะนำไปแสดงในต่างประเทศ ซึ่งเป็นหนึ่งโครงการของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา เพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากครูและนักเรียนดีมาก โดยนักเรียนรู้สึกและภูมิใจทุกปีที่ได้ไปสืบสานและแสดงวัฒนธรรมไทยของตนให้เพื่อนๆ ชาวต่างชาติได้เห็น และได้รับการตอบรับและคำชมมากมายจากต่างประเทศ ซึ่งทำให้นักเรียนมีการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มที่

5.1 ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรม

จากการจัดกิจกรรมที่ผ่านมาพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 4 คน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 4 คน และจำนวนผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน ได้ประเมินผลว่าบรรลุเป้าหมายร้อยละ 70 ร้อยละ 75 และร้อยละ 80 ตามลำดับ โดยได้รับความร่วมมือจากครูดีมาก และได้รับความร่วมมือจากนักเรียนปานกลาง โดยสังเกตได้จากนักเรียนมีความตั้งใจจริงในการฝึกซ้อมกีฬาไทย และมีพัฒนาการในการเล่นกีฬาไทยได้ดีขึ้น

5.2 อุปสรรคและแนวทางแก้ไข

นักเรียนจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการแสดง จะไม่สนใจและไม่เห็นความสำคัญของกีฬาไทย แนวทางในการแก้ไข คือ ทางโรงเรียนต้องพยายามจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมทุกคน ซึ่งนักเรียนทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรม โดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละคนตามความสามารถ ไม่ให้รู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถในการร่วมกิจกรรมกับเพื่อนๆ

5.3 แนวความคิดหรือการวางแผนต่อไป

ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 9 คน มีการวางแผนในการจัดโครงการแสดงเพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศ เป็นโครงการที่ดีมากที่นักเรียนไทยจะได้ร่วมถ่ายทอดวัฒนธรรมของชาติและแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนๆ ต่างชาติในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป ควรจะมีการแสดงกีฬาไทยที่หลากหลาย เพื่อจะได้เผยแพร่ให้นักเรียนต่างชาติได้ชมกีฬาไทยที่สวยงามของประเทศไทย

6. การปฏิบัติตามแบบมรรยาทไทย

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อต้องการให้นักเรียนรู้จักวัฒนธรรมไทย ด้านมรรยาท ได้แก่ การเดิน การยืน การนั่ง การกราบ การไหว้ การรับของจากผู้ใหญ่ การทำความเคารพ การรับประทานอาหาร การพูดจาและน้ำเสียง มรรยาทในการฟัง ละเมียดละไมทั้งกริยา วาจา และรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 9 คน โดยครูทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี พบว่า ตั้งแต่เช้าที่นักเรียนมาถึงโรงเรียน ครูจะสวัสดีผู้ปกครองที่มาส่งนักเรียนและผู้ปกครองก็จะรับไหว้และกล่าวทักทายครู รวมทั้งเมื่อครูเจอครูก็จะไหว้เพื่อทักทายกันและกัน เพื่อนักเรียนเห็นพฤติกรรมแบบอย่างเช่นนี้ นักเรียนจะได้ปฏิบัติตามเช่นเดียวกัน ช่วงเวลารับประทานอาหารกลางวัน ครูจะสอดแทรกวัฒนธรรมไทยด้านมรรยาท ทั้งในด้านการไม่คุยกันเวลารับประทานอาหาร เก็บจานให้เรียบร้อยหลังจากรับประทานอาหาร รวมทั้งการเดิน การนั่ง การยืน ครูจะคอยแนะนำสั่งสอน และการปฏิบัติที่ถูกต้องแก่นักเรียน รวมถึงวิธีการกราบ การไหว้ และการรับของจากผู้ใหญ่ โดยครูจะเป็นผู้สอนวิธีการที่ถูกต้อง และนักเรียนปฏิบัติตาม ซึ่งได้รับความร่วมมือกับครูได้ดีมาก ส่วนนักเรียนได้รับความร่วมมือปานกลาง เพราะนักเรียนบางคนไม่เห็นความสำคัญในการปฏิบัติ มองว่าเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก น่าเบื่อ

6.1 ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรม

จากการจัดกิจกรรมที่ผ่านมา พบว่าผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 3 คน และผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 6 คน ทางโรงเรียนได้ประเมินผลว่าบรรลุเป้าหมายร้อยละ 80 และ ร้อยละ 70 ตามลำดับ โดยได้รับความร่วมมือจากครูดีมาก และได้รับความร่วมมือจากนักเรียนดี โดยสังเกตได้จากนักเรียนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปจากเดิม โดยมีความระมัดระวังของมรรยาทตนเอง

มากขึ้น เช่น เมื่อเจอครู หรือเวลาที่รับของยกมือไหว้โดยไม่ต้องบอก รวมทั้งอิริยาบถในการเดิน และมานั่งจะมีความเรียบร้อยมากขึ้น

6.2 อุปสรรคและแนวทางแก้ไข

ในการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตามมรรยาทไทย นักเรียนส่วนหนึ่งไม่ให้ความร่วมมือปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยมองว่าเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก น่าเบื่อ ไม่เหมาะสมในสังคมไทยปัจจุบัน แนวทางแก้ไขคือ โดยจะต้องได้รับความร่วมมือทั้งทางโรงเรียนและผู้ปกครอง โดยนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ทางโรงเรียนมีการเชิญผู้ปกครองมาพบและพูดคุย เพื่อหาทางแก้ปัญหาของนักเรียนเหล่านั้นต่อไป และครูผู้สอนจะต้องเอาใจใส่ต่อพฤติกรรมและให้คำแนะนำตักเตือนอย่างใกล้ชิด

6.3 แนวความคิด หรือการวางแผนต่อไป

ในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแบบมรรยาทไทยนั้น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 9 คน มีแนวความคิดว่าควรจะได้รับความร่วมมือกับผู้ปกครองด้วย ผู้ปกครองบางคนไม่มีเวลาให้กับบุตรซึ่งไม่มีโอกาสส่งเสริมวัฒนธรรมไทยเท่าที่ควร ไม่สนใจและไม่ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ทำให้นักเรียนไม่เห็นความสำคัญ ปฏิบัติที่โรงเรียนเมื่อกลับไปจะไม่ปฏิบัติ ดังนั้น ทางโรงเรียนควรจะต้องพูดคุยกับผู้ปกครองเมื่อพบปัญหาต่างๆ ที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องของตัวนักเรียน พยายามให้ผู้ปกครองสร้างกฎที่บ้านเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องระหว่างบ้านและโรงเรียน

7. การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เห็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้รู้ถึงวิถีชีวิตและคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น มีคุณค่าและประโยชน์ในการนำไปใช้งาน เช่น การเย็บปักถักร้อย การจักสาน การทำขนมไทย เสื้อผ้าไทย ยาแผนไทยและการนวดแผนไทย เป็นต้น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 9 คน โดยใช้วิธีการสอดแทรกในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เชิญวิทยากรที่มีความรู้มาบรรยาย รวมทั้งจัดนิทรรศการนอกสถานที่ เพื่อให้นักเรียนได้เห็นและสัมผัสกับภูมิปัญญาไทย เช่น วิธีการนวดแผนไทย การเข้าชมในศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา วิธีการปั้นหม้อ บ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี การทำขนมไทย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งในการจัดกิจกรรมการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาได้รับความร่วมมือจากครูและนักเรียนดีมาก โดยนักเรียนตื่นตัวและสนใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย

7.1 ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรม

จากการจัดกิจกรรมที่ผ่านมาพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 9 คน ได้ประเมินผลว่าบรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 80 โดยได้รับความร่วมมือจากครูดีมาก และได้รับความร่วมมือจากนักเรียนดี โดยสังเกตได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน ซึ่งนักเรียนมีความสนุกสนานและเต็มใจ มีคำถามซักถามวิทยากรหรือครูผู้ควบคุมตลอดเวลาในการเข้าร่วม

7.2 อุปสรรคและแนวทางแก้ไข

ในการจัดกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย ที่มีการจัดให้นักเรียนได้ชมนอกสถานที่นั้น ยังไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองจำนวนหนึ่ง และเวลาในการศึกษายังมีจำกัดแนวทางในการแก้ไข โดยทำความเข้าใจกับผู้ปกครองในการพานักเรียนออกนอกสถานที่เพื่อให้นักเรียนได้เปิดโลกทัศน์ที่กว้างขวางและได้เห็นและสัมผัสกับภูมิปัญญาไทยด้วยตนเอง และพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนอีก 6 คน แก้ปัญหาในส่วนของเวลาโดยโรงเรียนต้องมีการวางแผนตารางในการศึกษาดูงานอย่างรอบคอบ เพื่อนักเรียนจะได้รับความรู้อย่างเต็มที่ในระยะเวลาที่จำกัด

7.3 แนวความคิด หรือการวางแผนต่อไป

ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 9 คน มีแนวคิดในการจัดกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย ไม่เพียงแต่ให้นักเรียนเข้าชมเท่านั้น แต่ควรจะให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การเย็บปักถักร้อย การทำขนมไทย การทำอาหารไทย การนวดแผนไทย เป็นต้น

ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร

ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามจากครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้และครูประจำชั้นที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย ดังนี้

1. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1 เป้าหมาย

ครู จำนวน 12 คน (ร้อยละ 30) กำหนดเป้าหมายโดยนักเรียนสามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะ บนวิถีแห่งความเป็นไทย ครู จำนวน 20 คน (ร้อยละ 50) กำหนดเป้าหมายให้นักเรียนสามารถพูด เขียนและอ่านภาษาไทยอย่างถูกต้องชัดเจน โดยไม่ใช้สำนวนภาษาอังกฤษ ครูอีก 8 คน (ร้อยละ 20) กำหนดเป้าหมายในการสอนแต่ละชั่วโมงจะอบรมในเรื่องวัฒนธรรมไทยสอดแทรกเข้าไปในเนื้อหาของบทเรียน

1.2 กิจกรรม

ครู จำนวน 34 คน (ร้อยละ 85) จัดกิจกรรมให้นักเรียนประกวดคัดลายมือ ประกวดเขียนเรียงความ งานทุกชิ้นเขียนด้วยเลขไทย ครูอีก 4 คน (ร้อยละ 15) จัดให้นักเรียนเขียนสวดคำให้ถูกต้อง โดยให้นักเรียนได้ทดสอบความสามารถในการเขียน โดยจัดเป็นโครงการให้นักเรียนตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ได้ทดสอบและนำผลมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียน โครงการรู้รักษ์อักษรไทย เป็นโครงการที่ส่งเสริมทักษะภาษาไทยทุกทักษะ เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าในการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง

1.3 การบรรลุเป้าหมาย

จากการจัดกิจกรรมที่ผ่านมาพบว่า ครู จำนวน 13 คน (ร้อยละ 32.5) ครู จำนวน 10 คน (ร้อยละ 25) และครู จำนวน 17 คน (ร้อยละ 42.5) ได้ประเมินผลว่าบรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 85 ร้อยละ 80 และร้อยละ 70 สังเกตการเปลี่ยนแปลงจากพฤติกรรมของนักเรียนได้จาก นักเรียนส่วนใหญ่เห็นความสำคัญต่อการใช้ภาษาไทย โดยนักเรียนพูด อ่าน เขียนได้ถูกต้องตามอักขรวิธี

1.4 ปัญหาและแนวทางแก้ไข

นักเรียนส่วนหนึ่งไม่สามารถสะกดคำได้ จึงทำให้เป็นปัญหาในการอ่าน ซึ่งแนวทางในการแก้ปัญหา คือ ครูมีการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่ไม่สามารถสะกดคำได้ มีการฝึกอ่านสะกดคำโดยครูเป็นผู้สอนและดูแลอย่างใกล้ชิด จากนั้นให้นักเรียนฝึกสะกดทีละคนจนสามารถสะกดคำได้ นอกจากนี้ นักเรียนยังให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมตะวันตกมากกว่าวัฒนธรรมไทย เนื่องจากมีสื่อต่างๆ ที่จะโน้มน้าวความสนใจของนักเรียนได้มาก การแก้ไข คือ สร้างจิตสำนึกในความเป็นไทย ภูมิใจในวัฒนธรรมไทย

2. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

2.1 เป้าหมาย

ครู จำนวน 12 คน (ร้อยละ 33.33) กำหนดเป้าหมายโดยนักเรียนสามารถปฏิบัติตามบทบาทตามหลักศาสนาแต่ละศาสนาที่ตนนับถือ โดยให้นักเรียนมีกิริยามรรยาทเบื้องต้นตามแบบวัฒนธรรมไทย เช่น ให้นักเรียนได้รู้จักการใช้กิริยามรรยาทกับผู้ที่อยู่สูงกว่า กราบไหว้ได้ถูกต้อง เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ครูบาอาจารย์และผู้ที่มีพระคุณ มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่แสดงกิริยาที่ไม่สุภาพขณะเรียน ซึ่งในการสอนจะไม่เน้นให้นักเรียนเป็นคนเก่งแต่เน้นให้นักเรียนเป็นคนดี นอกจากนี้ ครู จำนวน 17 คน (ร้อยละ 47.22) กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมให้เห็นความสำคัญของประเพณีไทย วัฒนธรรมไทย โดยสอดแทรกบูรณาการให้เหมาะกับเรื่องที่สอน ครูอีก 7 คน (ร้อยละ 19.45) กำหนดเป้าหมายให้นักเรียนต้องตระหนักและเห็นความสำคัญต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

2.2 กิจกรรม

ครู จำนวน 36 คน (ร้อยละ 100) จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ร่วมกันจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับวันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และประเพณีของไทย รวมทั้งแจกใบงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรับผิดชอบนำเสนอเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของวันสำคัญต่างๆ หน้าชั้นเรียน และมีคำถามแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันภายในห้องเรียน นอกจากนี้ยังมีการประกวดมรรยาทไทยภายในชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้สาธิตของการกราบ การไหว้ การรับของจากผู้ใหญ่ การเดิน การนั่ง เพื่อเป็นต้นแบบที่ดีแก่นักเรียน จากนั้นให้นักเรียนทุกคนปฏิบัติตามแบบอย่างที่ต้องการ

2.3 การบรรลุเป้าหมาย

จากการจัดกิจกรรมที่ผ่านมาพบว่า ครู จำนวน 36 คน (ร้อยละ 100) ได้ประเมินผลว่าบรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 80 สังเกตการเปลี่ยนแปลงจากพฤติกรรมของนักเรียนได้จากนักเรียนส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมที่ครูกำหนดขึ้น ด้วยความเต็มใจในด้านของมรรยาทไทย นักเรียนมีความระมัดระวังในการเดิน การนั่ง และสามารถกราบ ไหว้ รับของจากผู้ใหญ่ด้วยวิธีที่ถูกต้อง โดยครูไม่ต้องบอก

2.4 ปัญหาและแนวทางแก้ไข

นักเรียนส่วนน้อยยังไม่ให้ความร่วมมือกับเพื่อนๆ ในการเข้าร่วมกิจกรรม แนวทางแก้ไข คือ ครูให้คะแนนกลุ่มและคะแนนเป็นรายบุคคลในการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งผู้ที่ไม่มีหน้าที่หรือไม่ปฏิบัติงาน ครูจะตัดเตือนพร้อมชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องเป็นรายบุคคล

3. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

3.1 เป้าหมาย

ครู จำนวน 26 คน (ร้อยละ 100) กำหนดให้นักเรียนต้องมีความรู้ทางทฤษฎีในการพัฒนาภูมิปัญญาไทยและสามารถปฏิบัติและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การทำอาหารไทย การทำขนมไทย การเย็บปักถักร้อย การนำวัสดุเหลือใช้มาประดิษฐ์เป็นของใช้ภายในบ้าน เป็นต้น นอกจากนี้จะต้องมีความภาคภูมิใจและชื่นชมในภูมิปัญญาของคนไทยที่สร้างขึ้น

3.2 กิจกรรม

ครู จำนวน 21 คน (ร้อยละ 58.33) กิจกรรมที่จะจัดขึ้นเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เช่น การทำอาหารไทย การทำขนมไทย การเย็บปักร้อย การนำวัสดุเหลือใช้มาประดิษฐ์เป็นของใช้ภายในบ้าน เช่น การนำขวดพลาสติกสานเป็นเปล การนำหนังสือพิมพ์มาสานเป็นตระกร้า ครูอีก 5 คน (ร้อยละ 41.67) มีการเชิญวิทยากรมาบรรยายและสาธิต

3.3 การบรรลุเป้าหมาย

จากการจัดกิจกรรมที่ผ่านมา ครู จำนวน 20 คน (ร้อยละ 55.56) และ 6 คน (ร้อยละ 44.44) ได้ประเมินผลว่าบรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 80 และร้อยละ 70 ตามลำดับ สังเกตการเปลี่ยนแปลงจากพฤติกรรมของนักเรียนได้จากนักเรียน ส่วนใหญ่มีความสุขสนุกสนานในการปฏิบัติชิ้นงานภูมิปัญญาไทย เมื่อได้ผลดีก็ออกมานักเรียนมีความภาคภูมิใจ สามารถผลงานนำไปจัดนิทรรศการงานภูมิปัญญาไทยได้

3.4 ปัญหาและแนวทางแก้ไข

ครู จำนวน 5 คน (ร้อยละ 41.67) นักเรียนได้เรียนรู้ในการปฏิบัติภูมิปัญญาไทยยังไม่หลากหลาย แนวทางแก้ไข คือ โรงเรียนควรมีการจัดให้นักเรียนได้ชมภูมิปัญญาไทยในต่างจังหวัด เพื่อให้ให้นักเรียนได้เห็นภูมิปัญญาไทยอย่างหลากหลาย และสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้มากกว่าในขณะนี้ และครู จำนวน 21 คน (ร้อยละ 58.33) ต้องการเชิญวิทยากรภายนอกมาสาธิตและให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและสามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้

4. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

4.1 เป้าหมาย

ครู จำนวน 14 คน (ร้อยละ 58.33) ได้กำหนดเป้าหมายโดยนักเรียนต้องตระหนักและเห็นความสำคัญของกีฬาไทย และครู 8 คน (ร้อยละ 33.33) ได้กำหนดเป้าหมายโดยนักเรียนต้องทราบประวัติและศิลปะป้องกันตัวของกีฬาไทยแต่ละประเภท ส่วนครูอีก 2 คน (ร้อยละ 8.34) ไม่ได้กำหนดเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอน

4.2 กิจกรรม

ครู จำนวน 24 คน (ร้อยละ 100) จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติกีฬาไทย เช่น มวยไทย กระบี่กระบอง ราคاب ตะกร้อ และจัดการแข่งขันกีฬาไทย

4.3 การบรรลุเป้าหมาย

จากการจัดกิจกรรมที่ผ่านมา ครู จำนวน 19 คน (ร้อยละ 79.17) และครู 5 คน (ร้อยละ 20.83) ได้ประเมินผลว่าบรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 75 และร้อยละ 70 ตามลำดับ สังกัด การเปลี่ยนแปลงจากพฤติกรรมของนักเรียนได้จากนักเรียนส่วนใหญ่สามารถเล่นกีฬาไทยได้ และ มีการซ้อมเพื่อแข่งขันอย่างจริงจัง

4.4 ปัญหาและแนวทางแก้ไข

กีฬาไทยที่ดีบางชนิดต้องมีพื้นฐานที่ดีและต้องใช้การฝึกฝนและอดทน นักเรียนบางคนไม่ชอบเพราะเล่นยาก แนวทางแก้ไข คือ ครูต้องคอยให้กำลังใจและใช้เวลาฝึกมากขึ้น

5. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

5.1 เป้าหมาย

ครู จำนวน 23 คน (ร้อยละ 88.46) ได้กำหนดเป้าหมายโดยนักเรียนเห็นคุณค่าและ ภูมิใจในศิลปะ และการได้ชมความงดงามของจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรมของไทย ในอดีต รวมทั้งเน้นให้นักเรียนเรียนรู้ประวัติเกี่ยวกับดนตรีไทยพอสังเขป ครูอีก 3 คน (ร้อยละ 11.54) กำหนดเป้าหมายให้นักเรียนสามารถปฏิบัติดนตรีไทยได้อย่างน้อย 1 ชนิด พร้อมทั้ง เผยแพร่และสามารถแสดงออกได้

5.2 กิจกรรม

ครู จำนวน 3 คน (ร้อยละ 11.54) ได้เชิญวิทยากรมาบรรยาย ครู จำนวน 3 คน (ร้อยละ 11.54) พานักเรียนไปชมหุ่นละครเล็ก แสดงการสาธิตโขน ครู จำนวน 9 คน (ร้อยละ 31.61) ฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย ขลุ่ยไทย วาดลายไทย และครู จำนวน 9 คน (ร้อยละ 31.61) จัดชม จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรมของไทยนอกสถานที่ นอกนั้นครูอีก 2 คน (ร้อยละ 7.7) ไม่ได้จัดกิจกรรม

5.3 การบรรลุเป้าหมาย

จากการจัดกิจกรรมที่ผ่านมาพบว่า ครู จำนวน 20 คน (ร้อยละ 79.92) และครู จำนวน 6 คน (ร้อยละ 23.08) ได้ประเมินผลว่าบรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 80 และร้อยละ 70 ตามลำดับ สังเกตการเปลี่ยนแปลงจากพฤติกรรมของนักเรียนได้จากนักเรียนส่วนใหญ่มีความเต็มใจในการเข้าร่วมชมการแสดง เข้าร่วมฝึกปฏิบัติในกิจกรรมต่างๆ ที่ครูจัดขึ้น และมีความตั้งใจในการฟัง ความรู้ที่วิทยากรมาบรรยาย รวมทั้งการซักถามประเด็นที่สงสัย

5.4 ปัญหาและแนวทางแก้ไข

ดนตรีไทย นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถปฏิบัติได้ เพราะยากจึงต้องฝึกบ่อยๆ ฝึกซ้ำๆ เพื่อให้ นักเรียนชอบและเกิดความซาบซึ้ง จนสามารถปฏิบัติได้ในที่สุด ส่วนในด้าน จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรมของไทย อาจยังมีการจัดกิจกรรมน้อยเกินไป แนวทางแก้ไข คือ ควรจะมีกิจกรรมให้นักเรียนได้เข้าชม โดยจัดเป็นกิจกรรมหรือการเข้าค่ายนอกสถานที่

6. ครูประจำชั้น

6.1 เป้าหมาย

ครู จำนวน 47 คน (ร้อยละ 81.03) กำหนดเป้าหมายโดยนักเรียนจะต้องทราบ ความหมายของวัฒนธรรมไทยและสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้อง โดยเฉพาะในเรื่องมรดกไทย ส่วนครูอีก 11 คน (ร้อยละ 18.97) ไม่ได้กำหนดเป้าหมาย

6.2 กิจกรรม

ครู จำนวน 47 คน (ร้อยละ 81.03) พบว่า กิจกรรมที่จัดขึ้น คือ ฝึกการแสดง ความเคารพ ฝึกมารยาทในการรับของจากผู้ใหญ่ ฝึกมารยาทในการเดิน ฝึกมารยาทในการนั่ง ฝึกมารยาทในการรับประทานอาหาร ฝึกมารยาทในการพูด ฝึกมารยาทในการเข้าสังคม ส่วนครู อีก 11 คน (ร้อยละ 18.97) ไม่ได้จัดกิจกรรมใดๆ

6.3 การบรรลุเป้าหมาย

จากการจัดกิจกรรมที่ผ่านมา ครู จำนวน 39 คน (ร้อยละ 67.25) และ 19 คน (ร้อยละ 32.75) ได้ประเมินผลว่าบรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 70 และร้อยละ 80 ซึ่งสังเกตการเปลี่ยนแปลง จากพฤติกรรมของนักเรียนได้จากนักเรียนส่วนใหญ่ ระมัดระวังเรื่องการพูดจากับเพื่อนๆ ในชั้นเรียน มีมารยาทในเวลาเรียนขณะที่ครูกำลังสอน เวลาเดินผ่านครูจะยกมือไหว้ และกล่าวทักทาย เวลานั่ง จะระมัดระวัง โดยที่ครูไม่ต้องบอก

6.4 ปัญหาแนวทางแก้ไข

การใช้คำที่ไม่สุภาพกับเพื่อนๆ ในชั้นเรียน แนวทางแก้ไข คือ ทางโรงเรียน จะร่วมมือกับผู้ปกครอง โดยเชิญผู้ปกครองมารับทราบกับปัญหา และร่วมกันแก้ไขทั้งเวลาที่นักเรียน อยู่ที่บ้านและที่โรงเรียนครูจะคอยเตือนเป็นรายบุคคล นอกจากนี้ นักเรียนมีนิสัยเลียนแบบครู ต่างชาติ ดังนั้น ควรจะมีการนิเทศครูต่างชาติในโรงเรียน ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันบนพื้นฐาน ของความเป็นไทย ซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายของโรงเรียนและผู้บริหารเป็นสำคัญ รวมไปถึงการแสดง ความเคารพครูยังไม่ทั่วถึง นักเรียนแสดงความเคารพเฉพาะครูที่สอนเท่านั้น การแก้ไข คือ ต้อง ชี้แจงให้เห็นความสำคัญของครูทุกคนที่สอน และไม่ได้สอนต้องเคารพเช่นกัน และมีนักเรียน จำนวนหนึ่งเป็นเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองมากเกินไป ไม่เห็นความจำเป็นในการรักษาอาภิรยา ต่างๆ ไม่เห็นคุณค่าในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย แนวทางแก้ปัญหาโดยครูที่ปรึกษา ต้องดูแลพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด โดยจะเน้นว่าเรียนทุกรายวิชาเป็นภาษาอังกฤษ แต่ต้องคงความเป็น ไทยในตนเองเสมอ และคอยตักเตือนให้กำลังใจสำหรับนักเรียนกลุ่มนี้

ข้อวิจารณ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครูในโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 9 โรงเรียน ผู้วิจัยขอเสนอข้อวิจารณ์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู และความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนสองภาษา ตามประเด็นต่อไปนี้

1. ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครูในโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร

ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครูในโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร

ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครูในโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งจากการสอบถามนักเรียนและการสอบถามครู โดยส่วนใหญ่สอดคล้องกันได้แก่ การยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย การมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทย การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย และ

การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย ส่วนบางด้านไม่สอดคล้องกันได้แก่ การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย และการปฏิบัติตนตามแบบมรรยาทไทย ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนด้านการยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากได้แก่นักเรียนตั้งใจร้องเพลงชาติทุกครั้ง นักเรียนตอบแทนพระคุณของชาติโดยการตั้งใจเรียนหนังสือ นักเรียนแสดงความเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น การสวดมนต์ไหว้พระ หรือการยืนสงบนิ่งตามหลักปฏิบัติของแต่ละศาสนา นักเรียนเข้าร่วมจัดนิทรรศการและกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนาที่ตนนับถือตามโอกาสต่างๆ นักเรียนร่วมถวายพระพรเมื่อถึงวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นักเรียนปฏิบัติตนตามกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรจิต นิตคำหาญ (2540) ที่พบว่า วัฒนธรรมไทยที่นักเรียนมัธยมศึกษาามีจิตสำนึกที่ชัดเจน ทั้งสำนึกในคุณค่า และการแสดงออก คือ การเคารพในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประกายแก้ว เปลื้องนุช (2547) ที่พบว่า บุคลิกภาพความเป็นไทยของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร มีความเชื่อและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ควรปลูกฝังให้เป็นบุคลิกภาพความเป็นไทยต่อไป

นอกจากนี้ ยังพบว่า ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนด้านการยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนประเมินตนเองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนครูมีความคิดเห็นว่่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากได้แก่ นักเรียนเข้าร่วมจัดนิทรรศการ หรือกิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญชาติ นักเรียนตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น การดักบาตร ฟังธรรม หรือปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่นับถือ นักเรียนเข้าร่วมจัดนิทรรศการและกิจกรรม

เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ตาม โอกาสต่างๆ โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในส่วนการจัด โครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยส่วนใหญ่โรงเรียนจะเป็นผู้ที่กำหนดขึ้นและจัดให้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ตามกำหนด และรองลงมา คือ การเลือกโครงการ/กิจกรรม ตามความสนใจของนักเรียน นอกจากนี้การเข้าร่วมโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนของนักเรียนด้านการยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ของนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย โครงการเทศน์มหาชาติ กิจกรรมเดินเฉลิมพระเกียรติ กิจกรรมปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ กิจกรรมวันเฉลิมพระชนมพรรษา 12 สิงหาคม และ 5 ธันวาคม รวมทั้งโครงการเทิดพระเกียรติองค์ราชัน เถลิงถวัลย์สิริราชย์ 60 ปี

ถ้าพิจารณาเป็นรายข้อจะพบว่า กิจกรรมที่สำคัญต่างๆด้านการยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้น นักเรียนยังประเมินตนเองมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ทางโรงเรียนควรสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เพื่อให้นักเรียนได้รับรู้และเห็นคุณค่าของ 3 สถาบันสูงสุด จากนั้นควรจัดให้นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ตรง คือ การได้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ มีประสบการณ์ และนำไปสู่ความตระหนักถึงคุณค่าและเห็นความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสามารถจะปฏิบัติและแสดงออกได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เนื่องจากเป็น 3 สถาบันสูงสุดที่มีความสำคัญกับปวงชนชาวไทยเป็นอย่างยิ่ง ดังเช่น กิจกรรมที่ได้จัดขึ้นจึงมีความสำคัญยิ่งสำหรับนักเรียน

2. ด้านการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน

ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนด้านการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ นักเรียนพูดภาษาไทยชัดเจนถูกต้อง ตามอักขรวิธี นักเรียนพูดจาสุภาพกับนักเรียนคนอื่น ๆ นักเรียนคัดและเขียนไทยด้วยลายมือประณีต แบ่งวรรคตอนถูกต้อง นักเรียนเรียบเรียงภาษาได้สละสลวย ถูกต้องตามหลักภาษา นักเรียนหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาอังกฤษปนภาษาไทย โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครู ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ ความตระหนักในการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนด้านการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน ตามความคิดเห็นของครูและนักเรียน ยังพบว่านักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยนักเรียนประเมินตนเองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนครูมีความคิดเห็นว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ นักเรียนเขียนภาษาไทยและเลขไทยได้ถูกต้องตามหลักภาษา นักเรียนใช้ภาษาพูดและเขียนอย่างเหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของแต่ละบุคคล โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครู แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในส่วนการเข้าร่วมโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนของนักเรียน ด้านการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจนได้แก่ กิจกรรมวันภาษาไทย กิจกรรมวันสุนทรภู่ กิจกรรมประกวดพูดสุนทรพจน์ แต่ยังคงพบว่าการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้นนั้น นักเรียนมากกว่าร้อยละ 50 ยังไม่เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น นอกจากนี้ นักเรียนจำนวนมากไม่สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องชัดเจน

ดังนั้น ทางโรงเรียนควรจะมีการเอาใจใส่เป็นพิเศษกับนักเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม โดยให้นักเรียนได้เกิดความเข้าใจ เห็นคุณค่าและลงไปคลุกคลีกับกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อสร้างความเชื่อถือและศรัทธา โนมน้ำใจให้นักเรียนหันมาสนใจในกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมที่จัดขึ้นนั้น ควรจัดให้เหมาะสมกับความรู้ และวัยของนักเรียนเพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย นักเรียนต้องใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง เพื่อให้ภาษาดำรงความเป็นเอกลักษณ์ไทยต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพลอดุลยเดช (4 ธันวาคม 2535) ว่า “...คนไทยทุกคนต้องถือเป็นหน้าที่ช่วยกันตระหนักและหวงแหนภาษาไทย ศึกษาหาความรู้ให้เกิดความเข้าใจ และทราบซึ่งในภาษาไทย ใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องสมกับที่เราเป็นคนไทย เท่านั้นที่ได้ชื่อว่าเราเป็นคนไทย ที่ช่วยกันธำรงรักษาเอกลักษณ์ของชาติไทย...”

3. ด้านการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย

ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ด้านการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนครูมีความคิดเห็นให้นักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณารายข้อยังพบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ นักเรียนประดิษฐ์เกี่ยวกับงานศิลปหัตถกรรม เช่น งานช่าง งานจักสาน แกะสลัก พับกระดาษ การจัดดอกไม้ วาดภาพ เป็นต้น นักเรียนเข้าชมศิลปะ การแสดงทางวัฒนธรรมไทยเสมอ เช่น การแสดงโขน การแสดงดนตรีไทย การแสดงภาพฉายไทย การละเล่นของไทย นักเรียนภาคภูมิใจและฝึกร้องเพลงไทยเดิม เพลงพื้นบ้าน ซึ่งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนภาคภูมิใจในสถาปัตยกรรมของไทย เช่น วัดพระแก้ว โบสถ์ วิหาร เจดีย์ โลหะ ปราสาท นักเรียนชื่นชมงานประติมากรรมของไทย เช่น รูปปั้นพระพุทธรูป รูปปั้นหรือหล่อ เป็นพระบรมราชานุสาวรีย์ของบุคคลสำคัญต่างๆ เป็นต้น โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนด้านการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู พบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยนักเรียนประเมินตนเองให้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนครูประเมินให้นักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ นักเรียนภาคภูมิใจในงานจิตรกรรมของไทย เช่น ภาพประดับฝาผนัง ภาพจิตรกรรมชุด พระมหาชนก เป็นต้น โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในส่วนของการเข้าร่วมโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนของนักเรียนด้านการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย ได้แก่ โครงการศิลปกรรมไทย โครงการเข้าค่ายอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เช่น ศึกษาประวัติศาสตร์ ณ เมืองโบราณ ไหว้พระ วัดพระแก้ว ชมพระที่นั่งอนันตสมาคม ชมพระราชวังบางปะอิน ชมงานศิลปหัตถกรรม จิตรกรรม สถาปัตยกรรม ประติมากรรมที่คนไทยได้ประดิษฐ์ขึ้น เป็นต้น กิจกรรมการประกวดร้องเพลง ลูกทุ่ง กิจกรรมดนตรีไทย นอกจากนี้ นักเรียนบางส่วนยังมีความสนใจในกิจกรรมอื่นๆ ที่ต้องการ

ให้ทางโรงเรียนจัดขึ้น คือ การจัดนิทรรศการให้นักเรียนได้เข้าชมและเรียนรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ไทย แต่ยังคงพบว่านักเรียนจำนวนมาก ยังไม่เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมต่างๆที่โรงเรียนได้จัดขึ้น

ดังนั้น โรงเรียนควรให้นักเรียนได้มีประสบการณ์หรือเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยจัดให้นักเรียนทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นและครูเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจเอาใจใส่และการให้เห็นถึงคุณค่าของศิลปกรรมไทย สำหรับบางโรงเรียนที่ยังไม่มีการจัดกิจกรรมหรือทัศนศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้ชมสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ไทยนอกสถานที่ ควรจัดกิจกรรมนี้ขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สัมผัสกับสถานที่ทางประวัติศาสตร์ไทยจริงมากกว่าในรูปภาพหรือความรู้ทางทฤษฎีเท่านั้น เพื่อให้นักเรียนได้ให้ความสำคัญ ชื่นชม ซาบซึ้งภาคภูมิใจและซำรงรักษาไว้ให้คงอยู่ตลอดไป สอดคล้องกับ สุขญา สุทธิศร (2546) ได้กล่าวว่า ศิลปกรรมไทยช่วยให้ผู้ชมเกิดความเอิบอิมใจ ปลื้มใจ โนมน้าวให้เกิดความศรัทธา ซึ่งเกิดจากการชมศิลปะนั้นๆ และรู้สึกภาคภูมิใจต่อการเป็นเจ้าของผลงานศิลปะที่ทรงคุณค่า

4. ด้านการมีส่วนร่วม เผยแพร่ อนุรักษ์ประเพณีไทย

ความตระหนักในการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนด้านการมีส่วนร่วมเผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักเรียนและครูมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน อยู่ในระดับปานกลางได้แก่ นักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมหรือพิธีการในวันสำคัญต่างๆ ของประเพณีไทย นักเรียนศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีต่างๆ ของไทย นักเรียนร่วมในการจัดงานประเพณีท้องถิ่นนักเรียนสามารถเล่า หรือแนะนำเกี่ยวกับประเพณีไทยแก่ผู้อื่นได้ โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในส่วนของการเข้าร่วมโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนของนักเรียนด้านการมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทยได้แก่ กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีไทย เช่น วันเข้าพรรษา วันอาสาฬหบูชา วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา เป็นต้น นอกจากนี้ นักเรียนบางส่วนยังมีความสนใจในกิจกรรมอื่นๆ ที่ต้องการให้ทางโรงเรียนจัดขึ้น

คือ การจัดแสดงเกี่ยวกับประเพณีไทย โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยไม่เฉพาะเจาะจงเฉพาะนักเรียนที่มีผลการเรียนดีเท่านั้น จัดงานวัดเพื่อให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น ร้องเพลง รำวง ประดิษฐ์สิ่งของต่างๆ แต่ยังคงพบว่านักเรียนจำนวนมากยังไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น

ดังนั้น ทางโรงเรียนควรจัดให้นักเรียนทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นให้มีความสำคัญ และให้นักเรียนทุกคนได้เป็นส่วนหนึ่งในโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้น โดยไม่เน้นเฉพาะเจาะจงนักเรียนที่มีผลการเรียนดีเท่านั้น และสอนเรื่องการวางตัวให้ถูกต้องในประเพณีต่างๆ โดยครูควรปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อให้นักเรียนได้เห็นและมองว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงามที่ควรประพฤติปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทธววรรณ จันทรเนตร์ (2546) ที่พบว่า เป้าหมายของครูผู้สอน จะต้องปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนก่อน ทำให้วัฒนธรรมไทยเป็นเนื้อเดียวกันกับครูและเข้าไปอยู่ในวิถีชีวิต เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจและปฏิบัติตาม นอกจากนี้ โรงเรียนควรจัดให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทยในชุมชนใกล้เคียงเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ กฤษณา วงษาสันต์ (2542) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมที่แสดงถึงขนบธรรมเนียมประเพณีในและนอกชุมชนตามวาระตามโอกาสอันเหมาะสม

5. ด้านการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย

ความตระหนักในการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ด้านการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาไทยที่โรงเรียนจัดขึ้น นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุนและธำรงรักษากีฬาไทย นักเรียนสนใจ และศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับกีฬาไทยชนิดต่างๆ นักเรียนสามารถเล่า หรือแนะนำเกี่ยวกับกีฬาไทยแก่ผู้อื่น โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในส่วนของการเข้าร่วมโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนของนักเรียนด้านการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทยได้แก่ กิจกรรมแข่งขันกีฬาไทย แต่ยังคงพบว่า มีนักเรียนจำนวนน้อยมากที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาไทย (ร้อยละ 16.2) ซึ่งอาจจะเกิดจากสาเหตุที่นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีความสามารถมากพอในการเข้าร่วมแข่งขันหรือบางโรงเรียนอาจจะไม่ได้จัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาไทยขึ้นมา

ดังนั้น โรงเรียนที่จัดโครงการ/กิจกรรมกีฬาไทยขึ้นมาแล้ว ควรที่จะสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสฝึกฝน เรียนรู้ศิลปะกีฬาไทย และได้เข้าร่วมแข่งขันตามโอกาสอันควร ในส่วนของโรงเรียนที่ยังไม่มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับกีฬาไทย ควรให้ความสำคัญและจัดกิจกรรมหรือโครงการขึ้นมา เพื่อให้เรียนรู้ เห็นความสำคัญ ได้ฝึกปฏิบัติและมีความตระหนักต่อการอนุรักษ์กีฬาไทยสืบไป ซึ่งสอดคล้องกับสมาคมกีฬาไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ (2550) ได้กล่าวว่า กีฬาไทยเป็นมรดกของชาติอย่างงดงาม ที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ เอกราช และสะท้อนถึงศิลปวัฒนธรรมไทยอันทรงคุณค่ายิ่ง ที่บรรพชนไทยได้สืบส่งลูกหลานอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ควรพยายามฟื้นฟู ส่งเสริม ให้มีการแข่งขันในโอกาสอันควร เพราะเป็นกีฬาที่มีเอกลักษณ์ เป็นศิลปะประจำชาติ ที่สมควรจะอนุรักษ์และเผยแพร่ให้คนไทยและคนต่างชาติให้พบเห็น

6. ด้านการปฏิบัติตนตามแบบมรรยาทไทย

ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนด้านการปฏิบัติตนตามแบบมรรยาทไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น โดยที่นักเรียนประเมินตนเองให้มีความเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนครูมีความคิดเห็นที่นักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ นักเรียนยกมือไหว้ทุกครั้ง เมื่อเจอพระสงฆ์ นักเรียนยกมือไหว้คนที่อายุน้อยกว่า โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักเรียนไหว้หรือกราบตาม โอกาสเมื่อได้รับของขวัญจากผู้ใหญ่ พบว่า มีนักเรียนและครู มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก นักเรียนพูดจาสุภาพอ่อนโยน ไม่พูดคำหยาบและไม่พูดคำทอ นักเรียนเข้าร่วมพิธีการต่างๆ ด้วยความตั้งใจ และไม่คุยกับเพื่อนขณะพิธีการต่างๆ กำลังดำเนินอยู่ นักเรียนไม่คุยเสียงดังขณะรับประทานอาหาร นักเรียนเดิน ด้วยอากัปกิริยา อ่อนน้อม ละเมียดละไม นักเรียนนั่ง ด้วยอากัปกิริยา อ่อนน้อม ละเมียดละไม นักเรียนไม่หัวเราะเมื่อผู้พูดพูดผิดพลาด นักเรียนไม่คุยกันขณะที่ฟังผู้อื่นพูด โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครู ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ ยังพบว่านักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นแตกต่างกันได้แก่ นักเรียนยื่นต่อหน้าผู้ใหญ่ออกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการยื่นตรงมือประสานระดับเอว ค้อมตัวเล็กน้อย ซึ่งนักเรียนประเมินตนเองให้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนครูประเมินให้นักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย และนักเรียนกล่าวคำ “ขอบคุณ ขอโทษ” ตามโอกาสและสถานการณ์ โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในส่วนของการเข้าร่วม โครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนของนักเรียนด้านการปฏิบัติตนตามแบบมรรยาทไทยได้แก่ กิจกรรมประกวดมรรยาทไทย นอกจากนี้ นักเรียนบางส่วนยังมีความสนใจในกิจกรรมอื่นๆ ที่ต้องการให้ทางโรงเรียนจัดขึ้น คือ การจัดประกวดนักเรียนชาย นักเรียนหญิงที่มีการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย โดยมีการจัดประกวดเป็นระดับชั้น และยังพบว่า นักเรียนจำนวนน้อยมาก (ร้อยละ 14.7) ที่เข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น

ดังนั้น ทางโรงเรียนควรให้ความรู้ในด้านมรรยาทไทยเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ ที่ถูกต้อง นำไปสู่การประพฤติปฏิบัติและการแสดงออกที่ถูกต้องดีงาม โดยครูควรเป็นแบบอย่าง ที่ถูกต้องแก่นักเรียน และควรเพิ่มกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยด้านมรรยาทไทยเพิ่มขึ้น เช่น เชิญวิทยากรมาสาธิต และให้นักเรียนได้ปฏิบัติตาม จัดให้นักเรียนได้แสดงบทบาทสมมุติ จัดฉายภาพยนตร์หรือสไลด์เกี่ยวกับมรรยาทไทย จัดรายการเสียงตามสายเกี่ยวกับมรรยาทไทยในเวลาพักกลางวัน เป็นต้น

7. ด้านการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย

ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนด้านการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในส่วนของ การเข้าร่วม โครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้แก่ กิจกรรมพัฒนาภูมิปัญญาไทย แต่ยังคงพบว่านักเรียนจำนวนน้อยมาก (ร้อยละ 10.4) ที่เข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนี้ นักเรียนบางส่วนยังมีความสนใจในกิจกรรมอื่นๆ ที่ต้องการให้ทางโรงเรียนจัดขึ้น คือ การจัดกิจกรรมด้านภูมิปัญญาไทย โดยเชิญวิทยากรมาบรรยาย สาธิตวิธีการทำ และให้นักเรียนได้ร่วมปฏิบัติจริง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักเรียนและครูมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ นักเรียนศึกษาการประกอบอาชีพต่างๆ จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย นักเรียนฝึกงานศิลปหัตถกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น นักเรียนศึกษา ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้านหรือเพลงพื้นบ้าน นักเรียนศึกษา และนำความรู้เกี่ยวกับยาสมุนไพร และวิธีการรักษาแบบคนโบราณสามารถรักษาโรค นักเรียนร่วมกิจกรรมเก็บสะสมข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นจากทรัพยากรท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้น โรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนสำหรับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย โดยจัดการเรียนการสอนด้วยการให้ความรู้ทางทฤษฎีของการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทยและให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง หรือเชิญวิทยากรที่มีความรู้มาบรรยาย รวมทั้งการจัดนิทรรศการแสดงผลงานที่นักเรียนได้ปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ จิตภา จิตต์วิญญาณ (2550) ได้กล่าวว่า ควรให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น มีการส่งเสริมในการเย็บปักถักร้อย การจักสาน การทำขนมไทย เป็นต้น เพื่อให้รู้ถึงวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทยอย่างพอเพียง ควรให้นักเรียนแต่ละชั้น ได้คิดภูมิปัญญาไทยของแต่ละชั้นเรียนและให้โรงเรียนจัดนิทรรศการให้นักเรียนนำเสนอผลงาน

สรุปได้ว่า ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วยทั้งหมด 7 ด้าน ซึ่งได้แก่ การยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย การมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทย การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย การปฏิบัติตนตามแบบมรรยาทไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย โดยส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนรูปแบบของการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่างๆที่โรงเรียนจัดขึ้น ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน พบว่าโรงเรียนกำหนดแล้วจัดให้นักเรียนเข้าร่วมตามกำหนด และนักเรียนสามารถเลือกกิจกรรมตามความสนใจ และนักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่างิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพียงพอแล้ว นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนจำนวนมากไม่เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น

ดังนั้น ทางโรงเรียนควรจัดให้นักเรียนทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น รวมทั้งวางแผนนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดโครงการ/กิจกรรมต่างๆ การจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้เห็นและตระหนักถึงความสำคัญในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย ที่สามารถเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยอย่างสม่ำเสมอ และปฏิบัติในวิถีชีวิตประจำวันของนักเรียน ส่วนในด้านครูผู้สอนควรจะมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เห็นและตระหนักถึงความสำคัญในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยโดยบูรณาการหรือเชื่อมโยงวัฒนธรรมไทยเข้ากับเนื้อหาที่สอน โดยให้นักเรียนทุกคนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรม/โครงการที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น

สรุปได้ว่า ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ได้แก่ ด้านการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน ด้านการมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทย ด้านการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย ยกเว้น ด้านการยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ นักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งพบว่านักเรียนและครูมีความคิดเห็นส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทยและด้านการปฏิบัติตนตามแบบมรรยาทไทย นักเรียนประเมินตนเองว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนครูประเมินว่านักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ในส่วนรูปแบบของการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่างๆที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน พบว่าโรงเรียนกำหนดแล้วจัดให้นักเรียนเข้าร่วมตามกำหนด และนักเรียนสามารถเลือกกิจกรรมตามความสนใจ และนักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพียงพอแล้ว นอกจากนี้ยังมีนักเรียนจำนวนมากไม่เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมต่างๆที่โรงเรียนจัดขึ้น

ดังนั้น ทางโรงเรียนควรจัดให้นักเรียนทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น รวมทั้งวางนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดโครงการ/กิจกรรมต่างๆ การจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้เห็นและตระหนักถึงความสำคัญในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย ที่สามารถเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยอย่างสม่ำเสมอ และปฏิบัติในวิถีชีวิตประจำวันของนักเรียน นอกจากนี้ต้องสามารถนำไปประยุกต์ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานภาพ และโอกาสต่างๆ ส่วนในด้านครูผู้สอนควรจะมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เห็นและตระหนักถึงความสำคัญในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยโดยบูรณาการหรือเชื่อมโยงการเข้ากับเนื้อหาที่สอน โดยให้นักเรียนทุกคนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรม

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร

นโยบาย เป้าหมาย และแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของผู้บริหาร โรงเรียนในโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน มีความสอดคล้องกัน โดยทุกโรงเรียนได้กำหนดให้ผู้บริหาร และครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย โดยเน้นการปลูกฝังให้นักเรียนเกิดความรักและภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทยโดยมีการจัดให้อยู่ในวิถีชีวิตประจำวันของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความเคยชินและปฏิบัติตนเป็นพฤติกรรมที่คุ้นเคย โดยครูจะต้องปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อให้นักเรียนได้เห็นจนมองว่าเป็นสิ่งที่ดี มีคุณค่า และสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องตามแบบวัฒนธรรมไทย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทธารธรรม จันท์เนตร์ (2546) ที่พบว่า โรงเรียนได้วางนโยบายไว้ว่า ให้นักเรียนได้รู้จักดำเนินชีวิตภายใต้วัฒนธรรมที่ค้ำจุน เป็นผู้ดำรงความเป็นไทยต่อไป นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้ได้เห็น ประเพณีและวัฒนธรรมไทย เรื่องที่อยู่ใน

ชีวิตประจำวัน เพื่อให้นักเรียนได้เห็นและปฏิบัติตาม ซึ่งวัฒนธรรมไทยประกอบด้วย 7 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้ นักเรียนมีความจงรักภักดีต่อชาติ เคารพสักการะต่อ พระมหากษัตริย์ไม่ว่าต่อหน้าหรือลับหลัง ประพฤติและปฏิบัติตนตามคำสั่งสอนของศาสนาที่ตน นับถือ และการร่วมจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับวันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งพบว่า โรงเรียนได้จัดกิจกรรมขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ตระหนักและเห็นความสำคัญด้าน การยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ดังนี้ การเข้าร่วมกิจกรรมสวดมนต์ ประจำสัปดาห์ จัดการร่วมถวายพระพรเมื่อถึงวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระราชินีนาถ กิจกรรมเดินเฉลิมพระเกียรติ โครงการเทิดพระเกียรติองค์ราชัน เถลิงถวัลย์สิริราชย์ 60 ปี การจัดนิทรรศการเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมและ โครงการที่โรงเรียนได้กำหนดขึ้น

นอกจากนี้ยังพบว่า ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยภายในชั้นเรียนให้นักเรียน ซึ่งสอดคล้องบูรณาการให้ เหมาะสมกับเรื่องที่สอน โดยมีจุดเน้นให้นักเรียนได้ตระหนักและเห็นความสำคัญ ต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสามารถปฏิบัติตนตามบทบาทของหลักศาสนาแต่ละศาสนาที่ตน นับถือได้แก่ การจัดบอร์ดหรือป้ายนิเทศเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การแจกใบงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรับผิดชอบนำเสนอเกี่ยวกับ 3 สถาบันหลักของคนไทย และมีคำถามแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันภายในชั้นเรียน

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมพบว่า ทุกโรงเรียนบรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 90 ขึ้นไป โดยได้รับความร่วมมือจากครูและนักเรียนดีมาก โดยสังเกตได้จากนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมหรือ โครงการด้วยความเต็มใจ และมีความภาคภูมิใจต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ แต่ยังพบว่า มีนักเรียนบางส่วนยังไม่เห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา คือ การเข้าร่วม กิจกรรมสวดมนต์ประจำสัปดาห์ ซึ่งนักเรียนได้มองว่าเป็นสิ่งที่ถูกบังคับให้ปฏิบัติ ยุ่งยาก น่าเบื่อ

ซึ่งแนวทางแก้ไข คือ ครูผู้สอนจะต้องให้ความใกล้ชิดกับนักเรียนกลุ่มนี้เป็นอย่างยิ่ง โดยการอธิบายความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา และให้เข้าร่วมกิจกรรมเช่นเดียวกับนักเรียนคนอื่นๆ จนชินและสามารถปฏิบัติจนเป็นนิสัย

ซึ่งผู้บริหาร โรงเรียนเล็งเห็นว่าสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นสถาบันหลัก และมีความสำคัญที่สุดของประเทศไทย ดังนั้น โรงเรียนต้องปลูกฝังให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญ ยึดมั่นและเคารพต่อ 3 สถาบัน โดยการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ อย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายให้นักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการและเข้าร่วมด้วยความเต็มใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรัญ จิตสาคร (2547) ที่พบว่าการจัดกิจกรรมทางการศึกษาด้านการเข้าร่วมกิจกรรมที่สำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีระดับการจัดมากที่สุด ซึ่งได้จัดขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล เช่น การถวายพระพรพระมหากษัตริย์ โครงการแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง การปฏิบัติกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา

นอกจากนี้ ผู้ทางโรงเรียนควรจัดหาหนังสือ วารสาร และสิ่งตีพิมพ์เกี่ยวกับความสำคัญ และความเป็มาของสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ไว้ในห้องสมุด โรงเรียนหรือมุมหนังสือต่างๆ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้า และเกิดเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการใช้ภาษาไทยทั้ง การพูด การอ่าน การเขียน ถูกต้องชัดเจนตามหลักภาษา เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของบุคคล หลีกเลียงการใช้ภาษาอังกฤษผสมกับภาษาไทย ออกเสียงสระ พยัญชนะให้ถูกต้อง และการแบ่งวรรคตอนให้ถูกต้องชัดเจน ซึ่งพบว่าผู้บริหาร โรงเรียนได้จัดกิจกรรมขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ตระหนักและเห็นความสำคัญด้านการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน ดังนี้ จัดการประกวดคัดลายมือตามระดับชั้น โดยคัดเลือกจากห้องไปสู่ระดับชั้นเพื่อหาผู้ที่มีลายมือสวยงามและถูกต้อง รวมทั้งจัดโครงการรู้รักษ์อักษรไทยเป็น โครงการที่ส่งเสริมทักษะภาษาไทยทุกทักษะ เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าในการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง และจัดให้นักเรียนได้ทดสอบความสามารถในการเขียน จัดเป็นโครงการให้นักเรียนทุกคนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ได้ทดสอบทักษะ และนำผลการทดสอบที่ได้เพื่อแก้ไขปัญหาคือ ไปการจัดกิจกรรมที่ผ่านมา

นอกจากนี้ ยังพบว่า ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้มีการกำหนดเป้าหมายให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะบนวิถีแห่งความเป็นไทย โดยไม่ใช่สำนวนภาษาอังกฤษ ซึ่งในการสอนแต่ละชั่วโมงจะอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย สอดแทรกเข้าไปในเนื้อหาของบทเรียน โดยกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจนได้แก่ การประกวดคัดลายมือ การเขียนเรียงความ การประกวดพูดสุนทรพจน์ การประกวดโต้วาที กิจกรรมการเขียนสะกดคำ และงานทุกชิ้นจะต้องเขียนด้วยเลขไทย

ซึ่งโรงเรียนบรรลุเป้าหมายมากกว่าร้อยละ 80 ซึ่งได้รับความร่วมมือจากครูดีมาก และได้รับความร่วมมือจากนักเรียนดี โดยสังเกตได้จากการที่นักเรียนมีความตั้งใจและระมัดระวังในการเขียน การพูด การอ่าน ถูกต้องชัดเจนตามหลักภาษา เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของบุคคลมากขึ้น ซึ่งนักเรียนสามารถเขียนและสะกดคำได้ถูกต้อง มีความสนุกสนานและเต็มใจในการเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้น แต่ยังพบว่านักเรียนส่วนน้อยยังไม่สามารถสะกดคำได้ ใช้คำพูดไม่เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของบุคคล ซึ่งมีแนวทางแก้ไขคือ ครูมีการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่ไม่สามารถสะกดคำได้ มีการฝึกอ่านสะกดคำโดยครูเป็นผู้สอนและดูแลอย่างใกล้ชิด จากนั้นให้นักเรียนฝึกสะกดทีละคน จนสามารถสะกดคำได้ และยังพบว่านักเรียนบางคนยังใช้คำพูดไม่เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของบุคคล ทางโรงเรียนร่วมมือกับผู้ปกครอง โดยการเชิญผู้ปกครองมารับทราบกับปัญหาและร่วมกันแก้ไขทั้งเวลาที่นักเรียนอยู่ที่บ้านและที่โรงเรียนครูจะคอยเตือนเป็นรายบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทธาวรรณ จันทร์เนตร์ (2546) ที่พบว่า เป้าหมายของครูผู้สอนจะต้องปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนก่อน ทำให้วัฒนธรรมไทยเป็นเนื้อเดียวกันกับครูและเข้าไปอยู่ในวิถีชีวิต เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจและปฏิบัติตาม

ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนมีแนวความคิดหรือการวางแผนต่อไปในการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ สำหรับการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน จะมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงข้อบกพร่องในการใช้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนบางกลุ่ม และจัดกิจกรรมหรือโครงการตามทักษะและความรู้ความสามารถของนักเรียนแต่ละช่วงชั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรรย์ จิตสาคร (2547) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นไทยโดยจัดเป็นกิจกรรมตามหลักสูตรกำหนดได้แก่ ด้านการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน เช่น การพูด การอ่าน การเขียน และจัดกิจกรรมตามนโยบายของรัฐบาลได้แก่ ด้านการใช้ภาษาไทยถูกต้อง เช่น โครงการอ่านภาษาไทย

นอกจากนี้ ผู้บริหาร โรงเรียนควรมีการกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้บุคลากรทุกฝ่าย ได้เห็นความสำคัญและร่วมมือกันปฏิบัติอย่างจริงจัง และจัดให้มีการประเมินผลและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนานักเรียนต่อไป

3. การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญ ชื่นชม ภาควงุมิใจ และ ชำรงรักษาเกี่ยวกับงานศิลปหัตถกรรม จิตรกรรม สถาปัตยกรรม และประติมากรรม ที่คนไทยได้ ประดิษฐ์ขึ้น ซึ่งพบว่าผู้บริหาร โรงเรียนได้จัดกิจกรรมหรือ โครงการนอกสถานที่เพื่อให้นักเรียน ได้ชมและสัมผัสกับความงามและคุณค่าของศิลปกรรมไทยด้วยตนเอง เช่น ชมวัดพระแก้ว เข้าค่าย ศึกษาประวัติศาสตร์ ณ เมืองโบราณ ชมพระที่นั่งอนันตสมาคม ชมพระราชวังบางปะอิน เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังพบว่าครูผู้สอนได้กำหนดเป้าหมายให้นักเรียน ได้เห็นคุณค่าและภาควงุมิใจ ในศิลปกรรมไทย และสามารถปฏิบัติดนตรีไทยได้อย่างน้อย 1 ชนิด พร้อมทั้งเผยแพร่และสามารถ แสดงออกได้ ซึ่งกิจกรรมที่ครูเพิ่มเติมได้แก่ จัดให้นักเรียนได้เข้าชมหุ่นละครเล็ก ฝึกปฏิบัติดนตรีไทย ขลุ่ยไทย วาดลายไทย จัดชมจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรมของไทยนอกสถานที่ แต่ครู บางคนไม่ได้จัดกิจกรรมเพิ่มเติม

จากการจัดกิจกรรมที่ผ่านมาพบว่า บรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 70 ขึ้นไป ซึ่งได้รับความ ร่วมมือจากครูดีมาก และได้รับความร่วมมือจากนักเรียนดี โดยสังเกตได้จากการที่นักเรียน มีความเต็มใจที่เข้าร่วมกิจกรรมหรือ โครงการที่จัดขึ้น แต่ยังพบว่านักเรียนส่วนน้อยไม่เห็น ความสำคัญ ไม่ความสนใจ และไม่เข้าร่วมในกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ซึ่งมีแนวทางแก้ไข คือ โรงเรียนต้องสร้างความเข้าใจแก่นักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม พร้อมทั้งโน้มน้าวจิตใจให้ นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม โดยครูผู้สอนและครูที่ปรึกษาเป็นผู้ที่ดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ นักเรียนได้เห็นความสำคัญและคุณค่าศิลปกรรมไทย

ซึ่งผู้บริหาร โรงเรียนได้กำหนดแนวความคิดหรือการวางแผนต่อไป โดยการจัดกิจกรรม หรือโครงการนอกสถานที่เกี่ยวกับศิลปกรรมไทยเพื่อชมศิลปะและมรดกทางวัฒนธรรมในสถานที่ ต่างๆ ครูที่มีหน้าที่นำผู้เรียนไป ควรจะต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสถานที่ที่จะไป และอธิบายให้ ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทยให้คงอยู่ก่อนที่นักเรียนจะได้ชม

และสัมผัสจริง ในส่วนของครูผู้สอนควรมีการจัดกิจกรรมอื่นๆ เพิ่มเติมนอกสถานที่ อาจจะจัดเป็นกิจกรรมตามขนาดของนักเรียนหรือตามความเหมาะสม เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เห็นและสัมผัสกับศิลปวัฒนธรรมไทยตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมในการส่งเสริมและพัฒนาศิลปกรรมไทยและครูจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียนด้วย

นอกจากนี้ ผู้บริหาร โรงเรียนควรจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นผู้ทำหน้าที่ส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย เช่น การจัดตั้งชุมชนหรือศูนย์ศิลปกรรมไทยขึ้นมาในโรงเรียน โดยให้นักเรียนเป็นผู้ดูแลและมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ

4. การมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทย

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญ เผยแพร่ อนุรักษ์ และเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมหรือพิธีการในวันสำคัญต่างๆ ของประเพณีไทย พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียน ได้จัดกิจกรรมขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ตระหนักและเห็นความสำคัญด้านการมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทย ซึ่งมีการจัดกิจกรรมเช่นเดียวกัน เช่น เมื่อใกล้ถึงวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา ทางโรงเรียนได้ทำป้ายเพื่อเชิญชวน ครู ผู้ปกครองและนักเรียนร่วมทำบุญ และกำหนดให้นักเรียนร่วมกันจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับ วันสำคัญในห้องเรียนของตน เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้ทราบความเป็นมาและความสำคัญของ วันนั้นๆ รวมทั้งทางโรงเรียนได้จัดนิทรรศการเกี่ยวกับวันสำคัญทางศาสนา เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสพูดคุย พบปะและการเข้ามามีส่วนร่วมของกิจกรรม

นอกจากนี้ ยังพบว่าครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมภายในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมเกี่ยวกับ ประเพณีไทยได้แก่ การจัดทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับวันสำคัญของประเพณีไทยต่างๆ รวมทั้งแจกใบงาน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรับผิดชอบนำเสนอเกี่ยวกับประวัติและความเป็นมาของวันสำคัญต่างๆ หน้าชั้นเรียน และมีคำถามแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันภายในห้องเรียน

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมพบว่า บรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 80 ซึ่งได้รับความร่วมมือจาก ครูดีมาก และได้รับความร่วมมือจากนักเรียนดี โดยสังเกตได้จากการที่นักเรียนมีความเต็มใจที่เข้าร่วม กิจกรรมที่จัดขึ้น และสามารถตอบได้ว่าความเป็นมาของวันสำคัญต่างๆ แต่ยังคงพบว่านักเรียนส่วนน้อย ไม่เห็นความสำคัญ ไม่ความสนใจ และไม่เข้าร่วมในกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ซึ่งแนวทาง

แก้ไข คือ โรงเรียนควรสร้างความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของประเพณีไทย และให้นักเรียนได้รับทราบ พร้อมทั้งโน้มน้าวจิตใจให้นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม โดยครูผู้สอนและครูที่ปรึกษาเป็นผู้ที่ดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้นักเรียนได้เห็นคุณค่าของประเพณีไทย

ในส่วนของแนวความคิดหรือการวางแผนต่อไปของผู้บริหาร คือ ในการจัดกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทยของโรงเรียนจัดได้อย่างเหมาะสมดีแล้ว และควรจะให้นักเรียนรุ่นที่ เป็นผู้เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวันสำคัญต่างๆ ของประเพณีไทยแก่รุ่นน้องภายในโรงเรียน หรืออาจจะจัดกิจกรรมให้นักเรียนเผยแพร่ภายในชุมชนใกล้เคียง

นอกจากนี้ ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนใกล้เคียงเกี่ยวกับกิจกรรมทางประเพณีไทย เช่น การพานักเรียนไปร่วมกิจกรรมกับชุมชนที่วัด การบำเพ็ญกุศล บริจาคทาน การรักษาศีล การฟังธรรม การสันทนาธรรม การเวียนเทียน การเจริญภาวนา เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ กฎหมาย วังษาสันต์ (2542) ได้กล่าวว่าควรส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมที่แสดงถึงขนบธรรมเนียมประเพณีในและนอกชุมชนตามวาระและโอกาสอันเหมาะสม

5. การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้ให้นักเรียนได้การเห็นความสำคัญ ส่งเสริม และธำรงรักษาเกี่ยวกับกีฬาไทย เช่น มวยไทย กระบี่กระบอง รำดาบ ตะกร้อ ว่าว เป็นต้น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ได้จัดกิจกรรมขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ตระหนักและเห็นความสำคัญด้านการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย โดยกิจกรรมที่จัดขึ้นนี้ทางโรงเรียนได้มีประเด็นสำคัญ คือ ให้นักเรียนได้รู้ที่มาและเห็นความสำคัญของกีฬาไทย และฝึกปฏิบัติอย่างชำนาญเพื่อที่จะนำไปแสดงในต่างประเทศ ซึ่งเป็นหนึ่งโครงการของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา เพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศ โดยนักเรียนรู้สึกและภูมิใจทุกปีที่ได้ไปสืบสานและแสดงวัฒนธรรมไทยให้เพื่อนๆ ชาวต่างชาติได้ชื่นชม และได้รับการตอบรับและคำชมจากต่างประเทศ ซึ่งทำให้นักเรียนมีการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มที่

นอกจากนี้ยังพบว่า ครูผู้สอนได้กำหนดเป้าหมายให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของกีฬาไทย ทราบประวัติและศิลปะป้องกันตัวของกีฬาแต่ละประเภท กิจกรรมที่ครูผู้สอนได้จัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติกีฬาไทย เช่น มวยไทย กระบี่กระบอง ว่ายน้ำ ตะกร้อ และการจัดการแข่งขันกีฬาไทยซึ่งสอดแทรกอยู่ในกีฬาสี่หรือกีฬาโรงเรียน แต่ยังพบว่าครูบางคนไม่ได้กำหนดเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอน

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมพบว่า บรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 70 โดยได้รับความร่วมมือจากครูดีมาก และได้รับความร่วมมือจากนักเรียนปานกลาง โดยสังเกตได้จากนักเรียนมีความตั้งใจจริงในการฝึกซ้อมกีฬาไทย และมีพัฒนาการในการเล่นกีฬาไทยได้ดีขึ้น แต่ยังพบว่านักเรียนจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการแสดง จะไม่สนใจและไม่เห็นความสำคัญของกีฬาไทย ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนมีแนวทางแก้ปัญหาคือพยายามจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมทุกคน โดยที่นักเรียนทุกคนได้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรม ซึ่งแบ่งหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละคนตามความสามารถไม่ให้อึดใจว่าตนเองไม่มีความสามารถในการร่วมกิจกรรมกับเพื่อนๆ

ในส่วนของแนวความคิดหรือการวางแผนต่อไปของผู้บริหารโรงเรียนพบว่า ในการจัดโครงการแสดงเพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศ เป็นโครงการที่ดีมากที่นักเรียนไทยจะได้ร่วมถ่ายทอดวัฒนธรรมของชาติและแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนๆ ต่างชาติ ในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป ควรจะมีการแสดงกีฬาไทยที่หลากหลายเพื่อจะได้เผยแพร่ให้นักเรียนต่างชาติได้ชมกีฬาไทยที่งดงามของประเทศไทย

นอกจากนี้ ผู้บริหารโรงเรียนควรที่จะฟื้นฟู ส่งเสริม ให้มีการแข่งขันศิลปะกีฬาไทย ในโอกาสอันควร และให้ความรู้ประโยชน์ของกีฬาไทยแต่ละประเภท เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของกีฬาไทย ที่เป็นมรดกของชาติอันงดงาม สมควรที่จะอนุรักษ์และเผยแพร่ให้คนไทยและคนต่างชาติได้พบเห็น และมีความตั้งใจจริงในการฝึกซ้อม ซึ่งสอดคล้องกับบ้านจอมดอดคอม (2543) ที่ได้ระบุว่า กีฬาไทยจัดเป็นศิลปวัฒนธรรมไทยแขนงหนึ่งที่มีเอกลักษณ์ มีความงดงามและทรงคุณค่า ซึ่งบรรพบุรุษได้คิดค้นและถ่ายทอดมาสู่ลูกหลานไทย ควรร่วมกันสนับสนุนและร่วมกันส่งเสริมภูมิปัญญากีฬาไทย ให้อนุชนรุ่นหลังได้รู้จักและร่วมกันอนุรักษ์ต่อไป

6. การปฏิบัติตามแบบมรรยาทไทย

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อต้องการให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจวัฒนธรรมไทยที่ถูกต้องด้านมรรยาทไทยได้แก่ การเดิน การยืน การนั่ง การกราบ การไหว้ การรับของจากผู้ใหญ่ การทำความเคารพ การรับประทานอาหาร การพุดจาและน้ำเสียง มรรยาทในการฟัง ละเมียดละไมทั้งกริยาวาจา และรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดี ซึ่งพบว่าผู้บริหาร โรงเรียน ได้จัดกิจกรรมขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ตระหนักและเห็นความสำคัญด้านการปฏิบัติตามแบบมรรยาทไทย โดยครูปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งพบว่าตั้งแต่เช้าที่นักเรียนมาถึงโรงเรียน ครูจะสวัสดีผู้ปกครองที่มาส่งนักเรียนและผู้ปกครองก็จะรับไหว้และกล่าวทักทายครู รวมทั้งเมื่อครูเจอครูก็จะไหว้เพื่อทักทายซึ่งกันและกัน เพื่อนักเรียนเห็นพฤติกรรมแบบอย่างเช่นนี้ นักเรียนจะได้ปฏิบัติตามเช่นเดียวกัน ช่วงเวลารับประทานอาหารกลางวัน ครูจะสอดแทรกวัฒนธรรมไทย ด้านมรรยาทต่างๆ ทั้งในด้านการไม่คุยกันเวลารับประทานอาหาร เก็บจานให้เรียบร้อยหลังจากรับประทานอาหาร รวมทั้งการเดิน การนั่ง การยืน ครูจะคอยแนะนำสั่งสอน และการปฏิบัติที่ถูกต้องแก่นักเรียน รวมถึงวิธีการกราบ การไหว้ และการรับของจากผู้ใหญ่ โดยครูจะเป็นผู้สอนวิธีการที่ถูกต้อง และนักเรียนปฏิบัติตาม ซึ่งได้รับความร่วมมือกับครูได้ดีมาก ได้รับความร่วมมือจากนักเรียนปานกลาง เพราะนักเรียนบางคนไม่เห็นความสำคัญในการปฏิบัติ มองว่าเป็นเรื่องที่ยุงยาก น่าเบื่อ

นอกจากนี้ ครูผู้สอนและครูประจำชั้นยังกำหนดเป้าหมายให้นักเรียนได้ทราบความหมายของวัฒนธรรมไทย และสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งมรรยาทไทย ซึ่งกิจกรรมที่ครูได้จัดขึ้นภายในชั้นเรียน คือ การอบรมมรรยาทไทยด้านต่างๆ และให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างถูกต้อง เช่น มรรยาทการแสดงความเคารพ การฝึกมรรยาทในการรับของจากผู้ใหญ่ การฝึกมรรยาทในการเดิน การยืน การนั่ง และการพุด การฝึกมรรยาทในการรับประทานอาหาร รวมทั้งมรรยาทในการเข้าสังคม เป็นต้น แต่ยังพบครูอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้กำหนดเป้าหมายและไม่มีการจัดกิจกรรมภายในชั้นเรียน

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมพบว่าบรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 70 ขึ้นไป โดยได้รับความร่วมมือจากครูดีมาก และได้รับความร่วมมือจากนักเรียนปานกลาง โดยสังเกตได้จากนักเรียนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปจากเดิม โดยมีความระมัดระวังของมรรยาทตนเองมากขึ้น เช่น เมื่อเจอครู หรือเวลาที่รับของยกมือไหว้โดยไม่ต้องบอก รวมทั้งอิริยาบถในการเดินและมานั่งจะมีความเรียบร้อยมากขึ้น แต่ยังพบปัญหาในการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตามมรรยาทไทย คือ นักเรียนส่วนหนึ่ง

ไม่ให้ความร่วมมือปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยมองว่าเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก น่าเบื่อ ไม่เหมาะในสังคมไทย ปัจจุบัน แก้ปัญหาโดยต้องได้รับความร่วมมือทั้งทางโรงเรียนและผู้ปกครอง โดยนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ทางโรงเรียนมีการเชิญผู้ปกครองมาพบและพูดคุย เพื่อหาทางแก้ปัญหานักเรียนเหล่านั้นต่อไป และครูผู้สอนจะต้องเอาใจใส่ต่อพฤติกรรมและให้คำแนะนำตักเตือนอย่างใกล้ชิด

ในส่วนของแนวความคิดหรือการวางแผนต่อไปของผู้บริหาร โรงเรียนพบว่า ควรจะได้รับความร่วมมือกับผู้ปกครองด้วย ผู้ปกครองบางท่านไม่มีเวลาให้กับบุตรซึ่งไม่มีโอกาสส่งเสริมวัฒนธรรมไทยเท่าที่ควร ไม่สนใจและไม่ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ทำให้นักเรียนไม่เห็นความสำคัญปฏิบัติที่โรงเรียนเมื่อกลับไปจะไม่ปฏิบัติ ดังนั้น ทางโรงเรียนควรจะติดต่อ พูดคุยกับผู้ปกครอง เมื่อพบปัญหาต่างๆ ที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องของตัวนักเรียน พยายามให้ผู้ปกครองสร้างกฎที่บ้านเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องระหว่างบ้านและโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัทธรรณ จันทรินทร์ (2546) ที่พบว่า ผู้ปกครองไม่สนใจกับเรื่องวัฒนธรรมไทย คิดว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยปฏิบัติไม่สอดคล้องกับทางโรงเรียน ซึ่งครูจะต้องพูดคุยอธิบายให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนเอง

นอกจากนี้ นักเรียนจำนวนหนึ่งเป็นเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองมากเกินไป รักอิสระจนเกินไปไม่เห็นความจำเป็นในการรักษาอากัปกิริยาต่างๆ ไม่เห็นคุณค่าในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย แนวทางแก้ปัญหาโดยครูที่ปรึกษาต้องดูแลพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด โดยจะเน้นว่าเรียนทุกรายวิชาเป็นภาษาอังกฤษ แต่ต้องคงความเป็นไทยในตนเองเสมอและคอยตักเตือนให้กำลังใจสำหรับนักเรียนกลุ่มนี้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประกายแก้ว เปลื้องนุช (2547) ที่พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นบุคลิกภาพของนักเรียนซึ่งเป็นอนาคตของชาตินั้น มีส่วนที่ดีและไม่ดีปะปนกันนั้นนั้น เช่น การรักความเป็นอิสระ ขกย่องผู้มีความรู้และคุณความดี ซึ่งอาจจะต้องเลือกปลูกฝังแต่สิ่งที่ดีให้นักเรียน เช่น การรักความเป็นอิสระมากเกินไป อาจทำให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน ขาดระเบียบวินัย อาจทำให้เกิดความเสียหายได้

ดังนั้น ครูควรจะมีการประกาศชมเชย มอบรางวัล แก่นักเรียนที่มีมรรยาทดี ซึ่งนับว่าเป็นการส่งเสริมให้ผู้ที่มีความประพฤติที่ดีงามเกิดความภาคภูมิใจและปฏิบัติต่อไปยิ่งขึ้น และครูควรทำตัวเป็นแบบอย่าง ซึ่งครูทุกคนจะต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะปฏิบัติร่วมกัน เพื่อสร้างความมั่นใจและศรัทธาแก่นักเรียนว่าสิ่งที่เขาได้รับการอบรมสั่งสอนนั้น เป็นสิ่งที่เหมาะสมและมีคุณค่าควรแก่การปฏิบัติ รวมทั้งผู้บริหาร โรงเรียนควรจะเร่งดำเนินการและแก้ไขปัญหากเกี่ยวกับด้านมรรยาทไทย

สำหรับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามผลเพื่อสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อรับทราบผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อหาวิธีแก้ไขปรับปรุงและพัฒนา จุดบกพร่องของนักเรียนต่อไป

7. การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เห็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้รู้ถึงวิถีชีวิตและคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น มีคุณค่าและประโยชน์ในการนำไปใช้งาน เช่น การเย็บปักถักร้อย การจักสาน การทำขนมไทย เสื้อผ้าไทย ยาแผนไทยและการนวดแผนไทย เป็นต้น โดยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนได้จัดกิจกรรมขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ตระหนักและเห็นความสำคัญด้านการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย โดยใช้วิธีการสอดแทรกในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ศึกษาวิทยาการที่มีความรู้มาบรรยาย รวมทั้งจัดนิทรรศการนอกสถานที่ เพื่อให้นักเรียนได้เห็นและสัมผัสกับภูมิปัญญาไทย เช่น วิธีการนวดแผนไทย การเข้าชมในศูนย์ศิลปชีพบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วิธีการปั้นหม้อ บ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี การทำขนมไทย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งในการจัดกิจกรรมการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาได้รับความร่วมมือจากครูและนักเรียนดี โดยนักเรียนตื่นตัวและสนใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย

นอกจากนี้ ยังพบว่าครูผู้สอนได้กำหนดเป้าหมายโดยให้นักเรียนต้องมีความรู้ทางทฤษฎี ในการพัฒนาภูมิปัญญาไทยและสามารถปฏิบัติและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งกิจกรรมที่ครูได้จัดขึ้นเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ เช่น การทำอาหารไทย การทำขนมไทย การเย็บปักถักร้อย การนำวัสดุเหลือใช้มาเป็นเครื่องใช้ภายในบ้าน เช่น การนำขวดพลาสติกมาสานเป็นเปล การนำหนังสือพิมพ์มาสานเป็นตะกร้า และมีการศึกษาวิทยาการที่มีความรู้มาบรรยายพร้อมทั้งสาธิตวิธีการทำ และให้นักเรียนได้ร่วมปฏิบัติจริง

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมบรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 70 โดยได้รับความร่วมมือจากครูดีมาก และได้รับความร่วมมือจากนักเรียนดี โดยสังเกตได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน ซึ่งนักเรียนมีความสนุกสนานและเต็มใจ มีคำถามซักถามวิทยากรหรือครูผู้ควบคุมตลอดเวลาในการเข้าร่วม แต่ยังพบอุปสรรคในการจัดกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยที่มีการจัดให้นักเรียนได้ชมนอกสถานที่นั้น ซึ่งยังไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองจำนวนหนึ่ง และเวลาในการศึกษายังมีจำกัด แนวทางแก้ปัญหา คือ ทางโรงเรียนต้องทำความเข้าใจกับผู้ปกครองในการพา

นักเรียนออกนอกสถานที่ โดยเป็นการเล่าเรียนแต่เป็นการเรียนรู้นอกสถานที่ เพื่อให้นักเรียนได้มีโลกทัศน์ที่กว้างและได้เห็นและสัมผัสกับภูมิปัญญาไทยด้วยตนเอง ปัญหาในส่วนของเวลาโดยโรงเรียนต้องมีการวางแผนตารางในการศึกษาคุณงามอย่างรอบคอบ เพื่อให้นักเรียนจะได้รับความรู้อย่างเต็มที่ในเวลาที่มีจำกัด และพบว่าผู้บริหารมีแนวคิดในการจัดกิจกรรมหรือ โครงการเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย ไม่เพียงแต่ให้นักเรียนเข้าชมเท่านั้น แต่ควรจะให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การเย็บปักถักร้อย การทำขนมไทย การทำอาหารไทย การนวดแผนไทย เป็นต้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของจรัญ จิตสาคร (2547) ที่พบว่า การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย โรงเรียนจะใช้วิทยากรด้านภูมิปัญญามาบรรยายและสาธิต แสดงวิธีการทำ เช่น การทำอาหาร การประดิษฐ์ของใช้ต่างๆ จากวัสดุที่มีอยู่ในพื้นบ้าน ให้ความรู้แก่นักเรียน

สรุปได้ว่า นโยบาย เป้าหมาย และแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนในโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่ามีความสอดคล้องกัน โดยทุกโรงเรียนได้กำหนดให้ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย โดยเน้นการปลูกฝังให้นักเรียนเกิดความรักและภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทยทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ การยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย การมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทย การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย การปฏิบัติตนตามแบบมรรยาทไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย โดยมีการจัดให้อยู่ในวิถีชีวิตประจำวันของนักเรียน จัดขึ้นเป็นกิจกรรมหรือโครงการเพื่อให้นักเรียนเกิดความเคยชินและปฏิบัติตนเป็นพฤติกรรมที่คุ้นเคย โดยครูจะต้องปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อให้นักเรียนได้เห็นจนมองว่าเป็นสิ่งที่ดี มีคุณค่า และสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องตามแบบวัฒนธรรมไทย ซึ่งผู้บริหารได้เล็งเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนของนักเรียนตามแบบวัฒนธรรมไทย และได้มีแนวความคิดที่จะดำเนินการปรับปรุงและกิจกรรมและ โครงการต่างๆเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยต่อไป นอกจากนี้ ในส่วนของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยนั้น ครูส่วนใหญ่จะซึ่งสอดแทรกวัฒนธรรมไทยแก่นักเรียน โดยการบูรณาการให้เหมาะสมกับเรื่องที่สอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พร้อมทั้งจัดกิจกรรมภายในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมไทยสำหรับนักเรียน แต่พบว่าครูผู้สอนจำนวนหนึ่งยังไม่ได้มีการกำหนดเป้าหมายและจัดกิจกรรมภายในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมไทยสำหรับนักเรียน

จะเห็นได้ว่า นโยบาย เป้าหมาย และแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย สำหรับผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ที่จัดขึ้นบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้ แต่ยังคงพบปัญหาทั้ง 7 ด้าน ดังนั้น ผู้บริหารควรเสนอปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียนตามแบบวัฒนธรรมไทย และเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหาตามแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่วางไว้ร่วมกันกับครูและนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านมรรยาทไทย ควรแก้ไขอย่างเร่งด่วน เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ยังมีการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของกิจกรรมทางวัฒนธรรมไทยที่จัดขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้เกิดความเข้าใจและเห็นคุณค่าในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมต่างๆ อย่างเต็มใจ และได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกคนตามความรู้และความสามารถของนักเรียนแต่ละช่วงชั้น

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิจัยเรื่องการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความตระหนักในการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับแนวทางในการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาเกี่ยวกับความตระหนักในการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา ประกอบด้วย วัฒนธรรมไทยทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ 1) ยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 2) การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน 3) การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย 4) การมีส่วนร่วมและอนุรักษ์ประเพณีไทย 5) การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย 6) การปฏิบัติตามแบบมรรยาทไทย 7) การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย
2. แนวทางในการจัดกิจกรรมของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา ประกอบด้วย ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับนโยบาย เป้าหมาย และแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน รวมทั้งความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียน

3. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียน ซึ่งได้แก่ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน ซึ่งได้แก่ ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย ซึ่งได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และครูประจำชั้นของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา จำนวน 9 โรงเรียน

4. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียน ผู้บริหาร โรงเรียน ครูในโรงเรียนสองภาษา

5. ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่

5.1 ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา

5.2 แนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนสองภาษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยทั้งหมด 7 ด้าน ประกอบด้วย แบบสอบถามสำหรับนักเรียน แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับผู้บริหารโรงเรียน (ภาคผนวก ข)

1. แบบสอบถามสำหรับนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 คือ ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คือ การปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย

2. แบบสอบถามสำหรับครู แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 คือ ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คือ ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียนตามแบบวัฒนธรรมไทย

ตอนที่ 3 คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียนตามแบบวัฒนธรรมไทย

3. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 คือ วัน เวลา สถานที่ที่ทำการสัมภาษณ์ ชื่อผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้บริหารในโรงเรียนสองภาษา

ตอนที่ 2 คือ ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยส่งหนังสือจากภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ไปยังโรงเรียน โรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มประชากรในการวิจัย จำนวน 9 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย พร้อมทั้งดำเนินการติดต่อกับทางโรงเรียนด้วยตนเองเพื่อขออนุญาตเข้าไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามจากนักเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยทั้งหมด 7 ด้าน สอบถามกับครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียนตามแบบวัฒนธรรมไทย การสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ 30-45 นาที ที่เกี่ยวข้องกันนโยบาย การวางแผน และแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนสองภาษา

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะเวลาที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ช่วงปลายภาคเรียนที่ 2 ระหว่างวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2551 ถึง 3 มีนาคม พ.ศ. 2551 โดยเป็นวันที่ผู้วิจัยเริ่มต้นเดินทางไปติดต่อกับทางโรงเรียนและผู้ให้ข้อมูลของโรงเรียนต่างๆ เพื่อนัดหมายวัน เวลาในการเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล จนถึงวันที่เก็บรวบรวมข้อมูลและสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับบางโรงเรียนที่เก็บรวบรวมข้อมูลไม่ครบถ้วน รวมใช้เวลาประมาณ 2 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับนักเรียนและแบบสอบถามสำหรับครู ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
2. ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับนักเรียนและแบบสอบถามสำหรับครู ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระดับการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (t-test) สำหรับเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย
3. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเรียงเรียงเนื้อหา จัดเป็นหมวดหมู่ตามข้อคำถาม แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร

ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ได้แก่ ด้านการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน ด้านการมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทย ด้านการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย ยกเว้น ด้านการยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ นักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งพบว่านักเรียนและครูมีความคิดเห็นส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทยและด้านการปฏิบัติตนตามแบบมรรยาทไทย นักเรียนประเมินตนเองว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนครูประเมินว่านักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร

นโยบาย เป้าหมาย และแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย สำหรับผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนสองภาษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่ามีความสอดคล้องกัน โดยทุกโรงเรียนได้กำหนดให้ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย โดยเน้นการปลูกฝังให้นักเรียนเกิดความรักและภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทยทั้ง 7 ด้านได้แก่ การยึดมั่นและเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย การมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทย การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์กีฬาไทย การปฏิบัติตนตามแบบมรรยาทไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย โดยมีการจัดให้อยู่ในวิถีชีวิตประจำวันของนักเรียน จัดขึ้นเป็นกิจกรรมหรือโครงการเพื่อให้นักเรียนเกิดความเคยชินและปฏิบัติตนเป็นพฤติกรรมที่คุ้นเคย โดยครูจะต้องปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อให้นักเรียนได้เห็นจนมองว่าเป็นสิ่งที่ดี มีคุณค่า และสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องตามแบบวัฒนธรรมไทย ซึ่งผู้บริหารได้เล็งเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนของนักเรียนตามแบบวัฒนธรรมไทย และได้มีแนวความคิดที่จะดำเนินการปรับปรุงและกิจกรรมและโครงการต่างๆ เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า บุคลากรภายในโรงเรียนยังไม่ให้ความร่วมมือในการส่งเสริมวัฒนธรรมไทยอย่างจริงจัง โดยครูบางส่วนไม่มีการวางแผนในการกำหนดเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย และไม่มีการจัดกิจกรรมเสริมภายในห้องเรียน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนผู้บริหารควรเอาใจใส่ และกระตุ้นให้ครูร่วมมือ และกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายได้เห็นความสำคัญและร่วมมือกันปฏิบัติอย่างจริงจัง และจัดให้มีการประเมินผลและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนานักเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน ด้านการมีส่วนร่วม เผยแพร่ และอนุรักษ์ประเพณีไทย ด้านการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย ส่วนด้านการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทยและด้านการปฏิบัติตามแบบมรรยาทไทย พบว่า นักเรียนและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยที่นักเรียนประเมินตนเองให้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนครูประเมินว่านักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ครูผู้สอนควรส่งเสริม สร้างความรู้ความเข้าใจ และให้ความสำคัญเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยเพื่อให้นักเรียนได้รับรู้ เกิดความเข้าใจและเห็นคุณค่า นอกจากนี้ ควรให้นักเรียนลงไปคลุกคลีกับกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสร้างความเชื่อถือและศรัทธา เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ มีประสบการณ์ และนำไปสู่การปฏิบัติและแสดงออกได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งกิจกรรมที่จัดขึ้นนั้นควรจัดให้เหมาะสมกับความรู้ และวัยของนักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน ด้านการมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทย ด้านการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย ด้านการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทยและด้านการปฏิบัติตามแบบมรรยาทไทย ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ชั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ควรพิจารณากำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยในด้านเหล่านี้
สำหรับนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพทางวัฒนธรรมไทย
ของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

หากมีผู้ที่สนใจจะศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผู้วิจัย ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้ทำการศึกษา
เพิ่มเติมในรายละเอียดเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุในพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย
ของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่
การศึกษากรุงเทพมหานคร ในด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ ด้านการใช้ภาษาไทยให้
ถูกต้องชัดเจน ด้านการมีส่วนร่วม เผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทย ด้านการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย
ด้านการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทยและด้านการปฏิบัติตนตามแบบมรรยาทไทย เพื่อ
เป็นสารสนเทศในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพทางวัฒนธรรมไทยของนักเรียนต่อไป

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กฤษฎณา วงษาสันต์. 2542. **วิถีไทย**. กรุงเทพมหานคร: เวิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.

กรมวิชาการ. 2545. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กระทรวงวัฒนธรรม. 2550. **การปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย (Online)**.
<http://www.m-culture.go.th/culture01/cindex.php>., 6 ธันวาคม 2550.

คณะกรรมการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา. 2546. **โรงเรียนสองภาษา (Online)**.
http://www.meo.go.th/5typeschool/school_eng.htm., 20 เมษายน 2550.

_____. 2547. **โครงการโรงเรียนสองภาษาประสบผลสำเร็จจริงหรือ**. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. (อัคราเนนา)

_____. 2549. **โครงการจัดการเรียนการสอนภาคภาษาอังกฤษของโรงเรียน สังกัดกรมสามัญ
ศึกษา (Online)**. <http://inno.obec.go.th/project/menu/inno1.htm>., 20 เมษายน 2550.

คหวิ ศรีสิทธิ์รักษ์. 2540. **ความรู้และความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของพยาบาลวิชาชีพ
ในโรงพยาบาลลำปาง**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จรรย์ จิตสาคร. 2547. **การจัดกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมความเป็นไทยของโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม จังหวัดนครปฐม**.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาไทยคดีศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

จิตาภา จิตต์วิญญาณ. 2550. **เจตคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้น
ที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 1 (Online)**. <http://intranet.m-culture.go.th/nongkhai/jidapa.htm>., 20 เมษายน 2550.

- คนัย ไชโยธา. 2546. **สังคม วัฒนธรรม และประเพณี**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์.
- ทิพย์สุดา นัยทรัพย์. 2535. **ภาษา กับ วัฒนธรรม**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ธิดา สุพรรณาง. 2544. **การพัฒนาโปรแกรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เพื่อส่งเสริมความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ตามแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นุชา มุกดาลอย. 2550. **การปฏิตนตามแบบวัฒนธรรมไทย** (Online). <http://nucha.chs.ac.th/index.htm>., 7 ธันวาคม 2550.
- บ้านจอมดอดคอม. 2543. **กีฬาไทย** (Online). http://www.baanjommyut.com/library/2549/thai_sport/index.html., 18 ธันวาคม 2550.
- บรรเทิง พาพิจิตร. 2549. **ประเพณี วัฒนธรรมไทย และความเชื่อ**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ประกายแก้ว เปลื้องนุช. 2547. **บุคลิกภาพความเป็นไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประภาศ บุญยินดี. 2536. **ความตระหนักในการกำหนดและนำแผนพัฒนาอำเภอมาปฏิบัติของ นายอำเภอ**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- พริมรส นนทภักดิ์. 2547. **การวิจัยพหุกรณีเพื่อศึกษาการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนสองภาษา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พุทธรักษ์ จินดาโรจน์. 2546. ความพึงพอใจของผู้ปกครองและนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา
ของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภัทรารวรรณ จันท์เนตร์. 2546. สภาพการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
ในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาประถมศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรียา งามมุข. 2544. การวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา
ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาอุดมศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยิ่งเยาวลักษณ์ กระสันันท์. 2546. ชีวิตและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พัฒนา
วิชาการ (2535) จำกัด.
- รัตติยา หงษ์สกุล. 2546. การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความรู้และความตระหนักในประวัติศาสตร์
ไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การสอนแบบเล่าเรื่อง. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เรืองชัย อธิธำพล. 2540. ความตระหนักของคณะกรรมการสุขภาพเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม
กรณีศึกษาในสำนักงานจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาพัฒนาสังคม, สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- วิศิษฐ์ คำดี. 2546. ความตระหนักและพฤติกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นของกรมการบริหาร
องค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วราวุธ วงษ์ประภารัตน์. 2548. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนระบบสองภาษาในประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ศิริวัฒน์ บุญจันทร์กุล. 2547. ศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทและแนวคิดการพัฒนาด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเขตตรวจราชการที่ 8 กระทรวงวัฒนธรรม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

เศรษฐภรณ์ หน่อคำ. 2548. การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ โรงเรียนสองภาษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศราวุธ ธรรมโชติ. 2546. ความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์แม่น้ำบางปะกง กรณีศึกษาเขตเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมพร รัตนละออ. 2548. ความตระหนักในคุณธรรมและความพึงพอใจในการปฏิบัติธรรมตามแนวการฟื้นฟูพุทธจิตของผู้ปฏิบัติธรรมในมูลนิธิคุณธรรมนำใจร่วมตลาดน้ำ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

สิทธิชัย ชาติานิติ. 2529. การศึกษากับสังคม. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

สุคชญา สุทธิศร. 2546. ชีวิตและวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

สุทธิดา ปกป้อง. 2545. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับปฐมวัย ในโรงเรียนนานาชาติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาประถมศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรจิต นิตคำหาญ. 2540. จิตสำนึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุริยรัตน์ พรหมเพ็ชร. 2548. ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนสองภาษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

สมาคมไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. 2550. กีฬาไทย (Online). http://www.thaisportworld.com/sport_krabi01.html, 17 ธันวาคม 2550.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2531. วัฒนธรรมแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์ พรินตติ้งกรุ๊ป.

เสาวภา จันทร์สงค์. 2547. การดำเนินการจัดหลักสูตร English Program ในโรงเรียนสองภาษา ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสาวภา ไพทยวัฒน์. 2538. พื้นฐานวัฒนธรรมไทย: แนวทางอนุรักษ์และพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.

เสาวลักษณ์ ทองสว่างแจ้ง. 2548. ปัจจัยที่มีผลต่อการโครงการโรงเรียนสองภาษาของผู้ปกครอง ในโรงเรียนอนุบาลชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545. แผนการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: พรินทิวานกราฟฟิค.

อุทุมพร ชื่นวิญญา. 2545. การประเมินโครงการหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนโยธินบูรณะ กรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์ศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อารีวรรณ เอี่ยมสะอาด. 2545. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- อมรศักดิ์ วงสาวณิชย์กิจ. 2546. ความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมประหยัดพลังงานหารสอง. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อรรถพล อนันตวรสกุล. 2546. ภูมิภาคศึกษา: วัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ปาเจรา.
- อัจฉรา ทองปลาย. 2530. บทบาทของครูในการส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นบ้านในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาประถมศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bloom, B. S. 1988. **Bloom's Taxonomy-Learning Domains** (Online).
<http://businessball.com/bloomstaxonomyoflearningdomains.htm>., April 9, 2008.
- Gardner, R. C. and A. Masgoret. 1999. Home Background Characteristics and Second Language Learning. **Journal of Language Teaching** 14: 419-438.
- Good, C. V. 1973. **Dictionary of Education**. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Krathwohl, D. R., B. S. Bloom and B.B. Masia. 1974. **Taxonomy of Education Objectives: the Classification of Education Goal Handbook II: Affective Domain**. New York: David McKay Company.
- Laroche, M. 1999. Test of a Nonlinear Relationship Between Linguistic Acculturation and Ethnic Identification. **Journal of Cross-Cultural Psychology** 29: 418-433.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเหลือ ใจมโน
รองผู้อำนวยการศิลปวัฒนธรรม
สถาบันภาษาศาสตร์และวัฒนธรรมศึกษาราชนครินทร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. รองศาสตราจารย์สมจิตร วัฒนคลัง
อาจารย์กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. อาจารย์พวงทิพย์ เกิดทรัพย์
อาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. อาจารย์ชุลี ศรียะพันธุ์
ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ครูวิทยฐานะเชี่ยวชาญ (คศ 4)
โรงเรียนสามเสนวิทยา
5. อาจารย์ธิดาพร อดทน
นักวิชาการวัฒนธรรม 6 ว
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามนักเรียน
เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนเกี่ยวกับความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร โดยให้นักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเองว่ามีระดับการปฏิบัติตนและระดับการเห็นความสำคัญในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยในระดับใด

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย

3. ขอความร่วมมือจากนักเรียนกรอกข้อมูลที่เป็นจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียน ซึ่งข้อมูลจะเป็นประโยชน์ในการนำมาใช้พิจารณาการจัดการเรียนการสอนและพิจารณาเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมไทยแก่นักเรียนในโรงเรียนสองภาษาต่อไป ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บรักษาข้อมูลที่ทำหน้าที่ไว้เป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบต่อการศึกษาของท่าน โดยผู้วิจัยจะนำเสนอเป็นภาพรวม

ขอขอบคุณนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง และขอให้ประสบความสำเร็จในการเรียนต่อไป

นางสาวพัชราภรณ์ ฟิลาสมบัติ
นิสิตปริญญาโท สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน และเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. ท่านกำลังศึกษาในระดับชั้น

- มัธยมศึกษาปีที่ 1
 มัธยมศึกษาปีที่ 2
 มัธยมศึกษาปีที่ 3
 มัธยมศึกษาปีที่ 4
 มัธยมศึกษาปีที่ 5
 มัธยมศึกษาปีที่ 6

3. ท่านนับถือศาสนาใด

- ศาสนาพุทธ
 ศาสนาอิสลาม
 ศาสนาคริสต์
 ศาสนาอื่น (โปรดระบุ).....

4. ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนที่จัดขึ้นทั้งภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย อะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- กิจกรรมวันเฉลิมพระชนมพรรษา 12 สิงหาคม และ 5 ธันวาคม
 กิจกรรมสืบสานภาษาและวัฒนธรรมไทย
 กิจกรรมวันไหว้ครู
 กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย
 กิจกรรมสวดมนต์ประจำสัปดาห์

- กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีไทย เช่น วันเข้าพรรษา วันอาสาฬหบูชา วันมาฆบูชา เป็นต้น
- กิจกรรมเดินเฉลิมพระเกียรติ
- กิจกรรมแข่งขันกีฬาไทย
- กิจกรรมวันภาษาไทย
- กิจกรรมวันสุนทรภู่
- กิจกรรมประกวดมรรยาทไทย
- กิจกรรมพัฒนาภูมิปัญญาไทย
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. ท่านเคยเข้าร่วมโครงการต่างๆ ของโรงเรียนที่จัดขึ้นทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย อะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- โครงการเทิดพระเกียรติองค์ราชัน เถลิงถวัลย์สิริราชย์ 60 ปี
- โครงการเทศน์มหาชาติ
- โครงการเข้าค่ายอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เช่น ศึกษาประวัติศาสตร์ ณ เมืองโบราณ ใหัวพระ วัดพระแก้ว ชมพระที่นั่งอนันตสมาคม ชมงานศิลปหัตถกรรม จิตรกรรม สถาปัตยกรรม ประติมากรรมที่คนไทยได้ประดิษฐ์ขึ้น เป็นต้น
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
6. ในการเข้าร่วมกิจกรรมและโครงการต่างๆ ของโรงเรียนที่จัดขึ้นทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย มีการจัดอย่างไร (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- โรงเรียนกำหนดแล้วจัดให้ท่านเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการที่กำหนด
- ท่านเลือกกิจกรรม/โครงการตามความสนใจของท่าน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
7. ท่านมีความสนใจกิจกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย นอกเหนือจากทางโรงเรียนได้จัดขึ้นหรือไม่ อะไรบ้าง และต้องการให้จัดอย่างไร (โปรดระบุ)
-
-

ตอนที่ 2 ความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยในแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่าท่านได้มีการปฏิบัติมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับการปฏิบัติของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อ ซึ่งแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ความรู้สึกเต็มใจ ซึ่งเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและมีการปฏิบัติได้ถูกต้องในทุกโอกาส

มาก หมายถึง ความรู้สึกเต็มใจ ซึ่งเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและมีการปฏิบัติได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่

ปานกลาง หมายถึง ความรู้สึกเต็มใจ ซึ่งเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยปฏิบัติในบางครั้งและปฏิบัติได้ถูกต้องในบางโอกาส

น้อย หมายถึง ความรู้สึกไม่เต็มใจในการปฏิบัติ แต่เห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย โดยมีการปฏิบัติน้อยครั้งและปฏิบัติถูกต้องในบางโอกาส

น้อยที่สุด หมายถึง ความรู้สึกไม่เต็มใจในการปฏิบัติอย่างยิ่ง หรือไม่ปฏิบัติเลย

ข้อที่	การปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ข้าพเจ้าตั้งใจร้องเพลงชาติทุกครั้ง					
2.	ข้าพเจ้าตอบแทนพระคุณของชาติโดยการตั้งใจเรียนหนังสือ					
3.	ข้าพเจ้าเข้าร่วมจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญของชาติ					
4.	ข้าพเจ้าตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น การตักบาตร ฟังธรรม หรือปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่นับถือ					
5.	ข้าพเจ้าแสดงความเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น การสวดมนต์ไหว้พระ หรือการปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนา					
6.	ข้าพเจ้าเข้าร่วมจัดนิทรรศการและกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนาที่ตนนับถือตามโอกาสต่างๆ					
7.	ข้าพเจ้าร่วมถวายพระพรเมื่อถึงวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว					
8.	ข้าพเจ้าปฏิบัติตนตามกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว					
9.	ข้าพเจ้าเข้าร่วมจัดนิทรรศการและกิจกรรมเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ตามโอกาสต่างๆ					
10.	ข้าพเจ้าพูดภาษาไทยชัดเจนถูกต้องตามอักขรวิธี					
11.	ข้าพเจ้าเขียนภาษาไทยและเลขไทยได้ถูกต้องตามหลักภาษา					
12.	ข้าพเจ้าพูดจาสุภาพกับนักเรียนคนอื่นๆ					
14.	ข้าพเจ้าคัดและเขียนไทยด้วยลายมือประณีตแบ่งวรรคตอนถูกต้อง					
15.	ข้าพเจ้าเรียบเรียงภาษาได้สละสลวย ถูกต้องตามหลักภาษา					
16.	ข้าพเจ้าหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาอังกฤษปนภาษาไทย					
17.	ข้าพเจ้าประดิษฐ์เกี่ยวกับงานศิลปะ หัตถกรรม เช่นงานช่าง งานจักสาน แกะสลัก พับกระดาษ การจัดดอกไม้ วาดภาพ เป็นต้น					

ข้อที่	การปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
18.	ข้าพเจ้าภาคภูมิใจในงานจิตรกรรมของไทย เช่น ภาพประดับฝาผนัง ภาพจิตรกรรมชุด พระมหากษัตริย์ เป็นต้น					
19.	ข้าพเจ้าภาคภูมิใจในงานศิลปะที่แสดงออกถึงความเป็นไทย เช่น ลายไทย ไร่ไทย ฯลฯ หรือ สถาปัตยกรรมของไทย เช่น วัดพระแก้ว โถงปราสาท ฯลฯ					
20.	ข้าพเจ้าชื่นชมงานประติมากรรมของไทย เช่น รูปปั้นพระพุทธรูป รูปปั้นหรือหล่อเป็นพระบรมราชานุสาวรีย์ของบุคคลสำคัญต่างๆ เป็นต้น					
21.	ข้าพเจ้าเข้าชมศิลปะการแสดงทางวัฒนธรรมไทย เสมอ เช่น การแสดงโขน การแสดงดนตรีไทย การแสดงภาพลอยไทย การละเล่นของไทย					
22.	ข้าพเจ้าภูมิใจและฝึกร้องเพลงไทยเดิม เพลงพื้นบ้าน					
23.	ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมหรือพิธีการในวันสำคัญต่างๆ ของประเพณีไทย					
24.	ข้าพเจ้าศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีต่างๆ ของไทย					
25.	ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการจัดงานประเพณีท้องถิ่น					
26.	ข้าพเจ้าสามารถเล่า หรือแนะนำเกี่ยวกับประเพณีไทยแก่ผู้อื่นได้					
27.	ข้าพเจ้าเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาไทยที่โรงเรียน จัดขึ้น					
28.	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุนและธำรงรักษากีฬาไทย					
29.	ข้าพเจ้าสนใจ และศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับกีฬาไทยชนิดต่างๆ					
30.	ข้าพเจ้าสามารถเล่า หรือแนะนำเกี่ยวกับกีฬาไทยแก่ผู้อื่น					
31.	ข้าพเจ้ายกมือไหว้ เมื่อพบพระสงฆ์					
32.	ข้าพเจ้ายกมือไหว้คนที่มียุมากกว่าข้าพเจ้า					

ข้อที่	การปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
33.	ข้าพเจ้ายกมือไหว้พร้อมกล่าวคำ “สวัสดี” แก่บุคคลตามสถานภาพ					
34.	ข้าพเจ้าไหว้หรือกราบตามโอกาสเมื่อได้รับของ จากผู้ใหญ่					
35.	ข้าพเจ้าเดินก้มตัวเวลาต้องเดินผ่านหน้าผู้ใหญ่					
36.	ข้าพเจ้ามีความเคารพและรับฟังคำแนะนำของ พ่อ แม่ ญาติและผู้ใหญ่					
37.	ข้าพเจ้าแสดงความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อม มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่					
38.	ข้าพเจ้าแสดงความเคารพเมื่อพบครู โดยการไหว้					
39.	ข้าพเจ้ายื่นต่อหน้าผู้ใหญ่ โดยการยื่นตรง มือประสานระดับเอว ค้อมตัวเล็กน้อย					
40.	ข้าพเจ้ากล่าวคำ “ขอบคุณ ขอโทษ” ตามโอกาส และสถานการณ์					
41.	ข้าพเจ้าพูดจาสุภาพอ่อนโยน ไม่พูดคำหยาบและ ไม่พูดคำทอ					
42.	ข้าพเจ้ารักษามรรยาทไม่แสดงอาการดูหมิ่น เหยียดหยามล่วงเกินบุคคลและสถานที่ซึ่งเป็น ที่นับถือของบุคคลอื่น					
43.	ข้าพเจ้าเข้าร่วมพิธีการต่างๆ ด้วยความตั้งใจ และ ไม่คุยกับเพื่อนขณะพิธีการต่างๆกำลังดำเนินอยู่					
44.	ข้าพเจ้าแต่งกายในชุดที่สุภาพเรียบร้อยและ เหมาะสมกับพิธีการต่างๆ					
45.	ข้าพเจ้าไม่คุยเสียงดังขณะรับประทานอาหาร					
46.	เมื่อข้าพเจ้ารับประทานอาหารเสร็จแล้ว จะรวบรวมช้อนส้อมเข้าไว้ด้วยกัน					
47.	ข้าพเจ้าเดิน ด้วยอากัปกิริยา อ่อนน้อม ละเมียดละไม					
48.	ข้าพเจ้านั่งด้วยอากัปกิริยา อ่อนน้อม ละเมียดละไม					
49.	ข้าพเจ้าไม่หัวเราะเมื่อผู้พูดพูดผิดพลาด					
50.	ข้าพเจ้าไม่คุยกันขณะที่ฟังผู้อื่นพูด					

ข้อที่	การปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
51.	ข้าพเจ้าศึกษาการประกอบอาชีพต่างๆ จากภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย					
52.	ข้าพเจ้าฝึกงานศิลปะหัตถกรรมจาก ภูมิปัญญาท้องถิ่น					
53.	ข้าพเจ้าศึกษาฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้าน หรือเพลงพื้นบ้าน					
54.	ข้าพเจ้าศึกษาและนำความรู้เกี่ยวกับการใช้ ยาสมุนไพรและวิธีการรักษาแบบคนโบราณ สามารถรักษาโรค					
55.	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมสะสมข้อมูลต่างๆ ทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นจากทรัพยากรท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น					

แบบสอบถามครู
เกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียนตามแบบวัฒนธรรมไทย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยสำหรับโรงเรียนสองภาษา เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียนตามแบบวัฒนธรรมไทย

3. ขอความกรุณากรอกข้อมูลตามความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง ข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการนำมาพิจารณาการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยแก่นักเรียนในโรงเรียนสองภาษาต่อไป ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บรักษาข้อมูลที่ท่านทำให้ไว้เป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่าน โดยผู้วิจัยจะนำเสนอเป็นภาพรวม

ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นางสาวพัชราภรณ์ พิลาสมบัติ
นิสิตปริญญาโท สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน และเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. ปัจจุบันท่านอายุ

- 21-30 ปี
 31-40 ปี
 41-50 ปี
 51 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

- มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า
 อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
 ปริญญาตรี
 ปริญญาโท
 สูงกว่าปริญญาโท

4. ประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียนสองภาษา

- ต่ำกว่า 1 ปี 1-5 ปี มากกว่า 5 ปี

5. ในภาคเรียนนี้/ปีการศึกษานี้ท่านสอนในกลุ่มสาระ

- กลุ่มสาระภาษาไทย
 ระดับชั้นที่สอน ม. 1 ม. 2 ม. 3 ม. 4 ม. 5 ม. 6
- กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 ระดับชั้นที่สอน ม. 1 ม. 2 ม. 3 ม. 4 ม. 5 ม. 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี
ระดับชั้นที่สอน ม. 1 ม. 2 ม. 3 ม. 4 ม. 5 ม.6

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
ระดับชั้นที่สอน ม. 1 ม. 2 ม. 3 ม. 4 ม. 5 ม.6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ระดับชั้นที่สอน ม. 1 ม. 2 ม. 3 ม. 4 ม. 5 ม.6

อาจารย์ที่ปรึกษา
ระดับชั้นที่สอน ม. 1 ม. 2 ม. 3 ม. 4 ม. 5 ม.6

**ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียน
เกิดความตระหนักในการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย**

1. ท่านกำหนดเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนของท่านหรือไม่ อย่างไร เกี่ยวกับการส่งเสริม
ให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญต่อการปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย โปรดระบุ

.....
.....
.....
.....

2. ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนของท่าน ท่านได้จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม
ให้นักเรียนปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยด้านใดบ้าง อย่างไร โปรดระบุ

.....
.....
.....

3. ในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย
ในชั้นเรียนของท่าน บรรลุเป้าหมายด้านใดบ้าง ท่านเห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับ
ตัวนักเรียนอย่างไร โปรดระบุ

.....

.....

.....

.....

.....

4. ในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย
ในชั้นเรียนของท่านพบปัญหาอะไรบ้างและท่านมีวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไร โปรดระบุ

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความที่แสดงถึงการปฏิบัติตนเกี่ยวกับลักษณะวัฒนธรรมไทยต่อไปนี้ แล้วพิจารณาว่านักเรียนที่ท่านสอนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตนอย่างไร โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับการปฏิบัตินักเรียนส่วนใหญ่ของท่านเพียงคำตอบเดียว ในแต่ละข้อ ซึ่งแต่ละช่อง มีความหมายดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ความรู้สึกเต็มใจ ซึ่งเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและมีการปฏิบัติได้ถูกต้องในทุกโอกาส
มาก	หมายถึง	ความรู้สึกเต็มใจ ซึ่งเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและมีการปฏิบัติได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่
ปานกลาง	หมายถึง	ความรู้สึกเต็มใจ ซึ่งเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยปฏิบัติในบางครั้งและปฏิบัติได้ถูกต้องในบางโอกาส
น้อย	หมายถึง	ความรู้สึกไม่เต็มใจในการปฏิบัติ แต่เห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย โดยมีการปฏิบัติน้อยครั้งและปฏิบัติถูกต้องในบางโอกาส
น้อยที่สุด	หมายถึง	ความรู้สึกไม่เต็มใจในการปฏิบัติอย่างยิ่ง หรือไม่ปฏิบัติเลย

ข้อที่	การปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	นักเรียนตั้งใจร้องเพลงชาติทุกครั้ง					
2.	นักเรียนตอบแทนพระคุณของชาติโดยการตั้งใจเรียนหนังสือ					
3.	นักเรียนเข้าร่วมจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญชาติ					
4.	นักเรียนตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น การตักบาตร ฟังธรรม หรือปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่นับถือ					
5.	นักเรียนแสดงความเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น การสวดมนต์ไหว้พระ หรือการขึ้นสงบนิ่งตามหลักปฏิบัติของแต่ละศาสนา					
6.	นักเรียนเข้าร่วมจัดนิทรรศการและกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนาที่ตนนับถือตามโอกาสต่างๆ					
7.	นักเรียนร่วมถวายพระพรเมื่อถึงวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว					
8.	นักเรียนปฏิบัติตนตามกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว					
9.	นักเรียนเข้าร่วมจัดนิทรรศการและกิจกรรมเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ตามโอกาสต่างๆ					
10.	นักเรียนพูดภาษาไทยชัดเจนถูกต้องตามอักขรวิธี					
11.	นักเรียนเขียนภาษาไทยและเลขไทยได้ถูกต้องตามหลักภาษา					
12.	นักเรียนพูดจาสุภาพกับนักเรียนคนอื่นๆ					
13.	นักเรียนใช้ภาษาพูดและเขียนอย่างเหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของแต่ละบุคคล					
14.	นักเรียนคัดและเขียนไทยด้วยลายมือประณีตแบ่งวรรคตอนถูกต้อง					
15.	นักเรียนเรียบเรียงภาษาได้สละสลวย ถูกต้องตามหลักภาษา					
16.	นักเรียนหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาอังกฤษปนภาษาไทย					

ข้อที่	การปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
17.	นักเรียนประดิษฐ์เกี่ยวกับงานศิลปะ หัตถกรรม เช่น งานช่าง งานจักสาน แกะสลัก พับกระดาษ การจัดดอกไม้ วาดภาพ เป็นต้น					
18.	นักเรียนภาคภูมิใจในงานจิตรกรรมของไทย เช่น ภาพประดับฝาผนัง ภาพจิตรกรรมชุด พระมหากษัตริย์ เป็นต้น					
19.	นักเรียนภาคภูมิใจในสถาปัตยกรรมของไทย เช่น วัดพระแก้ว โบสถ์ วิหาร เจดีย์ โลหะ ปราสาท ฯลฯ					
20.	นักเรียนชื่นชมงานประติมากรรมของไทย เช่น รูปปั้นพระพุทธรูป รูปปั้นหรือหล่อเป็นพระบรมราชานุสาวรีย์ของบุคคลสำคัญต่างๆ เป็นต้น					
21.	นักเรียนเข้าชมศิลปะ การแสดงทางวัฒนธรรมไทย เสมอ เช่น การแสดงโขน การแสดงดนตรีไทย การแสดงภาพลอยไทย การละเล่นของไทย					
22.	นักเรียนภาคภูมิใจและฝึกร้องเพลงไทยเดิม เพลงพื้นบ้าน					
23.	นักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมหรือพิธีการ ในวันสำคัญต่างๆ ของประเพณีไทย					
24.	นักเรียนศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีต่างๆ ของไทย					
25.	นักเรียนร่วมในการจัดงานประเพณีท้องถิ่น					
26.	นักเรียนสามารถเล่า หรือแนะนำเกี่ยวกับ ประเพณีไทยแก่ผู้อื่นได้					
27.	นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาไทยที่โรงเรียน จัดขึ้น					
28.	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุนและชำระรักษากีฬาไทย					
29.	นักเรียนสนใจ และศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับ กีฬาไทยชนิดต่างๆ					
30.	นักเรียนสามารถเล่า หรือแนะนำเกี่ยวกับกีฬาไทย แก่ผู้อื่น					

ข้อที่	การปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
31.	นักเรียนยกมือไหว้ทุกครั้ง เมื่อเจอพระสงฆ์					
32.	นักเรียนยกมือไหว้คนที่มียุมากกว่า					
33.	นักเรียนยกมือไหว้พร้อมกล่าวคำ “สวัสดี” แก่บุคคลตามสถานภาพ					
34.	นักเรียนไหว้หรือกราบตามโอกาสเมื่อได้รับของ จากผู้ใหญ่					
35.	นักเรียนเดินก้มตัวเวลาต้องเดินผ่านหน้าผู้ใหญ่					
36.	นักเรียนมีความเคารพและรับฟังคำแนะนำของ พ่อ แม่ ญาติและผู้ใหญ่					
37.	นักเรียนแสดงความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อม มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่					
38.	นักเรียนแสดงความเคารพเมื่อพบครู โดยการไหว้					
39.	นักเรียนยื่นต่อหน้าผู้ใหญ่โดยการยื่นตรง มือประสานระดับเอว ค้อมตัวเล็กน้อย					
40.	นักเรียนกล่าวคำ “ขอบคุณ ขอโทษ” ตามโอกาส และสถานการณ์					
41.	นักเรียนพูดจาสุภาพอ่อนโยน ไม่พูดคำหยาบและ ไม่พูดคำทอ					
42.	นักเรียนรักษามรรยาทไม่แสดงอาการดูหมิ่น เหยียดหยามล่วงเกินบุคคลและสถานที่ซึ่งเป็น ที่นับถือของบุคคลอื่น					
43.	นักเรียนเข้าร่วมพิธีการต่างๆ ด้วยความตั้งใจ และไม่คุยกับเพื่อนขณะพิธีการต่างๆ กำลัง ดำเนินอยู่					
44.	นักเรียนแต่งกายในชุดที่สุภาพเรียบร้อยและ เหมาะสมกับพิธีการต่างๆ					
45.	นักเรียนไม่คุยเสียงดังขณะรับประทานอาหาร					
46.	เมื่อนักเรียนรับประทานอาหารเสร็จแล้ว จะรวบรวมช้อนส้อมเข้าไว้ด้วยกัน					
47.	นักเรียนเดิน ด้วยอากัปกิริยา อ่อนน้อม ละเมียดละไม					

ข้อที่	การปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทย	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
48.	นักเรียนนั่ง ด้วยอากัปกิริยา อ่อนนุ่ม ละเมียดละไม					
49.	นักเรียนไม่หัวเราะเมื่อผู้พูดพูดผิดพลาด					
50.	นักเรียนไม่คุยกันขณะที่ฟังผู้อื่นพูด					
51.	นักเรียนศึกษาการประกอบอาชีพต่างๆ จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย					
52.	นักเรียนฝึกงานศิลปะหัตถกรรมจากภูมิปัญญา ท้องถิ่น					
53.	นักเรียนศึกษา ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการละเล่น พื้นบ้านหรือเพลงพื้นบ้าน					
54.	นักเรียนศึกษา และนำความรู้เกี่ยวกับยาสมุนไพร และวิธีการรักษาแบบคนโบราณสามารถรักษาโรค					
55.	นักเรียนร่วมกิจกรรมเก็บสะสมข้อมูลทางด้าน วัฒนธรรมท้องถิ่นจากทรัพยากรท้องถิ่นหรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น					

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร
เกี่ยวกับนโยบาย เป้าหมาย และแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความตระหนัก
ต่อการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อการศึกษาเกี่ยวกับนโยบาย เป้าหมาย และแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความตระหนักต่อการปฏิบัติตนตามแบบ วัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากทม.มทร มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของการสัมภาษณ์และผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบาย เป้าหมาย และแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม ความตระหนักต่อการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนใน โรงเรียนสองภาษา

นางสาวพัชราภรณ์ พิลาสมบัติ
นิสิตปริญญาโท สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของการสัมภาษณ์และผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

สัมภาษณ์ วัน เดือน ปี

เวลา เริ่มต้น สิ้นสุด

สถานที่

1. ชื่อผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
2. ตำแหน่ง
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด
4. ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนในโรงเรียนสองภาษา ปี

ตอนที่ 2 แนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความตระหนักต่อการปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา

1. โรงเรียนของท่านได้กำหนดนโยบาย เป้าหมายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยด้านใดบ้าง อย่างไร

2. โรงเรียนของท่านมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยหรือไม่ด้านใดบ้าง อย่างไร

3. นอกเหนือจากการจัดกิจกรรมต่างๆ แล้ว โรงเรียนของท่าน ได้จัดโครงการต่างๆ ขึ้นมา เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. ในการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย ได้รับความร่วมมือจากครูและนักเรียนหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

5. ในการจัดกิจกรรม โครงการต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนของท่าน บรรลุผลสำเร็จตามนโยบาย เป้าหมายของโรงเรียนที่กำหนดไว้หรือไม่ ด้านใดบ้าง และท่านสังเกตการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

.....

.....

.....

.....

6. ท่านพบอุปสรรคในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมไทย ในโรงเรียนด้านใดบ้าง อย่างไร

.....

.....

.....

.....

7. ท่านมีวิธีการจัดการกับอุปสรรคด้านนั้นๆ อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

8. ท่านมีแนวความคิด หรือการวางแผนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนตามแบบวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามนโยบาย เป้าหมายของโรงเรียนที่กำหนดไว้ทุกประการ ควรจะมีการดำเนินลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ - นามสกุล	นางสาวพัชรภรณ์ พิลาสมบัติ
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 17 เดือนมกราคม พุทธศักราช 2526
สถานที่เกิด	ร้อยเอ็ด
ประวัติการศึกษา	2549 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร